

วารสาร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

Mahamakut Buddhist University Isan Campus Journal

ISSN: 2730-1850

ISSN: 2730-261X (Online)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม) 2563

ศาสนาพุทธกับรัฐศาสตร์ BUDDHISM AND POLITICAL SCIENCE

อักรเดช นิละโยธิน.....1

การใช้ห้องสมุดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเองในท่วงหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19

USING LIBRARIES FOR EFFICIENCY SELF-DIRECTED LEARNING IN THE AFTERMATH OF THE CORONAVIRUS DISEASE (COVID-19) OUTBREAK

ทักษิณี ศิโพรธิกลาง.....10

THE DEVELOPMENT OF TOURISM BASED ON LOCAL ECONOMIC IN PUJON KIDUL VILLAGE

Nuttapol Lertsirisakulchai, Kaewketsaya Songthan, Pannipa Muangmontre.....28

ย้อนวิเคราะห์แนวโน้มการฟ้องคดีต่อศาลปกครองของคณะสงฆ์

RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE ACCUSATION TREND OF MONK PARTY TO ADMINISTRATIVE COURT

พงษ์มนัส ดือด.....40

คุณภาพชีวิตการทำงานของคนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น : กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

THE QUALITY OF WORKING LIFE PEOPLE IN MUEANG KHONKAEN DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE

อนุวัตร เจือจันทร์.....51

ประยุกต์ใช้หลักอปปริหานิยธรรม 7 เพื่อการทำงาน : กรณีศึกษาอำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

THE APPLICATION OF APARIHANİYADHAMMA 7 FOR WORK: NONGNAKHAM DISTRICT KHON KAEN PROVINCE

อนุวัฒน์ ศรีชะเกษ.....67

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

วารสาร MBUI SC Journal มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2563

เจ้าของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและงานวิจัย สร้างความรู้และองค์ความรู้ในสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ พุทธศาสนา ปรัชญา และการศึกษา เป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และบุคคลทั่วไป กำหนดการตีพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ ออกราย 4 เดือน คือ เล่ม 1 มกราคม – เมษายน / เล่ม 2 พฤษภาคม - สิงหาคม / เล่ม 3 กันยายน - ธันวาคม บทความวิชาการและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ในวารสาร MBUI SC Journal นี้ จะต้องได้รับการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewers) ซึ่งปกติจะมี Double Blind (ผู้พิจารณา 2 คน) ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ที่ปรึกษา	รองอธิการบดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
บรรณาธิการ	ดร.อภิชาติ เหม้อยไธสง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	ดร.จักรี ศรีจารเมธีญาณ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
	ดร.อัศรเดช นิละโยธิน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
	นายแสงอาทิตย์ ไทยมิตร	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
	นายบัญชา ธรรมบุตร	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.ประยงค์ แสนบุราณ	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ไพโรจน์ บัวสุข	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ.ดร.พุทธิรักษ์ ปราบนอก	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รศ.ดร.รัตนะ ปัญญาภา	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.ดร.พรอัมรินทร์ พรหมเกิด	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร	คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภูมิ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผศ.เฉลิมเกียรติ ภาวะเวช	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พันตำรวจโทชำนาญ คนไฉ	ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 4
ผศ.ดร.บัญชา เกียรติจรุงพันธ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.สิทธิพร เกษจ้อย	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เลขานุการ	นางสาวณัฐอร เจือจันทร์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
สำนักงานกองบรรณาธิการ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 9/37 หมู่ที่ 12 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000	
โทรศัพท์	0-4324-2386 โทรสาร 0-4324-2386	
ราคาปก 60 บาท	ราคาสมาชิก ราย 1 ปี 120 บาท ราคาสมาชิก ราย 2 ปี 240 บาท	
กำหนดเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ	ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม	
พิมพ์เผยแพร่เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2563		

ศาสนาพุทธกับรัฐศาสตร์ BUDDHISM AND POLITICAL SCIENCE อัครเดช นิละโยธิน	1
การใช้ห้องสมุดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตัวเอง ในห้วงหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 USING LIBRARIES FOR EFFICIENCY SELF-DIRECTED LEARNING IN THE AFTERMATH OF THE CORONAVIRUS DISEASE (COVID-19) OUTBREAK ทัศนีย์ ดีโพธิ์กลาง	10
The Development of Tourism Based on Local Economic in Pujon Kidul Village Nuttapol Lertsirisakulchai, Kaewketsaya Songthan, Pannipa Muangmontre	28
ย้อนวิเคราะห์แนวโน้มการฟ้องคดีต่อศาลปกครองของคณะสงฆ์ RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE ACCUSATION TREND OF MONK PARTY TO ADMINISTRATIVE COURT พงษ์มนัส ดีอด	40
คุณภาพชีวิตการท างานของประชาชนในเขตเทศบาลนครของแก่น : กรณีศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น อ าเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น THE QUALITY OF WORKING LIFE PEOPLE IN MUEANGKHONKAEN DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE อนุวัตร เจือจันทร์	51
การประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 เพื่อการทำงาน : กรณีศึกษา อำเภอนองนาคำจังหวัดขอนแก่น THE APPLICATION OF APARIHANIYADHAMMA 7 FOR WORK: NONGNAKHAM DISTIRICT KHON KAEN PROVINCE อนุวัฒน์ ศรีษะเกษ	67

บทบรรณาธิการ

ตามที่ คณะกรรมการจัดทำวารสาร MBUIISC Journal มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้จัดทำวารสาร MBUIISC Journal ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและงานวิจัย 2) เพื่อส่งเสริมการสร้างความรู้และองค์ความรู้ในสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ พุทธศาสนา ปรัชญา และการศึกษา 3) เป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และบุคคลทั่วไป

กองบรรณาธิการวารสาร MBUIISC Journal ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพของบทความ โดยบทความจะต้องผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewers) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ พุทธศาสนา ปรัชญา และการศึกษา ทุกท่านได้ให้ความอนุเคราะห์อ่านและพิจารณาบทความ ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อการจัดทำวารสาร กองบรรณาธิการขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

วารสาร MBUIISC Journal ฉบับนี้ประกอบด้วยบทความวิชาการ จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) ศาสนาพุทธกับรัฐศาสตร์ 2) การใช้ห้องสมุดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ในห้วงหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 และบทความวิจัย จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) THE DEVELOPMENT OF TOURISM BASED ON LOCAL ECONOMIC IN PUJON KIDUL VILLAGE 2) ย้อนวิเคราะห์แนวโน้มการป้องกันต่อศาลปกครองของคณะสงฆ์ 3) คุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น : กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 4) ประยุกต์ใช้หลักอุปทานิธรรม 7 เพื่อการทำงาน : กรณีศึกษาอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

วารสาร MBUIISC Journal ยินดีรับบทความวิจัยและบทความวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ พุทธศาสนา ปรัชญา และการศึกษาท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ช่วยกันจัดตั้งวารสารจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ดร.อภิชาติ เหม้อยไธสง

บรรณาธิการ

ศาสนาพุทธกับรัฐศาสตร์ BUDDHISM AND POLITICAL SCIENCE

อัครเดช นีละโยธิน¹
Akkharadet Neelayothin²

รับบทความวันที่ 17 สิงหาคม 2563; แก้ไข 27 สิงหาคม 2563; ยอมรับบทความ 31 สิงหาคม 2563

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาพุทธกับรัฐศาสตร์ โดยศาสนาพุทธเป็นรากฐานของสังคมไทยหรือวัฒนธรรมไทย และความเป็นชาติไทย ตลอดจนเอกลักษณ์ของชาติ ทั้งทางด้านสังคม และการเมือง เริ่มจากการดำเนินชีวิตของคนไทยมีความผูกพันกับพระพุทธศาสนา ตลอดจนแนวความคิด จิตใจ และกิจกรรมแทบทุกอย่างในชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย อีกทั้งพระมหากษัตริย์ของไทยยังคงใช้หลักธรรมของศาสนาพุทธในการปกครองแผ่นดินให้มีความผาสุกเป็นต้นมา และประชาชนในสังคมไทยก็ได้นำหลักธรรมมายึดเป็นแนวในประพฤติปฏิบัติทำความดี มีศีลธรรมอันดีในการทำมาหากินเลี้ยงชีพ การร่วมอยู่กันสังคม และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นหลักในการปกครองบ้านเมือง กษัตริย์ทุกพระองค์นำเอาหลักธรรมพระพุทธศาสนาใช้ในการปกครองบ้านเมือง เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนคนไทย เพราะศาสนาพุทธสอนให้รักสามัคคี มีเมตตากรุณาต่อกัน เป็นที่รากฐานทางวัฒนธรรมไทย ดังนั้นในการปกครองบ้านเมืองจะสงบสุขและเจริญรุ่งเรือง ผู้นำ ผู้ปกครอง ประชาชน จะต้องมีความดี จริยธรรม ควบคู่กันไปด้วย นั่นคือการนำศาสตร์ทางศาสนาพุทธและศาสตร์ทางรัฐศาสตร์ผสมผสานในเรียนรู้ การนำไปบริหารบ้านเมือง ในการปกครองบ้านเมือง หรือที่เรียกว่า รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา และเดินตามรอยพระยุคลบาทที่ท่านทรงใช้หลักทศพิธราชธรรม หรือ ราชธรรม 10 คือจริยวัตร 10 ประการที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติเป็นหลักธรรม ประจำพระองค์ หรือเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมือง ให้มีความเป็นไปโดยธรรมและยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชนจนเกิดความชื่นชมยินดี ซึ่งความจริงแล้วไม่ได้จำเพาะเจาะจงสำหรับพระเจ้าแผ่นดินหรือผู้ปกครองแผ่นดินเท่านั้น บุคคลธรรมดาที่เป็นผู้บริหารระดับสูงในทุกองค์กรก็พึงใช้หลักธรรมเหล่านี้

คำสำคัญ: ศาสนาพุทธ, รัฐศาสตร์, การปกครอง

¹ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

E-mail: akara2511@gmail.com

² Professor of Mahamakut Buddhist University Isan Campus

Abstract

This academic journal studies about the relation between Buddhist and political science that Buddhist, Thai culture, being Thai or identity of Thai nation in the part of society and politics which one is the foundation of Thai society. The lifestyle of Thai people, their concept, their mind, and their activities since they were born until died, has had relationship with Buddhist. Also, the kings of Thailand have been bringing the dharma principle of Buddhist to administrate the reign to be the honest reign. Thai citizens also bring this principle in ways of the practice of their life, the moral in their occupations, living with one another and helping each other, so this is the principle of administration of our nation. Every king of Thailand has been bringing this principle to administrate the country and gather the Thais moral because Buddhist educates Thai people to love, to harmonize and to have mercy with each other, this is the foundation of Thai society. Therefore, the administration of country to be peacefully and civilized, the chief, the leaders and the citizens must have virtues and morality. This is the science of Buddhist and political science that bring them together for learning how to manage and administrate the country, we know as political science in the way of Buddhist from tenfold virtues of the ruler (Dasavidha - rajadhamma) or ten virtues of practice that the kings have been bringing to be the principle or the virtue of administer to administrate the country to be honest, to make the good things happen to all citizens and to make them have the happiness. In actually, it is not only the kings or the administer, but also the people who are the chiefs in organizations should learn to use these virtues.

Keywords: Buddhism, Political Science, Government

บทนำ

รัฐศาสตร์กับพุทธศาสนานั้นมีความสัมพันธ์กันไม่ทางตรงก็ทางอ้อม โดยเฉพาะประเทศไทยได้มีการนำแนวคิดศาสตร์ของพระพุทธศาสนามาใช้ในการบริหารการปกครอง ดังเห็นได้จากการเรียนการสอนของศาสตร์รัฐศาสตร์ โดยเป็นการศึกษารัฐศาสตร์ที่มีปรากฏอยู่ในคำสอนของพระพุทธศาสนา แต่โดยที่ศาสนาพุทธเป็นศาสนา ไม่ใช่ศาสตร์แห่งการเมืองการปกครองโดยตรง จึงไม่มีหลักทฤษฎีทางรัฐศาสตร์โดยเฉพาะ แต่เป็นคำสอนที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมและจริยธรรม ที่ทั้งผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครองจะต้องประพฤติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการอยู่ร่วมกันทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม องค์กร สังคม ประเทศชาติ นานาชาติ และมนุษยชาติ

ทั้งหมด การศึกษาวิชา รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสนา จึงศึกษาโดยกำหนดกรอบแนวคิด โดยอาศัยหลักคำสอนที่มีปรากฏอยู่ในพระพุทธานุศาสนที่สอดคล้องกับหลักการทางรัฐศาสตร์

ศาสนาพุทธเป็นรากฐานของสังคมไทยหรือวัฒนธรรมไทย และความเป็นชาติไทย ตลอดจนเอกลักษณ์ของชาติ ทั้งทางด้านสังคม และการเมือง เริ่มจากการดำเนินชีวิตของคนไทยมีความผูกพันกับพระพุทธานุศาสนา ตลอดจนแนวความคิด จิตใจ และกิจกรรมแทบทุกอย่างในชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย โดยหลักการของพระพุทธานุศาสนยังคงเดิมไว้ได้ก็มี ถูกปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือเสริมแต่ง ตลอดจนผสมผสานกับสิ่งใหม่ไปบ้าง แต่ในทางจิตใจเห็นได้ชัดว่าหลักธรรมความประพฤติปฏิบัติการดำรงชีวิตและการทำมาหากิน การปฏิบัติตน พระพุทธานุศาสนาได้สร้างชีวิตจิตใจและคุณลักษณะนิสัยของคนไทยให้เป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง และร่าเริงแจ่มใส ชอบเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แสดงความเป็นมิตร เข้ากับใคร ๆ ได้ง่ายยินดีในการให้และการแบ่งปัน พร้อมทั้งจะบริจาคและให้ความช่วยเหลืออย่างที่เราเรียกว่าเป็นคนมีน้ำใจ อันเป็นเอกลักษณ์เด่นชัด ที่ชนต่างชาติ มักสังเกตเห็นและประทับใจ จนตั้งสมญาเมืองไทยว่าเป็นดินแดนแห่งความยิ้มแย้มหรือสยามเมืองยิ้มประเพณี และพิธีการต่าง ๆ ในวงจรชีวิตของแต่ละบุคคลก็ดี ในวงจรเวลาหรือฤดูกาลของสังคมหรือชุมชนก็ดี ล้วนเกี่ยวข้องกับพระพุทธานุศาสนา โดยตลอด ถ้าไม่เป็นเรื่องของศาสนาหรือสืบเนื่องจากพระพุทธานุศาสนาโดยตรง ก็ต้องมีกิจกรรมตามคติความเชื่อหรือแนวปฏิบัติในพระพุทธานุศาสนาแทรกอยู่ด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าศาสนาพุทธมีความสัมพันธ์กับแนวคิดทางเมืองอย่างไรรั้น จะใช้หลักของศาสนาพุทธกับประเทศไทยเป็นหลักมาเป็นเวลานาน หลักพุทธศาสนามีอยู่มากมาย แต่ละหลักคำสอนแต่ละหมวดหมู่มีจุดมุ่งหมายที่จะอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยมีเหตุและผลรับรอง สำหรับการแก้ปัญหา วัตถุประสงค์เพื่อความสุจริตโดยธรรมของคนในสังคมไทยทั้งสิ้น ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มาตั้งแต่ พ.ศ. 2575 โดยยึดหลัก 3 ประการ คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามสิทธิของธงชาติ และหลักของประชาธิปไตย คือให้อำนาจแก่ประชาชน ทั้งทางนิติบัญญัติ บริหาร และด้านพิจารณาอรรถคดี ที่เรียกว่า ตุลาการ อย่างไรก็ตาม มีผู้กล่าวถึงหลักของประชาธิปไตยว่า มี 5 หลักด้วยกันคือ 1) หลักเสรีภาพ (Liberty) ซึ่งต้องประกอบด้วย สิทธิ หน้าที่ อิสระภาพ และสมภาพ จะต้องอยู่ร่วมกัน 2) หลักความเสมอภาค (Equality) คือความเท่าเทียมกัน ในฐานะเป็นพลเมืองของรัฐ 3) หลักเหตุผล (Rationality) การตัดสินใจที่ขัดแย้งด้วยเหตุผล 4) การตัดสินใจโดยเสียงข้างมาก (Majority) เสียงข้างน้อย ได้รับการคุ้มครอง (Majority rule, and minority right) 5) การผลัดเปลี่ยนกันหมุนเวียนดำรงตำแหน่ง (Rotation) ไม่ผูกขาดแต่คนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เพียงผู้เดียว หากผู้นำประเทศขาดซึ่งคุณธรรมไม่มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ การได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองและการใช้อำนาจทางการเมืองของผู้นำประเทศก็ต้องใช้วิธีการทุกรูปแบบที่จะทำให้ตนได้มาซึ่งอำนาจ แต่ในทางที่เป็นจริงแล้วในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้นำประเทศทุกคนมีการใช้หลักคำสอนทางศาสนาประกอบกำหนดยุติธรรม และถือปฏิบัติกันอย่างมากรวมทั้งตามแต่ลักษณะของผู้นำ

องค์พระประมุขของประเทศก็ยังใช้หลักศาสนาเป็นแนวทางปฏิบัติมาตั้งแต่การขึ้นครองราชย์ ด้วยพระราชดำรัสที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม” และยึดหลักทศพิธราชธรรม ในการดูแลบ้านเมืองในฐานะพระประมุข และผู้นำประเทศจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต หลักธรรมาภิบาลตามหลัก 5 ประการของแนวคิดการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในเรื่องของอำนาจอธิปไตยของปวงชน เสรีภาพของบุคคล ความเสมอภาค หลักนิติธรรม และรัฐบาลจากการเลือกตั้ง แต่ละข้อของการปฏิบัติจะมีแนวหลักคุณธรรมในทางศาสนาสอดแทรกในขั้นตอนการปฏิบัติที่มีความหมายอยู่ในตัวเอง สรุปได้ว่า ศาสนาพุทธมีส่วนสำคัญในการปกครองบ้านเมือง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการบริหาร การปกครอง ตลอดจนคนที่เข้ามาในการบริหารบ้านเมือง ศาสนาพุทธสามารถสามารถสร้างหรือทำให้การเมืองมีความบริสุทธิ์ยุติธรรมถ้าไม่มีหลักศาสนาเป็นแนวปฏิบัติแล้วการเมืองก็จะเป็นเรื่องของการแก่งแย่งผลประโยชน์ที่ไม่รู้จบ ศาสนาจึงมีความสัมพันธ์กับรัฐศาสตร์ประเทศไทยตามที่กล่าวข้างต้น

ศาสนาพุทธ

ศาสนาพุทธ หมายถึง ศาสนาแห่งความรู้แจ้ง เป็นศาสนาที่มีพระรัตนตรัย เป็นสรณะอันสูงสุด อันได้แก่ พระพุทธเจ้า พระธรรม และ พระสงฆ์ โดยพระรัตนตรัยทั้ง 3 นี้ย่อมมีคุณเกี่ยวพันเป็นอันเดียวกัน จะแยกออกจากกันโดยเฉพาะไม่ได้ ด้วยพระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ธรรมก่อนแล้วสอนให้พระสงฆ์ธรรม พระธรรมนั้น พระสงฆ์ซึ่งเป็นสาวกของพระพุทธเจ้าย่อมจำทรงไว้ ปฏิบัติและสั่งสอนสืบต่อพระศาสนา พระรัตนตรัยนี้เปรียบด้วยวัตถุวิเศษที่มีราคาอย่างสูง คือ แก้ว จึงเรียกพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ว่า รัตนะ คำว่า “รัตนะ” แปลว่าแก้ว, สิ่งมีค่าสูงยิ่ง, สิ่งประเสริฐ ดังนั้นรัตนะ หมายถึง พระรัตนตรัย ซึ่งก็คือแก้ว 3 ดวง ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาคือนับถือแก้ว 3 ดวงนี้ว่ามีคุณ ย่อมจะเป็นที่พึ่งที่ระลึกแก่ตน หลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาได้ถูกบันทึกรวบรวมไว้ในคัมภีร์ชื่อ พระไตรปิฎก อันประกอบด้วย “พระธรรม” คือความรู้ในสังขารต่าง ๆ ที่พระพุทธเจ้าทรงได้ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง แล้วนำมาแสดงแก่ชาวโลก กับ “พระวินัย” คือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ทรงบัญญัติไว้สำหรับผู้ที่บวชเป็นสาวกในศาสนานี้ผู้ถูกเรียกว่า พระภิกษุสงฆ์ (ชาย) และ พระภิกษุณีสงฆ์ (หญิง) พระพุทธเจ้าได้เริ่มออกเผยแผ่คำสอนดังกล่าวในภูมิภาคที่เป็นประเทศอินเดียในปัจจุบัน ตั้งแต่เมื่อ 55 ปีก่อนพุทธศักราช ปัจจุบันศาสนาพุทธได้เผยแผ่ไปทั่วทั้งโลก โดยเฉพาะใน ทวีปเอเชีย ทั้งในเอเชียกลางและเอเชียตะวันออกเฉียง, ตลอดจนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันรวมถึงประเทศไทยด้วยศาสนาพุทธเป็นศาสนาหลักประเทศไทยหรือเป็นศาสนาประจำชาติไทย โดยประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 95 ของประชาชนทั้งประเทศนับถือศาสนาพุทธ ประชาชนยังคงส่งเสริมบำรุงรักษา และสืบทอดมายาวนาน ศาสนาพุทธยังเป็นต้นตอของวัฒนธรรมประเพณี องค์พระมหากษัตริย์ยังทรงเป็นพระประมุขของประเทศชาติ และทรงเป็นพุทธมามกะ ทรงดำรงเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก ทรงทะนุบำรุงและเชิดชูพระพุทธศาสนามาตลอด ทุกรัชกาล จวบจนรัชกาลปัจจุบัน อันแสดงให้เห็นว่าศาสนาพุทธอยู่กับคนไทย ประเทศไทยมาทุกยุคทุกสมัย ดังนั้นประเทศไทยมีความเจริญ และดำรงเอกราชอธิปไตย ควบคู่กับศาสนาพุทธกันมาตั้งแต่โบราณ

กาล จนถึงปัจจุบัน ด้วยคนประชาชนคนไทยยังยึดหลักธรรมพระพุทธศาสนา ยังปฏิบัติธรรมตามแนวของพุทธศาสนิกชนที่ดี ทำให้เป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามัคคี รักครอบครัว

ความสำคัญของศาสนาพุทธของคนไทย ศาสนาพุทธเป็นหลักในการดำรงชีวิตของคนไทย โดยนำหลักธรรมมายึดเป็นแนวประพฤติปฏิบัติทำความดี มีศีลธรรมอันดีในการทำมาหากินเลี้ยงชีพ การร่วมอยู่กันสังคม และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นหลักในการปกครองบ้านเมือง กษัตริย์ทุกพระองค์นำเอาหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้ในการปกครองบ้านเมือง เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนคนไทย เพราะศาสนาพุทธสอนให้รักสามัคคี มีเมตตากรุณาต่อกัน เป็นที่รากฐานทางวัฒนธรรมไทย ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี ด้วยวิถีชีวิตในการดำรงชีวิตของคนไทยมีความยึดติดกับศาสนาพุทธมายาวนาน ศาสนาพุทธจึงกลายเป็นกรอบประเพณีหรือกรอบปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต และเป็นสถาบันหลักของสังคมไทยในด้านการศึกษา ด้านสังคม และศิลปกรรม เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นมรดกของชาติไทยสืบทอดกันมาตั้งแต่พ่อขุนรามคำแหงจนถึงปัจจุบัน ศาสนาพุทธช่วยสร้างความมีเมตตา มีเมตตากรุณา มีความรักสงบ มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม จนมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์อันดีงามของปวงชนชาวไทย

รัฐศาสตร์

รัฐศาสตร์ (Political Science) คือ ศาสตร์ที่ว่าด้วยรัฐ อันเป็นส่วนหนึ่งของวิชาสังคมศาสตร์ ที่ว่าด้วยเกี่ยวกับรัฐ และว่าด้วยทฤษฎีแห่งรัฐ มีการวิวัฒนาการ มีกำเนิดมาอย่างไร สถาบันทางการเมืองที่ทำหน้าที่ดำเนินการปกครองมีกลไกไปในทางใด การจัดองค์การต่าง ๆ ในทางปกครอง รูปแบบของรัฐบาล หรือสถาบันทางการเมืองที่ต้องออกกฎหมายและรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเอกชน (Individual) หรือกลุ่มชน (Group) กับรัฐ และความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐ ตลอดจนแนวคิดทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อโลก ตลอดจนการแสวงหาอำนาจของกลุ่มการเมืองหรือภายในกลุ่มการเมือง หรือสถาบันการเมืองต่าง ๆ เพื่อการปกครองรัฐให้เป็นไปด้วยดีที่สุด จากความหมายดังกล่าว รัฐศาสตร์จึงมีความเกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์ทุกสาขาวิชาอย่างแยกไม่ออก การที่เราจะศึกษาวิชารัฐศาสตร์จำเป็นต้องกำจัดขอบเขต โดยวิชารัฐศาสตร์ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับ 1) รัฐ (State) เป็นหัวใจของวิชารัฐศาสตร์ เราจำเป็นต้องต้องศึกษาว่า รัฐคืออะไร ความหมายและองค์ประกอบของรัฐ กำเนิดของรัฐ และวิวัฒนาการของรัฐ และแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐ 2) สถาบันทางการเมือง (Political Institutions) หมายถึง องค์การหรือหน่วยงานที่ก่อตั้งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการปกครองและดำเนินกิจการต่าง ๆ ของรัฐทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งอาจจะก่อตั้งขึ้นโดยกฎหมายของรัฐ หรืออาจก่อตั้งขึ้นโดยการร่วมใจกันของเอกชน หรือตามประเพณีก็ได้ สถาบันทางการเมืองมี สถาปนาพระราชกรณียกิจ คณะรัฐบาล พรรคการเมือง และ 3) ปรัชญาทางการเมือง (Political Philosophy) คือ ความคิดความเชื่อของบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในยุคใดยุคหนึ่ง อันเป็นรากฐานของระบบการเมืองที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและความต้องการของตน หมายความว่ารวมถึง อุดมการณ์หรือเป้าหมายที่จะเป็นแรงผลักดันในมนุษย์ปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ๆ เช่น ผู้บริหาร

ประเทศไทยมีปรัชญาทางการเมืองที่มุ่งในทางพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมและทางกลีกรรม กับปรารถนาให้ประชาชาติมีการกินดีอยู่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นวัตถุประสงค์ (Objective or Ends) แต่การที่จะปฏิบัติ (Means) นั้นอาจจะใช้ระบบประชาธิปไตยแบบไทยๆ ซึ่งก็เป็นวิถีทางที่อาจจะนำมาถึงจุดมุ่งหมายนั้น ๆ ก็ได้

รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ (Political Science in Buddhist Approach) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับรัฐ การเมือง การปกครอง ซึ่งปรากฏอยู่ในคำสอนของพระพุทธเจ้า หรือที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์เป็นการศึกษารัฐศาสตร์ที่มีปรากฏอยู่ในคำสอนของพระพุทธศาสนา แต่โดยที่ศาสนาพุทธเป็นศาสนา ไม่ใช่ศาสตร์แห่งการเมืองการปกครองโดยตรง จึงไม่มีหลักทฤษฎีทางรัฐศาสตร์โดยเฉพาะ แต่เป็นคำสอนที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมและจริยธรรม ที่ทั้งผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครองจะต้องประพฤติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการอยู่ร่วมกันทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม องค์กร สังคม ประเทศชาตินานาชาติ และมนุษยชาติทั้งมวล การศึกษาวิชา รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ จึงศึกษาโดยกำหนดกรอบแนวคิด โดยอาศัยหลักคำสอนที่มีปรากฏอยู่ในพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับหลักการทางรัฐศาสตร์

ศาสนาพุทธกับรัฐศาสตร์

ความเกี่ยวโยงหรือความสัมพันธ์กันระหว่างศาสนาพุทธกับรัฐศาสตร์ เป็นการศึกษาถึงแนวคิดการปกครองกับหลักพระพุทธศาสนา ศาสนาสอนระเบียบชีวิต รัฐศาสตร์สอนระเบียบบ้านเมืองหลักรัฐศาสตร์ว่าด้วยการปกครองบ้านเมืองให้สงบเรียบร้อยและเจริญรุ่งเรือง ที่เขาสอนกันมาตั้งแต่โบราณจนถึงยุคโลกไร้พรมแดนในทิววันนี้ เมืองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) ผู้ปกครองหรือผู้นำที่ดี 2) ระบบหรือระเบียบแบบแผนในการปกครองที่ดี 3) การบริหารการปกครองและการดูแลประชาชนที่ดี 5) ประชาชนที่ดี มีคุณภาพและมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นการศึกษาแนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่สัมพันธ์กันกับแนวคิดการปกครองแบบประชาธิปไตย หลักประชาธิปไตย คือการให้อำนาจแก่ประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน การให้อำนาจทั้งทางนิติบัญญัติ การบริหาร และด้านตุลาการ หลักการสำคัญของระบอบการเมืองที่ได้รับความศรัทธาเลื่อมใสจากประชาคมโลกอย่างแพร่หลายมากที่สุดในปัจจุบันซึ่งนำมาเปรียบเทียบกับองค์ประกอบ เพื่อเป็นการแสดงความเกี่ยวโยงและการนำไปใช้ด้วยหลักการสำคัญ ดังนี้

ศาสนาพุทธ	รัฐศาสตร์
หลักอริยปฎิบัติ 3 ประการคือ หลักอัตตาทิปฏิบัติ คือการเอาตนเป็นใหญ่ หลักโลกาธิปไตย คือการเอาโลกเป็นใหญ่ และหลักธรรมาธิปไตย คือการเอาหลักธรรมเป็นใหญ่ ซึ่งพระพุทธศาสนาเน้นหลักธรรมาธิปไตยเป็น	หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เพื่อแสดงออกถึงอำนาจในการปกครองของประชาชนโดยแท้จริง ประชาชนจะแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของโดยใช้อำนาจกำหนดตัวผู้ปกครอง และผู้แทนของตนเอง รวมทั้งอำนาจในการถอดถอนในกรณีที่มีการใช้อำนาจ

ศาสนาพุทธ	รัฐศาสตร์
รูปแบบในการปกครองที่ดีที่สุด	โดยมิชอบ โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งของประชาชนอย่างอิสระเสรีแบบลับและทั่วถึง มีกำหนดเวลาที่แน่นอน
ตามหลักพระพุทธศาสนา มีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ ไว้ในพระวินัยไว้อย่างชัดเจน เช่น การกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสงฆ์ในการทำญัตติกรรม ทำด้วยสงฆ์จตุรกร คือ สงฆ์ 5 รูปขึ้นไป ได้แก่ การสวดปาฏิโมกข์ ทำสังฆกรรม เป็นต้น การทำญัตติจตุตถกรรม ทำด้วยสงฆ์ปัญจวรรค คือ สงฆ์ 5 รูปขึ้นไป ได้แก่ การกรานกฐิน เป็นต้น และญัตติจตุตถกรรม ทำด้วยสงฆ์ 10 รูปขึ้นไป (ยกเว้นในที่กัณดารที่หาพระสงฆ์ได้ยาก) ได้แก่ การอุปสมบท เป็นต้น นอกจากนั้นพระพุทธเจ้ายังให้หลักเสรีภาพในการคิด เช่น ขวากาลามะ ในการที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ ในกาลามสูตร 10 ประการ เช่น อย่าเชื่อเพียงเพราะเล่าสืบกันมา ฟังตามกันมา ขาวลือ การอ้างตำราหรือทฤษฎี เป็นต้น หากจะเชื่อต้องใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบตามหลักของโยนิโสมนสิการ	หลักเสรีภาพ หมายถึง การที่บุคคลสามารถกระทำ ปฏิบัติตนต่อตนเองและต่อผู้อื่น หรืองดเว้นกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามที่ต้องการ ตราบเท่าที่การกระทำหรืองดเว้นการกระทำนั้นไม่ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
ในพระพุทธศาสนาจะเห็นได้อย่างชัดเจน ในการให้ความเสมอภาคในเรื่อง วรรณะ เชื้อชาติ เช่น บุคคลไม่ว่าจะอยู่วรรณะไหนก็สามารถเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาได้ และนับถือกันในเรื่องของพรocha โดยไม่คำนึงว่าจะอยู่วรรณะใด เชื้อชาติใด หลักความเสมอภาคในการเคารพนับถือพระรัตนตรัย เป็นต้น	หลักความเสมอภาค คือ ในระบอบประชาธิปไตยเชื่อมั่นว่า หากมนุษย์มีโอกาที่เสมอภาคเท่าเทียมกันถึงแม้ว่าจะมีความสามารถที่แตกต่างกันก็ตาม มนุษย์จะสามารถดำรงชีวิตที่ดีร่วมกันได้ ดังนั้นความเสมอภาคจึงหมายถึง ความเสมอภาคขั้นพื้นฐานที่ประชาชนในสังคมเดียวกันมีความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายเดียวกันได้
พระวินัย คือ กฎระเบียบข้อบังคับ หรือ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปในทางเดียวกันของหมู่ภิกษุสงฆ์ เพื่อให้เกิดความเลื่อมใสแก่ผู้พบเห็น เพื่อเป็นระเบียบเรียบร้อย	หลักการปกครองโดยกฎหมาย หลักการนี้เพิ่มขึ้นเพื่อมุ่งจะให้ความคุ้มครองแก่สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้ปกครองจะใช้อำนาจใด ๆ ได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจไว้ อีก

ศาสนาพุทธ	รัฐศาสตร์
อันจะนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติชอบ เป็นการเอื้อต่อการประพฤดิธรรมทางจิตต่อไปหากจะเปรียบเทียบให้เด่นชัดขึ้นมา ถ้าใครฝ่าฝืน ต้องถูกลงโทษตามกติกากาที่ตั้งไว้นั้น พระวินัย ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายที่เป็นหลักปฏิบัติของสงฆ์ ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหมู่คณะมีความสุข ช่มคนชั่ว ปกป้องคนดี	ทั้งการใช้อำนาจนั้นจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเท่านั้น การจำกัดสิทธิเสรีภาพใด ๆ ของประชาชนจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายเท่านั้น
หลักเสียงข้างมาก ดังในการรับกฐิน พระภิกษุรูปใดสมควรได้รับผ้ากฐิน จะต้องกล่าวว่าจาในหมู่คณะสงฆ์ โดยพระสงฆ์รูปที่สมควรได้รับผ้ากฐิน หากพระสงฆ์เห็นด้วยก็เปล่งวาจาพร้อมกันว่า “สาธุ” หรือพระสงฆ์รูปใดทำผิดพระวินัย ก็มีการตัดสินที่เรียกว่า “เยภุยยสิกา” คือการระงับด้วยเสียงข้างมากลงมติ ทั้งอธิกรณ์และการระงับสงฆ์ส่วนใหญ่ และในการประชุมทำสังฆกรรมต่าง ๆ นั้น ต้องมีมติเป็นเอกฉันท์ หากมีข้อข้องใจมีสิทธิยับยั้ง (Veto) ได้ แม้เพียงพระสงฆ์รูปเดียวทั่วทั้งวง สงฆ์ทั้งหมดก็ต้องฟัง ดังกรรมาวาจาที่ว่า “ยสสายสมโตขมติ...โสตุณฺหสสยสส น ขมติ โส ภาเสยฺย” แปลว่า “ถ้ากรรมนี้ ชอบใจต่อท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเงียบ ถ้าไม่ชอบใจต่อท่านผู้ใด ผู้นั้นพึงพูดขึ้น”	หลักเสียงข้างมาก การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน ดังนั้น ในการตัดสินใจใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดตัวผู้ปกครอง หรือการตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ จะต้องถือเอาเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ และเพื่อให้มั่นใจว่าการตัดสินใจนั้นสะท้อนถึงความต้องการของคนส่วนใหญ่อย่างแท้จริงก็ต้องให้ความเคารพและคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วย (Minority Right) ทั้งนี้ เพื่อประกันว่าฝ่ายเสียงข้างมากจะไม่ใช้มติในลักษณะพวกมากลากไป

สรุป

ศาสนาพุทธในส่วนพระธรรม คือคำสอน และพระวินัย คือ คำสั่ง มีคุณค่าต่อการปกครอง ทั้งในด้านการปกครองตนเอง การปกครองหมู่คณะและการปกครองประเทศหรือสังคมโดยรวมตลอดจนมีการปกครองโลกอยู่มาก การส่งเสริมให้บุคคลหมั่นเรียนรู้ พัฒนาทักษะ ปรับปรุง เคารพ ควบคุม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เป็นการปกครองตนเอง และเข้าใจแลเคารพความต้องการของผู้อื่น ใช้พระคุณกับพระเดช เป็นการปกครองหมู่คณะและปกครองประเทศ หรือการมีส่วนร่วมับสังคม รวมถึงการใช้ธรรมเป็นโลกบาล คือหิริและโอตตปปะ ซึ่งเป็นธรรมปกครองโลก สังคมไทยได้รับอิทธิพลคำสอนของ

พระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการบริหารและการปกครอง ทศพิธราชธรรม ซึ่งเป็นธรรมของพระราชา ผู้นำผู้ปกครองโดยตรง เมื่อมองในแง่รัฐศาสตร์ ก็คือหลักแห่งการบริหารและการปกครองกายและใจ ซึ่งเมื่อนำมาปฏิบัติตามแล้วจะทำให้ชีวิตดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องและก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม

ในปัจจุบันสังคมไทยเราให้ความสำคัญกับการเมืองการปกครอง มากขึ้นเพราะผู้คนเริ่มเห็นปัญหามันเมืองในการปกครอง ปัญหาเหล่านี้ทางศาสนาพุทธเรียกว่าทุกข์ ทุกคนในสังคมล้วนเข้าใจปัญหาของบ้านเมือง เพราะมันกระทบกับความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิต หรือการทำมาหาเลี้ยงชีพ ดังนั้นในการปกครองบ้านเมืองจะสงบสุขและเจริญรุ่งเรือง ผู้นำ ผู้ปกครอง ประชาชน จะต้องมีความดี จริยธรรม ควบคู่กันไปด้วย นั่นคือการนำศาสตร์ทางศาสนาพุทธและศาสตร์ทางรัฐศาสตร์ผสมผสานในเรียนรู้ การนำไปบริหารบ้านเมืองในการปกครองบ้านเมือง หรือที่เรียกว่า รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา และเดินตามรอยพระยุคลบาทที่ท่านทรงใช้หลักทศพิธราชธรรม หรือ ราชธรรม 10 คือจริยวัตร 10 ประการที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติเป็นหลักธรรม ประจำพระองค์ หรือเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมือง ให้มีความเป็นไปโดยธรรมและยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชนจนเกิดความชื่นชมยินดี ซึ่งความจริงแล้วไม่ได้จำเพาะเจาะจงสำหรับพระเจ้าแผ่นดินหรือผู้ปกครองแผ่นดินเท่านั้น บุคคลธรรมดาที่เป็นผู้บริหารระดับสูงในทุกองค์กรก็พึงใช้หลักธรรมเหล่านี้

เอกสารอ้างอิง

- ทวี สุรฤทธิกุล. 2559. **รัฐศาสตร์กับศาสนา**. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2560, จาก <http://www.siamrath.co.th/web/รัฐศาสตร์กับศาสนา>
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). 2550. **พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- พระวรพงษ์ สุชีโว. 2558. **รัฐศาสตร์กับพระพุทธศาสนา**. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2560, จาก http://woraphong39.blogspot.com/2015_10_01_archive.html
- มานิตย์ อรรถชาติ. 2557. **พุทธรัฐศาสตร์**. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2560, จาก http://www.buddhiststudies-nrru.net/wp-content/uploads/2015/05/buddhist-politics_by_manit.pdf
- สงบ เชื้อทอง. 2557. **รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ (POLITICAL SCIENCE IN BUDDHIST APPROACH)**. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2560, จาก <http://psiba.blogspot.com/2012/03/political-science-in-buddhist-approach.html>

การใช้ห้องสมุดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเองในห้วงหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19

USING LIBRARIES FOR EFFICIENCY SELF-DIRECTED LEARNING IN THE AFTERMATH OF THE CORONAVIRUS DISEASE (COVID-19) OUTBREAK.

ทัศนี ดีโพธิ์กลาง¹

Tassanee Deeaphoklang²

รับบทความวันที่ 20 สิงหาคม 2563; แก้ไข 27 สิงหาคม 2563; ยอมรับบทความ 31 สิงหาคม 2563

บทคัดย่อ

การใช้ห้องสมุดเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนรู้ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะแบบรู้รอบด้าน เข้าใจโลกได้หลากหลายมิติเช่นกัน รวมทั้งมีความกระตือรือร้นเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น สิ่งเหล่านี้จะเพิ่มพูนความสำคัญขึ้นอย่างมากในยุคโควิด-19 และจะกลายเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในอนาคต ส่วนด้านเทคโนโลยีสามารถปรับประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของแต่ละคนได้ แต่สถานศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องต้องมองผู้เรียนแบบใหม่สอดคล้องกับโลกใหม่รวมถึงออกแบบระบบใหม่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง สิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามคือต้องจัดระบบห้องสมุดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของโรคระบาด (โควิด-19) เนื่องจากโรคดังกล่าวยังไม่มีตัวยารักษาให้หายอย่างเด็ดขาด เหตุการณ์เช่นนี้มีส่วนทำให้แรงจูงใจในการเรียนรู้ลดลง หากไม่มีบรรยากาศการเรียนรู้เหมาะสม แต่ผู้เรียนต้องร่วมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ด้วย เพราะในที่สุดแล้วคน ๆ หนึ่งจะต้องรับผิดชอบขวนขวายในการเรียนรู้ของตนเองไปตลอดชีวิต

Abstract

Using libraries to enhance their Self-Directed Learning. Learners need to develop themselves to have comprehensive knowledge. Can understand the world in many dimensions as well as being more enthusiastic and empathetic, these will be of great

¹ อาจารย์โรงเรียนนาโพธิ์วิทยา

E-mail: tassanee2521@gmail.com

² teacher Naphowittaya School

importance in the COVID-19 era. And will become the heart of education in the future Technology can tailor the learning experience to the needs of each individual. But educational institutions or stakeholders need to look at the learners in a new way, in line with the new world, and to design a new system so that learners can learn by themselves. It is important not to be overlooked that the library system should be organized to suit the situation of the epidemic (COVID-19) since the disease has no cure for the cure. These incidents contribute to a decrease in motivation for learning. If there is no suitable learning atmosphere But the students must also contribute to creating a good learning environment. Because in the end people One has to be committed to his own learning for the rest of his life.

Keyword: Using libraries, Self-Directed Learning, the coronavirus disease (COVID-19)

บทนำ

ห้องสมุด เป็นศูนย์บริการสารสนเทศที่สำคัญมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และรู้จักกันดี มีผู้ใช้บริการจำนวนมาก ซึ่งปัจจุบันมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะของการใช้บริการ และสิ่งที่ให้บริการ ณ ที่นั้น ๆ เช่น หอสมุด สำนักหอสมุด สถาบันวิทยบริการ เป็นต้น ความหมายของห้องสมุด คำว่า “ห้องสมุด” บัญญัติมาจากคำว่า Library มาจากภาษาละตินว่า Liberia หมายถึง ที่เก็บหนังสือ โดยมีรากศัพท์เดิมว่า “Liber” ซึ่งหมายความว่า หนังสือ ในความหมายปัจจุบัน ห้องสมุด คือแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ทั้งที่เป็นวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการคัดเลือกและจัดหาเข้ามาอย่างทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้ใช้ มีบรรณารักษ์เป็นผู้ดำเนินงานและจัดบริการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ความสำคัญของห้องสมุด

การศึกษาในปัจจุบัน มุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ มาประกอบความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้น ผู้เรียนจะต้องหาความรู้เพิ่มเติมโดยการเข้าใช้ห้องสมุด เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้น

ความสำคัญของห้องสมุดอาจประมวลได้ ดังนี้

1. ห้องสมุดเป็นที่รวมของทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ที่ผู้ใช้สามารถค้นคว้าหาความรู้ทุกสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษานั้น
2. ห้องสมุดเป็นที่ที่ทุกคนจะเลือกอ่านหนังสือ และค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ ได้โดยอิสระ ตามความสนใจของแต่ละบุคคล

3. ห้องสมุดช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดพอใจที่จะอ่านหนังสือต่าง ๆ โดยไม่รู้จักรับสิ้น เป็นการช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

4. ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

5. ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีนิสัยรักการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

6. ช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

7. ห้องสมุดจะช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดรับรู้ในสมบัติสาธารณะ รู้จักใช้และระมัดระวังรักษาอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของห้องสมุด

ห้องสมุดทั่วไปมีวัตถุประสงค์ 5 ประการ ดังนี้

1. เพื่อการศึกษา ห้องสมุดทุกแห่งจะรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศที่ให้ความรู้ เพื่อบริการแก่ผู้ใช้ในการแสวงหาความรู้ ค้นคว้าด้วยตนเองได้ตามต้องการ

2. เพื่อความรู้ข่าวสาร ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศใหม่ ๆ ที่ทันสมัย เพื่อให้ผู้ใช้ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ทำให้ผู้ใช้มีความรู้ใหม่ ๆ และทันสมัยเสมอ

3. เพื่อการค้นคว้าวิจัย เป็นแหล่งสะสมทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ที่ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ซึ่งเป็นการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ เพื่อความเจริญก้าวหน้าในสาขาวิชาต่าง ๆ

4. เพื่อความจรรโลงใจ ทรัพยากรสารสนเทศบางประเภททำให้ผู้ใช้มีความซาบซึ้งประทับใจที่ได้รับจากการอ่าน ช่วยให้เกิดแรงบันดาลใจในทางสร้างสรรค์แต่สิ่งที่ดีงาม และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

5. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหรือนันทนาการ ห้องสมุดจะมีทรัพยากรสารสนเทศที่ให้ความสนุกสนานบันเทิงใจไว้บริการ เช่น นิยาย นวนิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ได้รับความเพลิดเพลิน

ประเภทของห้องสมุด

การแบ่งประเภทของห้องสมุด ตามลักษณะและวัตถุประสงค์ที่ให้บริการ จำแนกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. ห้องสมุดโรงเรียน เป็นห้องสมุดที่ตั้งขึ้นในโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชน นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้นักเรียน เพื่อเป็นรากฐานในการใช้ห้องสมุดอื่น ๆ ต่อไป

2. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เป็นห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษา ให้บริการทางวิชาการแก่นักศึกษานักศึกษา และอาจารย์ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย ทรัพยากรสารสนเทศทุก

ประเภทที่รวบรวมไว้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีความทันสมัยและสอดคล้องกับหลักสูตรการสอน การวิจัยและ กิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละสถาบัน

3. ห้องสมุดเฉพาะ เป็นห้องสมุดของหน่วยงานราชการ บริษัท สมาคม ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ เป็นแหล่งเก็บรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง และสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ซึ่งเป็นบุคลากรที่สังกัดหน่วยงานนั้น เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูล เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ห้องสมุดประชาชน เป็นห้องสมุดที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศแก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยไม่จำกัดวัย ระดับความรู้ เชื้อชาติและศาสนา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนแต่ละแห่ง เป็นการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตลอดชีวิตของประชาชนในชุมชน

5. หอสมุดแห่งชาติ เป็นแหล่งรวบรวมและเก็บรักษาสิ่งพิมพ์ ที่พิมพ์ขึ้นภายในประเทศไว้อย่างสมบูรณ์ และอนุรักษ์ให้คงทนถาวร เพื่อให้บริการศึกษาค้นคว้าแก่ประชาชนทั่วไป หอสมุดแห่งชาติจะต้องได้รับสิ่งพิมพ์ทุกเล่ม ที่พิมพ์ขึ้นภายในประเทศตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

องค์ประกอบที่ทำให้งานบริการประสบความสำเร็จ

บริการของห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศจะประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังได้ นอกจากต้องมีความพร้อมในองค์ประกอบต่าง ๆ รวมทั้งข้อพิจารณาอื่น ๆ ในการจัดบริการตามที่กล่าวมาแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีส่วนให้บริการประสบความสำเร็จ ได้แก่

1. ผู้บริหารสนับสนุน ถ้าผู้บริหารเห็นความสำคัญของห้องสมุดก็ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานของห้องสมุดเป็นไปอย่างราบรื่นและสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หากผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ บรรณารักษ์จะต้องใช้เทคนิควิธีการ หาทางชี้แจงให้ผู้บริหารได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาสร้างสรรค์งานบริการให้เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้ซึ่งจะส่งผลให้เห็นความสำคัญและจะได้รับการสนับสนุนในที่สุด

2. มีบุคลากรเพียงพอ มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติงานห้องสมุดได้เต็มเวลาและทุ่มเทให้ การทำงานเต็มกำลังความสามารถ บุคลากรต้องมีความรู้ความชำนาญที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานและต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าโลกอยู่เสมอ เช่น ด้ยการศึกษาเพิ่มเติม รับการอบรม ศึกษาดูงานห้องสมุดอื่น และมีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

3. มีงบประมาณเพียงพอ

ประโยชน์ของห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศที่หลากหลายและมีประโยชน์ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด
2. กระตุ้นให้รักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า

3. ก่อให้เกิดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
4. เป็นสื่อกลางในกระบวนการเรียนการสอน
5. ตอบสนองความต้องการในการแสวงหาความรู้เฉพาะบุคคล

สรุปว่า คือแหล่งศึกษาเรียนรู้อย่างหลายโดยมีวิธีการใช้อย่างเป็นระบบเพื่อรักษาแหล่งข้อมูลให้คงอยู่และพัฒนาการใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละยุคและตรงกับการใช้ห้องสมุดของผู้มารับบริการ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ทั่วโลกเต็มไปด้วยข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่ล้นส่ง ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการตัดสินใจของผู้คนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้ที่สามารถเข้าถึง และมีความมั่นคงตรงของข่าวสารและข้อมูลมากกว่า ย่อมตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง การรับรู้ข่าวสารและข้อมูลเหล่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตบน พื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึง การประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาในปัจจุบันที่จะต้องส่งเสริมให้บุคคลมีคุณลักษณะของการขึ้นำตนเองในการเรียนรู้ เพื่อให้บุคคลมีประสบการณ์ และมีศักยภาพในการแสวงหาความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาตลอดชีวิตต่อไป

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) ซึ่งมีความเชื่อเรื่องความเป็นอิสระ และความเป็นตัวของตัวเองของมนุษย์ ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดีมีความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองสามารถหาทางเลือกของตนเองมีศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างไม่มีขีดจำกัดมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับนักจิตวิทยา มานุษยนิยม (Humanistic Psychology) ที่ให้ความสำคัญในฐานะที่ผู้เรียนเป็นปัจเจกบุคคล และมีแนวคิด ว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ และมีความโน้มเอียงที่จะใส่ใจ ใฝ่รู้ ขวนขวายเรียนรู้ด้วยตนเอง มนุษย์สามารถ รับผิดชอบพฤติกรรมของตนเองและถือว่าตนเองเป็นคนที่มีค่า

การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีกระบวนการ ดังต่อไปนี้ 1) การประเมินความต้องการของตนเอง (Assessing Needs) 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Setting goals) 3) การกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ (Specifying learning content) โดยกำหนดระดับความยากง่าย ชนิดของสิ่งที่ต้องการเรียน พิจารณา

เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการเรียน ความต้องการความช่วยเหลือ แหล่งทรัพยากร ประสบการณ์ที่จำเป็นในการเรียน การจัดการในการเรียน โดยกำหนดปริมาณเวลาที่ต้องการให้อาจารย์สอน ปริมาณเวลาที่ต้องการให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับผู้เรียน ปริมาณเวลาที่ต้องการให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ปริมาณเวลาที่ต้องการให้กับกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของแต่ละคน โดยกำหนดกิจกรรมการเรียนตามประสบการณ์ที่ผ่านมา พร้อมทั้งกำหนดว่ากิจกรรมควรสิ้นสุดเมื่อใด

การเลือกวิธีการเรียนและสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน เทคนิคการสอน ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ต้องใช้การกำหนดวิธีการควบคุมสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ ทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และทางด้านอารมณ์การกำหนดวิธีการตรวจสอบตนเอง โดยกำหนดวิธีการรายงาน/บันทึกการสะท้อนตนเอง จะใช้ reflective practitioner techniques แบบไหน การให้โอกาสได้ฝึกตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการกำหนดนโยบาย การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถ clarify ideas ให้ชัดเจนขึ้น

การกำหนดขอบเขตบทบาทของผู้ช่วยเหลือ

- การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนโดยเลือกประเภทของการทดสอบลักษณะของกา Feedbackที่จะใช้วิธีการประเมินความถูกต้องของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการติดตามประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- การทำสมุดบันทึกส่วนตัวเพื่อใช้บันทึกข้อมูลความคิดเรื่องราวต่าง ๆ ที่เราได้เรียนรู้หรือเกิดขึ้นในสมองของเราสมุดนี้จะช่วยเก็บสะสมความคิดที่ละน้อยเข้าไว้ด้วยกันเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมให้กว้างไกลออกไป การกำหนดโครงการเรียนรู้รายบุคคลที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะเรียนรู้อย่างไรโดยพิจารณาว่าความรู้ที่เราจะไปแสวงหานั้นช่วยให้เราถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ทำให้เกิดความพึงพอใจ ความสนุกสนานที่จะเรียนหรือไม่ ประหยัดเงินและเวลามากน้อยเพียงใด การทำสัญญาการเรียน เป็นข้อตกลงระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายและหลักการของสถาบันการศึกษาโดยกำหนดกิจกรรมการเรียนที่เหมาะสม

- การสร้างห้องสมุดของตนเองหมายถึงการรวบรวมรายชื่อ ข้อมูล แหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์ตรงกับความสนใจเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

- การหาแหล่งความรู้ในชุมชนเช่นผู้รู้ผู้ชำนาญในอาชีพต่าง ๆ ห้องสมุด สมาคม สถานที่ราชการ ฯลฯ ซึ่งแหล่งความรู้เหล่านี้จะเป็นแหล่งสำคัญในการค้นคว้า

- การหาเพื่อนร่วมเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กัน

- การเรียนรู้จากการฝึกและปฏิบัติ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์

ลักษณะของผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มีความสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (Voluntarily to Learn) มิได้เกิดจากการบังคับ แต่มีเจตนาที่จะเรียนด้วยความอยากรู้ใช้ตนเองเป็นแหล่งข้อมูลของตนเอง (Self Resourceful) นั่นคือผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนจะเรียนคืออะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการหรือจำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถกำหนด

เป้าหมาย วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดการการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้วยตนเอง (Manage of Change) ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ในความสามารถ สามารถตัดสินใจได้ มีการรับผิดชอบต่อหน้าที่และบทบาทในการเป็นผู้เรียนรู้ที่ดีรู้ "วิธีการที่จะเรียน" (Know how to Learn) นั่นคือ ผู้เรียนควรทราบขั้นตอนการเรียนรู้ของตนเอง รู้ว่าเขาจะไปสู่จุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร มีบุคลิกภาพเชิงบวก มีแรงจูงใจ และการเรียนแบบร่วมมือกับเพื่อนหรือบุคคลอื่น ตลอดจนการให้ข้อมูล (ปฐมนิเทศ) ในเชิงบวกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการเรียน(Charismatic Organizational Player)

มีระบบการเรียนและการประยุกต์การเรียนและการชื่นชมและสนุกสนานกับกระบวนการเรียน (Responsible Consumption)มีการเรียนจากข้อผิดพลาดและความสำเร็จ การประเมินตนเองและความเข้าใจถึงศักยภาพของตน(Feedback and Reflection) มีความพยายามในการหาวิธีการใหม่ ๆ ในการหาคำตอบ การประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้กับสถานการณ์ของแต่ละบุคคลการหาโอกาสในการพัฒนาและค้นหาข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา(Seeking and Applying) มีการชี้แนะการอภิปรายในห้องเรียนการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวและการพยายามมีความเห็นที่แตกต่างไปจากผู้สอน (Assertive Learning Behavior) มีการรวบรวมข้อมูลจากการได้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและมีวิธีการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ (Information Gathering)

สิ่งที่เป็นตัวกำหนดศักยภาพของการเรียนแบบ Self-Directed Learning คือ ความสามารถและความตั้งใจของ บุคคล นั่นคือ ผู้เรียนมีทางเลือกเกี่ยวกับทิศทางที่ต้องการไปแต่สิ่งที่จะต้องมีความคู่กันไปด้วยคือความรับผิดชอบและการยอมรับต่อสิ่งที่ตามมาจากความคิดและการกระทำของตนเอง

ผู้เรียนแบบ Self-Directed จะประสบความสำเร็จได้มักจะมีลักษณะที่มี Self-concept ทางบวกพร้อมที่จะเรียนแบบ self-direction มีประสบการณ์ และมี styles การเรียนเป็นของตนเอง โดยการเรียนแบบนี้จะเน้นที่ลักษณะของผู้เรียน(ปัจเจกภายใน)ที่จะช่วยสร้างให้ผู้เรียนยอมรับความรับผิดชอบต่อความคิดและกระทำของตนเองและจะให้ความสำคัญกับปัจจัยภายนอกที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ได้ ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกนี้ จะสามารถเห็นได้จากความต่อเนื่องในการเรียนรู้และสถานการณ์การเรียนที่เหมาะสม

ขณะที่ลักษณะบุคลิกของบุคคล การสอน กระบวนการเรียนรู้ เป็นจุดเริ่มต้นของการทำความเข้าใจนั้น การเรียนแบบ Self-Directed บริบททางสังคมจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมการเรียน หรือผลที่จะได้ เพื่อจะเข้าใจกิจกรรมการเรียนแบบSelf-Directedอย่างแท้จริงทั้งนี้เราจะต้องตระหนักถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน แหล่งทรัพยากร และมิติทางสังคมด้วย

นอกจากนี้ Hiemstra ผู้ศึกษาถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองมานานหลายทศวรรษ ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ควรมีการทำงานวิจัยเพื่อศึกษาหารูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ละเอียดยิ่งขึ้น หาวิธีในการนำ และหาวิธีการวัดคุณภาพของการเรียนด้วยวิธีนี้ให้ชัดเจนขึ้นและศึกษาว่าควรกำหนดบทบาทของผู้สอนและหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง

วิธีการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ (Methods of acquiring knowledge)

ความรู้ต่าง ๆ ของมนุษย์ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งเมื่อมนุษย์มีความรู้ความเข้าใจ สามารถที่จะอธิบาย ควบคุมหรือพยากรณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ การแสวงหาความรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยสติปัญญาและการฝึกฝนต่าง ๆ วิธีเสาะแสวงหาความรู้ของมนุษย์จำแนกได้ดังนี้

1. การสอบถามจากผู้รู้ (Authority) เช่นในสมัยโบราณ เมื่อเกิดน้ำท่วมหรือโรคระบาด ผู้คนก็จะถามผู้ที่เกิดก่อนว่าจะทำอย่างไร ซึ่งในสมัยนั้นผู้ที่เกิดก่อนก็จะแนะนำให้ทำพิธีสวดมนต์อ่อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ปัจจุบันก็มีการแสวงหาความรู้ที่ใช้วิธีการสอบถามจากผู้รู้ เช่น ผู้พิพากษาในศาลเวลาดัดสินคดีเกี่ยวกับการปลอมแปลงลายมือยังต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางด้านลายมือให้ช่วยตรวจสอบให้ ข้อควรระมัดระวังในการเสาะแสวงหาความรู้โดยการสอบถามจากผู้รู้คือต้องมั่นใจว่าผู้รู้เป็นผู้รู้ในเรื่องที่จะสอบถามอย่างแท้จริง

2. การศึกษาจากขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition) วิธีการเสาะแสวงหาความรู้ของมนุษย์อีก วิธีหนึ่งที่ใกล้เคียงกันกับการสอบถามจากผู้รู้ก็คือการศึกษาจากขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น ในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายประจำชาติต่าง ๆ ซึ่งผู้ใช้วิธีการแสวงหาความรู้แบบนี้ต้องตระหนักว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตจนเป็นขนบธรรมเนียมนั้นไม่ใช่ว่าจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเที่ยงตรงเสมอไป ถ้าศึกษาเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางด้านประวัติศาสตร์จะพบว่า มีข้อปฏิบัติหรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีนั้นซึ่งได้ยึดถือปฏิบัติกันมาหลายปี และพบข้อเท็จจริงในภายหลังถึงความผิดพลาดข้อปฏิบัติหรือทฤษฎีเหล่านั้นก็ต้องยกเลิกไป ดังนั้นผู้ที่จะใช้วิธีการเสาะแสวงหาความรู้โดยการศึกษาจากขนบธรรมเนียมประเพณีนั้น ควรจะได้นำมาประเมินอย่างรอบคอบเสียก่อนที่จะยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริง

3. การใช้ประสบการณ์ (Experience) วิธีการเสาะแสวงหาความรู้ที่มนุษย์การใช้กันอยู่บ่อย ๆ คือการใช้ประสบการณ์ตรงของตนเอง เมื่อเผชิญปัญหามนุษย์พยายามที่จะค้นคว้าคำตอบในการแก้ปัญหาโดยใช้ประสบการณ์ตรงของตนเองที่เคยประสบมา เช่น เด็กมักจะมีคำถามมาถามครู บิดามารดา ญาติผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า บุคคลเหล่านั้นมักจะใช้ประสบการณ์ตรงของตนเองในการตอบคำถามหรือแก้ปัญหาให้กับเด็ก การใช้ประสบการณ์ตรงนั้นเป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ แต่ถ้าใช้ไม่ถูกวิธีอาจจะทำให้ได้ข้อสรุปที่ไม่ถูกต้องได้

4. วิธีการอนุมาน (Deductive method) การเสาะแสวงหาความรู้โดยใช้วิธีการอนุมานนี้เป็นกระบวนการคิดค้นจากเรื่องทั่ว ๆ ไป ไปสู่เรื่องเฉพาะเจาะจง หรือคิดจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อย จากสิ่งที่รู้ไปสู่สิ่งที่ไม่รู้ วิธีการอนุมานนี้ประกอบด้วย

- ข้อเท็จจริงใหญ่ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เป็นจริงอยู่แล้วในตัวเอง
- ข้อเท็จจริงย่อย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกรณีของข้อเท็จจริงย่อย และ
- ข้อสรุป(Conclusion) ถ้าข้อเท็จจริงใหญ่และข้อเท็จจริงย่อยเป็นจริง ข้อสรุปก็จะต้องเป็นจริง

เช่น สัตว์ทุกชนิดต้องตาย สุนัขเป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง ข้อสรุป สุนัขต้องตาย

5. วิธีการอุปมาน (Inductive method) จะเริ่มจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ วิธีการอุปมานนี้อาจจะจัดแยกเป็น 2 ชนิด คือ

วิธีการอุปมานแบบสมบูรณ์ (perfect inductive method) เป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้โดยรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากทุกหน่วยของกลุ่มประชากร จึงสรุปไปสู่ส่วนใหญ่ เช่นต้องการทราบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครนับถือศาสนาอะไร ก็ต้องมาถามจากผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครว่าทุกคนนับถือศาสนาอะไร แล้วจึงนำมาสรุปรวมว่าผู้ที่อาศัยในกรุงเทพมหานครนับถือศาสนาอะไรบ้าง

วิธีการอุปมานแบบไม่สมบูรณ์ (Imperfect inductive method) เป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้โดยรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากบางส่วนของกลุ่มประชากรแล้วสรุปรวมไปสู่ส่วนใหญ่ ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยากที่จะรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากทุก ๆ หน่วยของกลุ่มประชากร จึงใช้วิธีรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มประชากร

6. วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) เป็นวิธีการแสวงหาความรู้โดยใช้หลักการขอวิธีการอุปมานและวิธีการอนุมานมาผสมผสานกัน โดยมีขั้นตอนการเสาะแสวงหาความรู้โดยเริ่มจากการที่มนุษย์เริ่มเรียนรู้ที่ละเล็กทีละน้อยจากประสบการณ์ตรง ความรู้เก่า ๆ และการสังเกตเป็นต้น จนกระทั่งรวบรวมแนวความคิดเป็นแนวความรู้ต่าง ๆ ที่สมมติขึ้นมา ซึ่งเป็นวิธีการอุปมานและหลังจากนั้นก็ใช้วิธีการอนุมานในการแสวงหาความรู้ทั่วไป โดยเริ่มจากสมมติฐานซึ่งเป็นส่วนรวม แล้วศึกษาไปถึงส่วนย่อย ๆ เพื่อที่จะศึกษาถึงการหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนรวม เพื่อให้ได้ข้อสรุปของความรู้ต่าง ๆ

วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) เป็นวิธีการแสวงหาความรู้ที่ดีในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาทางการศึกษาได้ด้วย

ทักษะการสร้างปัญญา

ทักษะการสร้างปัญญาให้กับผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมี 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทักษะการสังเกต คือ การสังเกตสิ่งที่เราเห็น สิ่งแวดล้อม หรือสิ่งที่เราจะศึกษา โดยสังเกตเกี่ยวกับแหล่งที่มาความเหมือน ความแตกต่าง สาเหตุของความแตกต่าง ประโยชน์ และผลกระทบ วิธีการสังเกต คือ การฝึกสมาธิ เพื่อให้มีสติ และทำให้เกิดปัญญา มีโลกทรรศน์ มีวิธีคิด

ขั้นตอนที่ 2 ทักษะการบันทึก คือ การบันทึกสิ่งที่ต้องจำหรือต้องศึกษามีหลายวิธี ได้แก่ การทำสรุปย่อ การเขียนเค้าโครงเรื่อง การขีดเส้นใต้ การเขียนแผนภูมิ การทำเป็นแผนภาพ หรือทำเป็นตาราง เป็นต้น วิธีการบันทึกคือ การบันทึกทุกครั้งที่มีการสังเกต มีการฟังหรือมีการอ่านเป็นการพัฒนาปัญญา

ขั้นตอนที่ 3 ทักษะการนำเสนอ คือ การทำความเข้าใจในเรื่องที่จะนำเสนอให้ผู้อื่นรับรู้ได้โดยจดจำในสิ่งที่นำเสนอออกมาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การทำรายงานเป็นรูปเล่ม การ

รายงานปากเปล่า การรายงานด้วยเทคโนโลยี เป็นต้น วิธีฝึกการนำเสนอ คือ การฝึกตามหลักการของการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ จนสามารถนำเสนอ ได้ดีซึ่งเป็นการพัฒนาปัญญา

ขั้นตอนที่ 4 ทักษะการฟัง คือ การจับประเด็นสำคัญของผู้พูด สามารถตั้งคำถามเรื่องที่ฟังได้ รู้จุดประสงค์ในการฟัง ผู้เรียนจะต้องค้นหาเรื่องสำคัญในการฟังให้ได้ วิธีฝึกการฟัง คือการทำความเข้าใจโครงสร้างเรื่องที่ฟัง จดบันทึกความคิดหลัก หรือถ้อยคำสำคัญลงในกระดาษบันทึกที่เตรียมไว้ อาจตั้งคำถามในใจ เช่น ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุใด อย่างไร เพราะจะทำให้การฟัง มีความหมายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ทักษะการถาม คือ การถามเรื่องสำคัญ ๆ การตั้งคำถามสั้น ๆ เพื่อนำคำตอบมา เชื่อมต่อให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เรารู้แล้วมาเป็นหลักฐานสำหรับประเด็นที่กล่าวถึง สิ่งที่ทำให้เราฟัง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การถามเกี่ยวกับตัวเราเอง การฝึกถาม-ตอบ เป็นการฝึกการใช้เหตุผลวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทำให้เข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างชัดเจน ถ้าเราฟังโดยไม่ถาม-ตอบ ก็จะเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ไม่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 6 ทักษะการตั้งสมมติฐานและตั้งคำถาม คือ การตั้งสมมติฐาน และตั้งคำถาม สิ่งที่เราเรียนรู้ไปแล้วได้ว่า คืออะไร มีประโยชน์อย่างไร ทำอย่างไรจึงจะสำเร็จได้ การฝึกตั้งคำถาม ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญ ทำให้อยากได้คำตอบ

ขั้นตอนที่ 7 ทักษะการค้นหาคำตอบจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น จากหนังสือ อินเทอร์เน็ต คุยกับคนแก่ แล้วแต่ธรรมชาติของคำถาม การค้นหาคำตอบต่อคำถามที่สำคัญจะสนุก และทำให้ได้ความรู้มาก บางคำถามหาคำตอบทุกวิถีทางแล้วไม่พบ ต้องหาคำตอบต่อไปด้วยการวิจัย

ขั้นตอนที่ 8 ทักษะการทำวิจัยสร้างความรู้ การวิจัยเพื่อหาคำตอบเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ทุกระดับ การวิจัยจะทำให้ค้นพบความรู้ใหม่ ทำให้เกิดความภูมิใจ สนุก และมีประโยชน์มาก

ขั้นตอนที่ 9 ทักษะการเชื่อมโยงบูรณาการ คือ การเชื่อมโยงเรื่องที่เรารู้มาให้เห็นภาพรวมทั้งหมด มองเห็นความงดงามมองเห็นตัวเอง ไม่ควรให้ความรู้นั้นแยกออกเป็นส่วน ๆ

ขั้นตอนที่ 10 ทักษะการเขียนเรียบเรียง คือ การเรียบเรียงความคิดให้ประณีตขึ้น โดยการค้นคว้าหาหลักฐานอ้างอิงความรู้ให้ถี่ถ้วน แม่นยำขึ้นการเรียบเรียงทางวิชาการจึงเป็นการพัฒนาปัญญาอย่างสำคัญ และเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้อื่นในวงกว้างออกไป

การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

การศึกษาหาความรู้มีขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประเด็นค้นคว้า ประกอบด้วย
 - 1.1 การตั้งประเด็นค้นคว้า
 - 1.2 การกำหนดขอบเขตของประเด็นค้นคว้า
 - 1.3 การอธิบายประเด็นค้นคว้าซึ่งเป็นการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นค้นคว้า
 - 1.4 การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นค้นคว้า

2. การคาดคะเนประกอบด้วย
 - 2.1 การตั้งประเด็นคาดคะเน
 - 2.2 การอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นคาดคะเนผล
 - 2.3 การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคาดคะเนผล
3. การกำหนดวิธีค้นคว้าและการดำเนินการ ประกอบด้วย
 - 3.1 จำแนกวิธีการค้นคว้า คือ การระบุแนวทางต่าง ๆ
 - 3.2 เลือกวิธีการค้นคว้าพร้อมระบุเหตุผล
 - 3.3 วางแผนค้นคว้าตามแนวทางที่ได้แสดงขั้นตอนการดำเนินการค้นคว้า
 - 3.4 การคาดคะเนสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคในการค้นคว้า
 - 3.5 ดำเนินการค้นคว้า
4. การวิเคราะห์ผลการค้นคว้าประกอบด้วย
 - 4.1 การจำแนก จัดกลุ่มและจัดลำดับข้อมูล
 - 4.2 การพิจารณาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยจัดลำดับความสำคัญ
5. การสรุปผลการค้นคว้าประกอบด้วย
 - 5.1 การสังเคราะห์ข้อมูล คือ การเรียบเรียงข้อมูลที่ค้นพบจากการค้นคว้าและสรุปเป็นประเด็น
 - 5.2 การอภิปรายผลการค้นคว้า คือ การแสดงความเห็นอย่างมีเหตุผล เกี่ยวกับประเด็น ที่พบจากการค้นคว้า พร้อมทั้งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ค้นพบ ที่สามารถเรียบเรียงไป ถึงประเด็นค้นคว้าใหม่
 - 5.3 การสรุปกระบวนการในการค้นคว้า คือ การระบุขั้นตอนหลักของกระบวนการค้นคว้า
 - 5.4 การประเมินกระบวนการที่ใช้ในการค้นคว้า คือ การวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง และแนวทางแก้ไขกระบวนการค้นคว้าที่กำหนดในการประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ (กรมวิชาการ, 2545)

ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (Constructivism)

เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานทางจิตวิทยา ปรัชญา และมนุษยวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจิตวิทยาด้านปัญญา เป็นทฤษฎี ที่อธิบายถึง การได้มาซึ่งความรู้ และนำความรู้นั้นมาเป็นของตนได้อย่างไร ซึ่งเพอร์กิน ได้อธิบายว่า Constructivism คือ การ ที่ผู้เรียน ไม่ได้รับเอาข้อมูล และเก็บข้อมูลความรู้นั้นมาเป็นของตนทันที แต่จะแปลความหมาย ของข้อมูลความรู้เหล่านั้น โดย ประสบการณ์ของตน และเสริมขยาย และทดสอบการแปลความหมายของตนด้วย ซึ่งสัมพันธ์กับทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา ของพียาเจย์ การเรียนรู้เกิดจาก การค้นพบและประสบการณ์ ทฤษฎีนี้เกิดจาก ความคิดที่ว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการที่ แต่ละบุคคลได้สร้าง ความรู้ขึ้นและ ทำให้สำเร็จโดยผ่านกระบวนการ ของความสมดุล ซึ่งกลไกของความสมดุล เป็น

การปรับตัว ของตนเอง ให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้อยู่ใน สภาพสมดุล ประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่าง คือ

1. การซึมซาบหรือดูดซึม (Assimilation) เป็นกระบวนการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและซึมซาบหรือดูดซึมเอา ประสบการณ์ใหม่ เข้าสู่ประสบการณ์เดิม ที่เหมือนหรือ คล้ายคลึงกัน โดยสมองจะปรับเอาประสบการณ์ใหม่เข้ากับความคิด ความรู้ในโครงสร้างที่เกิดจาก การเรียนรู้เดิมที่มีอยู่

2. การปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องมาจากกระบวนการซึมซาบหรือดูดซึม คือ เมื่อได้ซึมซาบ หรือดูดซึมเอาประสบการณ์ใหม่เข้าไปในโครงสร้างเดิมแล้ว ก็จะทำการปรับประสบการณ์ใหม่ ให้เข้ากับโครงสร้างของความรู้เดิมที่มีอยู่ในสมองก่อนแล้ว แต่ถ้าไม่เข้ากันได้ก็จะทำการสร้างโครงสร้างใหม่ขึ้นมาเพื่อรับประสบการณ์ ใหม่ นั้น

ทฤษฎีการสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง ผู้เรียนจะปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล จะมีระดับแตกต่างกันไป เรียกได้ว่าสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลมากขึ้นเป็นลำดับ และผู้เรียน จะควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่ โดยผู้เรียนเองมีหลักการว่า การเรียนรู้ คือ การแก้ปัญหา ซึ่งขึ้นอยู่กับ การค้นพบ ของแต่ละบุคคล และ ผู้เรียนจะมีแรงจูงใจจากภายใน ผู้เรียนจะเป็นผู้กระตือรือร้น มีการควบคุมตนเองและเป็นผู้ที่มีการตอบสนองด้วยจุดมุ่งหมาย ของการสอนจะมีการ ยึดหยุ่นโดยยึดหลักว่า ไม่มีวิธีการสอนใดที่ดีที่สุด ดังนั้นเป้าหมายของการออกแบบการสอนก็ควรจะ ต้อง พิจารณาเกี่ยวกับ การสร้างความคิดหรือปัญหาให้เป็นเครื่องมือ สำหรับนำเอาสิ่งแวดล้อมของการเรียนที่มีประโยชน์มาช่วยให้เกิดการสร้างความรู้ให้แก่ผู้เรียน การนำเอาทฤษฎีการเรียนรู้การสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเองมาใช้ จะต้องคำนึงถึง เครื่องมืออุปกรณ์การสอนด้วย เพราะทฤษฎีนี้เหมาะสำหรับเครื่องมืออุปกรณ์ที่ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือหาความรู้ ด้วยตนเอง เช่น คอมพิวเตอร์ ดังนั้นเครื่องมือทั้ง Hardware และ Software จะต้องเหมาะสมเพื่อสนับสนุนทฤษฎีนี้ แนวคิด ของทฤษฎีนี้ได้แก่

1. ผู้เรียนจะมีการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล เหตุการณ์ และสิ่งอื่น ๆ และผู้เรียนจะปรับตนเองโดยการดูดซึม สร้าง โครงสร้างทางปัญญาใหม่ และการบวนการของความสมดุล เพื่อให้รับสิ่งแวดล้อมหรือความจริงใหม่เข้าสู่ความคิดของตนเองได้

2. ในการนำเสนอหรืออธิบายความจริงที่ผู้เรียนสร้างขึ้นนั้น ผู้เรียนจะสร้างรูปแบบหรือตัวแทนของสิ่งของ ปรากฏการณ์ และ เหตุการณ์ขึ้นในสมองของผู้เรียนเอง ซึ่งอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

1) ผู้เรียนอาจมีผู้ให้คำปรึกษา (Mentor) เช่น ครูผู้สอนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้ได้สร้างความหมายต่อความจริงหรือ ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับเอาไว้ แต่อย่างไรก็ตาม ความหมายเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

2) ผู้เรียนจะควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-regulated Learning)

การออกแบบการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง

1. ผู้สอนต้องให้บริบทการเรียนรู้ที่มีความหมาย เพื่อสนับสนุน แรงจูงใจภายในของผู้เรียนและ การควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของผู้เรียน

2. สร้างรูปแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่สิ่งที่ไม่รู้ รูปแบบนี้จะคล้ายกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย ของออสซูเบล คือให้เรียนรู้จากสิ่งที่มีประสบการณ์มาก่อนไปสู่สิ่งที่เป็น เรื่องใหม่

3. ให้เกิดความสมดุลระหว่างการเรียนรู้แบบอุปมาน (Deductive) และอุปมาน (Inductive) คือ เรียนจากเรื่องทั่วไปไปสู่เรื่องเฉพาะเจาะจง และเรียนจากเรื่องเฉพาะหรือตัวอย่างต่าง ๆ ไปสู่หลักการ ให้มี อย่างสมดุลไม่มากน้อยเกินไป เพื่อให้รู้วิธีการเรียน ในการแก้ปัญหาทั้ง 2 แนวทาง

4. เน้นประโยชน์ของความผิดพลาด แต่ทั้งนี้การผิดพลาดนั้นจะเกิดประโยชน์ก็ต่อเมื่อเป้า ประสงค์ ของกิจกรรมนั้น ชัดเจน เพื่อผู้เรียนจะได้หาวิธีแก้ไขข้อผิดพลาดไปสู่เป้าประสงค์นั้นได้ถูกต้อง

5. ให้ผู้เรียนคาดการณ์ล่วงหน้า และรักษาไว้ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามโอกาสอันควรเนื่องจาก ทฤษฎีการเรียนรู้ไม่ได้มี การกำหนดแนวทาง ความคิดอย่างแน่นอนตายตัว ดังนั้นผู้เรียนอาจ แสวง ประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้ ตามสภาพแวดล้อม หรือเหตุการณ์ที่อำนวยความสะดวก สำหรับการ ออกแบบ การสอนที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ ผ่านคอมพิวเตอร์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

ดังนั้นแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีแนวโน้มที่จะเป็นแนวคิดที่สำคัญของวงการการศึกษาผู้ใหญ่ใน อนาคต นอกจากนั้นคาดว่าจะแนวคิดที่มีพลังขับเคลื่อนให้วงการการศึกษาผู้ใหญ่ก้าวหน้าอย่างมาก อย่างไรก็ดีควรคำนึงถึงการขึ้นตนเองในการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้ด้วยตนเองจะเน้นถึงความรักชอบของ บุคคลและเชื่อในศักยภาพที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ (never-ending potential of human) ในการเรียนรู้ด้วย ตนเองที่ประสบผลสำเร็จ ผู้อำนวยความสะดวกต้องมีบทบาทในการร่วมเป็นปรีกษา แลกเปลี่ยนความคิด เป็น แหล่งความรู้ตามที่ต้องการ มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการถ่ายโอนบทบาทการเรียน การสอนและสนับสนุนให้ผู้เรียนคิดอย่างแตกฉาน (critical thinking) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ

ไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19)

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเชื้อไวรัส

1.1 เชื้อไวรัสโคโรนา เป็นกลุ่มของเชื้อไวรัสที่สามารถก่อให้เกิดโรคทางเดินหายใจในคน ซึ่งไวรัสที่อยู่ใน กลุ่มนี้มีหลายสายพันธุ์ส่วนใหญ่ทำให้เกิดอาการไม่รุนแรง คือ เป็นไข้หวัดธรรมดาในขณะที่บางสายพันธุ์อาจ ก่อให้เกิดอาการรุนแรงเป็นปอดอักเสบได้ เช่น โรคติดเชื้อไวรัสทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (เมอร์ส) หรือ โรคซาร์ (SARS) ซึ่งเคยมีการระบาดในอดีตที่ผ่านมา

1.2 ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คืออะไรไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ ไวรัสในกลุ่มโคโรนาที่เพิ่งมีการค้นพบใหม่ (ไม่เคยมีการพบเชื้ในคนมาก่อน) โดยพบครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี 2019

2. การติดต่อและอาการการ

2.1 คนสามารถติดเชื้ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 นี้ได้หรือไม่

คนสามารถติดเชื้ได้ จากข้อมูล ณ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2563 พบว่ามีผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้ไวรัสนี้จำนวน 1,354 ราย เสียชีวิต 41 ราย นอกจากนี้ไวรัสสามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนได้ผ่านทางไอ จาม สัมผัส น้ำมูก น้ำลาย ดังนั้น จึงต้องระมัดระวังไม่ให้ผู้ป่วยที่มีอาการทางเดินหายใจสงสัยจากเชื้ไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 ไปสัมผัสใกล้ชิดหรือใช้สิ่งของร่วมกันกับผู้อื่น เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้

2.2 อาการป่วยที่เกิดจากการติดเชื้ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นอย่างไร

ผู้ป่วยที่ต้องสงสัยโรคปอดอักเสบจากไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 จะมีอาการไข้ ร่วมกับ อาการทางเดินหายใจ เช่น ไอจาม มีน้ำมูก เหนื่อยหอบ และมีประวัติเดินทางมาจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ประเทศจีน หรือเมืองที่มีการประกาศเป็นพื้นที่ระบาด ภายใน 14 วันก่อนเริ่มมีอาการป่วย

3. คำแนะนำในการป้องกันตนเอง

3.1 หากมีอาการป่วย

หากมีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ น้ำมูกไหล หายใจเหนื่อย ภายใน 14 วัน หลังกลับมาจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ประเทศจีน โปรดไปพบแพทย์และยื่นบัตรคำแนะนำด้านสุขภาพสำหรับผู้เดินทางเข้ามาในประเทศไทย กับแพทย์ผู้ทำการรักษาพร้อมแจ้งประวัติการเดินทาง ท่านอาจได้รับเชื้โรคก่อนเดินทางมายังประเทศไทย กรุณาแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ กับแพทย์ผู้ทำการรักษา เช่น อาการป่วย วันที่เริ่มมีอาการป่วย วันเดินทางมาถึงประเทศไทยสถานที่พัก เพื่อแพทย์จะได้วินิจฉัยได้ถูกต้องและรักษาได้ทันท่วงที แพทย์ผู้ทำการรักษาจะรายงานต่อหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เพื่อดำเนินการป้องกันควบคุมโรคโดยเร็ว

3.2 การล้างมือ

- Normal hand washing (การล้างมือทั่วไป)

การล้างมือเพื่อขจัดสิ่งสกปรกต่าง ๆ เหงื่อ ไขมัน ที่ออกมาตามธรรมชาติ และลดจำนวนเชื้โรคที่อาศัยอยู่ชั่วคราวบนมือ การล้างมืออย่างถูกวิธีต้องล้างด้วยสบู่ก่อนหรือสบู่เหลว ใช้เวลาในการฟอกมือนานประมาณ 15 วินาที

- การล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล (Alcohol gel)

การล้างมือในกรณีรีบด่วน ไม่สะดวกในการล้างมือด้วยน้ำและมือไม่ปนเปื้อนสิ่งสกปรก หรือสารคัดหลั่งจากผู้ป่วยให้ทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์เจล การล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจลประมาณ 10 มิลลิลิตร

ใช้เวลาประมาณ 15-25 วินาที (ในกรณีใช้แอลกอฮอล์เจล (Alcohol Gel) ไม่ต้องล้างมือซ้ำด้วยน้ำและไม่ต้องเช็ดด้วยผ้าเช็ดมือ)

3.3 การสวมใส่หน้ากากอนามัย

วิธีการใส่หน้ากากอนามัยที่ถูกต้อง ควรให้ด้านสีเข้มออกด้านนอกเสมอ คลุมให้ปิดจมูก ปาก คาง คล้องหูยัดให้พอดีกับใบหน้า กดลดขอบบนให้สนิทกับสันจมูก โดยเปลี่ยนทุกวันและทิ้งลงในภาชนะที่มีฝาปิด เพื่อป้องกันการติดเชื้อ ทั้งจากตนเองและผู้อื่น

3.4 การไอ จามที่ถูกต้อง

- เมื่อรู้สึกว่าจะไอ จาม ควรหากระดาษชำระหรือทิชชู มาปิดปาก เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อโรคกระจาย แล้วนำไปทิ้งในถังขยะปิดให้เรียบร้อย

- เมื่อรู้สึกว่าจะไอ จาม แล้วไม่มีกระดาษชำระ ควรใช้การไอ จามใส่ข้อศอก โดยยกแขนข้างใดข้างหนึ่งมาจับไหล่ตัวเองฝั่งตรงข้าม และยกมุมข้อศอกปิดปากและจมูกตนเองก่อนจาม ไอทุกครั้งไม่ควรไอ จามใส่มือ

- หลังจากไอ จามเสร็จแล้ว ควรรีบล้างมือให้สะอาดทุกครั้ง ด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ เพื่อกำจัดเชื้อโรคไม่ให้แพร่กระจาย

สรุปว่าโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ยังไม่มีตัวยาที่ใช้ในการรักษา ฉะนั้นการเฝ้าระวังจากทุกภาคส่วน โดยเริ่มจากตนเอง ครอบคลุมไปจนถึงระดับประเทศและนานาชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อบรรเทาการแพร่ระบาดไม่ให้มากไปกว่าที่เป็นอยู่ จนกว่าจะมีตัวยาที่รักษาได้อย่างเด็ดขาดไม่ให้เชื้อไวรัสกลับมาแพร่ระบาดอีก

การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตัวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 ทำให้ทั่วโลกต่างเฟ้นหามาตรการรับมือที่ดีที่สุดก่อนมาลงเอยด้วยมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมหรือ Social Distancing จนนำไปสู่การปิดเมือง ปิดเศรษฐกิจ และปิดสถาบันการศึกษาในเวลาต่อมากลายเป็นสาเหตุให้นักเรียนจำนวนกว่า 1.5 พันล้านคน หรือมากกว่า 90% ของนักเรียนทั้งหมดในโลกได้รับผลกระทบ ถูกบั่นป่วนกระบวนการเรียนรู้ และบางส่วนยังประสบปัญหาเรื่องการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในโลกการศึกษาแบบปัจจุบันทันด่วน ชี้ให้เห็นถึงประเด็นด้านความเหลื่อมล้ำที่อาจรุนแรงสาหัสมากขึ้นเป็นทวีคูณการมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลากหลายด้าน เป็นต้นว่า เราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด-19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษารูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำยิ่งแย่กว่าเดิมและจริงหรือไม่ ที่เราสามารถเปลี่ยนวิกฤตครั้งนี้ให้กลายเป็นโอกาสด้านการศึกษาใหญ่ได้ กองบรรณาธิการ จิงเจ็ญ อาจารย์วิระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร รองศาสตราจารย์ด้านเศรษฐศาสตร์การเมือง National Graduate Institute for Policy

Studies (GRIPS) และผู้เขียนหนังสือ “เศรษฐกิจสามสี – เศรษฐกิจแห่งอนาคต”, ท่านวิเชียร ไชยบัง ผู้อำนวยการและผู้ก่อตั้งโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา และ คุณพริษฐ์ วัชรสินธุ ซีอีโอและผู้ก่อตั้ง ‘StartDee’ สตาร์ทอัพใหม่ด้านการศึกษาได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในเวที Public Forum “โรคใหม่ – โลกใหม่ – การเรียนรู้ใหม่ : อนาคตการศึกษาไทยยุคหลัง COVID-19” โดยอาจารย์วีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร มองความท้าทายด้านเศรษฐกิจและการศึกษาจาก COVID-19 ว่า ในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า ตอนนี้โลกกำลังเผชิญ 3 คำถามใหญ่ร่วมกัน คือ 1. โลกาวัดนั้นจะสิ้นสุดหรือไม่ 2. ระบบทุนนิยมจะล่มสลายหรือไม่ 3. ความเหลื่อมล้ำจะมากขึ้นหรือไม่ และสรุปว่าการรู้รอบด้านจะทำให้เราสามารถทำอะไรหลายอย่างเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น สามารถแก้ไขสถานการณ์เวลาเจอเหตุการณ์ไม่คาดฝันได้ (resilient) อย่างไรก็ตาม ตอนนี้การเรียนข้ามสาขานั้นมีปัญหาในตัวเองระดับหนึ่งจากการคิดเชื่อมโยงข้ามสาขาวิชาแล้วไม่รู้ว่าจะสกัดออกมาเป็นความเข้าใจ หรือเชื่อมโยงเป็นวิธีคิดตอนนโยบายอย่างไร ดังนั้น หลักสูตร มหาวิทยาลัยและอาจารย์ต้องปรับตัว โดยเริ่มใช้วิธีคิดข้ามศาสตร์เข้ามาปรับกับงานวิจัย และรู้ว่าควรจัดการสอนอย่างไรให้นักศึกษาเชื่อมโยงได้ ต้องย้ำว่าการเรียนแบบข้ามสาขาไม่ใช่แค่การเรียนหลายสาขานั้น แต่ต้องรู้ว่าต้องเชื่อมโยงหลายสาขาอย่างไร เพื่อให้เกิดความสัมพัทธ์ใหม่ แล้วนำไปสู่การคิดค้นใหม่ ในแง่นี้ อาจนับว่าเทคโนโลยีเป็นศาสตร์หนึ่งที่จะต้องนำเข้ามาเรียนร่วมกับศาสตร์อื่น เช่น การเรียนสังคมวิทยาในอนาคต การลงพื้นที่อาจไม่เพียงพออีกต่อไป แต่ต้องใช้เทคโนโลยีช่วยประมวลผลข้อมูลให้เข้าใจทั้งภาพใหญ่และภาพเล็กไปพร้อมกัน

นอกจากนี้ ยังต้องมีการคิดเชื่อมโยงภายในศาสตร์เองด้วย อย่างในสาขาเศรษฐศาสตร์เองก็สามารถถกเถียงแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสำนักทฤษฎีต่าง ๆ ภายในศาสตร์ได้ ดังนั้น การเรียนข้ามสาขาวิชาหมายถึงทั้งเชื่อมโยงกันในภายในสาขาวิชา และเชื่อมโยงระหว่างสาขาอื่น ประยุกต์รวมกันเพื่อตอบโจทย์ในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น ด้านทักษะการใช้ชีวิต ก็ควรจะเป็นทักษะแบบรู้รอบด้าน เข้าใจโลกได้หลากหลายมิติเช่นกัน รวมทั้งมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งเพิ่มพูนความสำคัญขึ้นอย่างมากในยุคโควิด-19 และจะกลายเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในอนาคต ในโลกศตวรรษที่ 21 ที่เต็มไปด้วยปัญหาและภัยคุกคามใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น อย่างเช่นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งจะส่งผลต่ออีกหลายเรื่อง เช่น เกษตรกรรมหรือวิถีชีวิต

วิเชียร ไชยบัง กล่าวว่า สิ่งที่ผมเห็นคือการสร้างหลักสูตรให้พุ่งตรงไปยังการสร้างสมรรถนะของผู้เรียน เพื่อที่เขาจะสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และไม่ตระหนกในการพร้อมเผชิญหน้ากับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ผมยังมองเป้าหมายของการศึกษาในระยะยาวอีก 2 เรื่องหลัก ๆ คือ 1. การที่ผู้เรียนได้ค้นพบตัวเองว่าคุณเป็นใคร ชีวิตต้องการอะไร แล้วคุณจะทำร่วมกับผู้อื่นได้อย่างไร และ 2. ผู้เรียนต้องมีทักษะในการแก้ปัญหาชีวิตได้จริง ๆ ซึ่งเราต้องออกแบบระบบใหม่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง เพราะในที่สุดคน ๆ หนึ่งจะต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตัวเองไปตลอดชีวิต เราต้องกล้าที่จะไม่ดำรงระบบที่เป็นอยู่ เราต้องกล้าวิวัฒน์ เราต้องมองผู้เรียนแบบใหม่สอดคล้องกับโลกใหม่

พริษฐ์ วัชรสินธุ มองว่า เรื่องเทคโนโลยีจะมาช่วยให้การเรียนในห้องเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น จะขอยกตัวอย่าง 3 รูปแบบ คือ 1. เทคโนโลยีช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนบางแห่งที่เข้าไม่ถึงเนื้อหาและความ

เชี่ยวชาญในทุกส่วน ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กคือการขาดแคลนครู โรงเรียนประถมบางแห่งมีครูไม่ถึง 6 คน ทำให้ครูต้องสอนหลายชั้นเรียนไปพร้อมกัน ส่วนระดับมัธยมอาจมีปัญหาเชิงวิชาเรียน เทคโนโลยีมาช่วยปิดช่องโหว่ความเชี่ยวชาญบางส่วนที่ขาดหายในโรงเรียนนั้น เช่น โรงเรียนขาดครูเก่งภาษาอังกฤษ ก็สามารถดึงเนื้อหาที่มีคุณภาพจากครูที่อื่นมาฉายได้ แล้วครูในโรงเรียนก็ทำหน้าที่เป็นเมนเทอร์ช่วยจัดเนื้อหา 2. การออกแบบการเรียนรู้ที่เรียกว่า flipped classroom เทคโนโลยีทำให้ครูไม่จำเป็นต้องเสียเวลาบรรยายหน้าห้อง เพราะเด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลล่วงหน้าได้ แล้วใช้เวลาหนึ่งชั่วโมงในห้องเรียนสำหรับพัฒนาทักษะแทน ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากหน้าห้องมาอยู่หลังห้อง จากการบรรยายมาเป็นผู้นำประเด็นการถกเถียงและวิเคราะห์ หรือจัดกิจกรรมกลุ่ม ดูแลเด็กแต่ละคนที่มีความต้องการแตกต่างกัน 3. เทคโนโลยีมาช่วยลดงานธุรการหรืองานเอกสารที่ครูต้องทำงานไม่มีเวลาสอนนักเรียน ส่วนการใช้เทคโนโลยีมาทำสิ่งที่การเรียนการสอนในห้องเรียนไม่สามารถทำได้ คือ แนวคิดการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (personalized learning) เมื่อเด็กแต่ละคนมีระดับการพัฒนาและทักษะแตกต่างกัน เทคโนโลยีสามารถปรับประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของแต่ละคนได้ ทั้งลำดับของเนื้อหา ความยากของเนื้อหาและคำถาม วิธีการสอนที่แตกต่างกันไป ทำให้เด็กแต่ละคนมีการพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เข้าสู่เป้าหมายได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนี้เทคโนโลยีจะเข้ามาช่วยเก็บข้อมูลมหาศาลเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้ เช่น ในแอปฯ ที่เราจะเปิดตัวกลางเดือนนี้ จะมีวิดีโอการเรียนการสอนขนาดสั้น 5-7 นาที ประมาณ 2,000 วิดีโอ เราไม่ได้คิดว่าทุกวิดีโอจะได้รับความสนใจเท่ากัน แต่เราสามารถรู้ได้ว่าวิดีโอไหนที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์มากที่สุด วิดีโอไหนที่เขาเข้ามาแล้วดูจนจบ อันไหนที่เขาไม่ต้องย้อนดูซ้ำส่วนที่สับสนหลายครั้ง นี่เป็นข้อมูลที่ทำให้เราปรับเนื้อหาให้ตรงความต้องการของเด็กได้ทันท่วงที (กองบรรณาธิการ 101 world, 2563)

จะเห็นได้ว่าความเห็นดังกล่าวทั้ง 3 ท่าน มุ่งไปที่การเรียนรู้ที่มีความเท่าทันเพื่อตอบโจทย์ของผู้เรียนและหลากหลายรวมถึงการนำเทคโนโลยีมาปรับให้เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

บทสรุป

การใช้ห้องสมุดเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนรู้ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะแบบรอบด้าน เข้าใจโลกได้หลากหลายมิติเช่นกัน รวมทั้งมีความกระตือรือร้นเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น สิ่งเหล่านี้จะเพิ่มพูนความสำคัญขึ้นอย่างมากในยุคโควิด-19 และจะกลายเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในอนาคต ส่วนด้านเทคโนโลยีสามารถปรับประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของแต่ละคนได้ แต่สถานศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องต้องมองผู้เรียนแบบใหม่สอดคล้องกับโลกใหม่รวมถึงออกแบบระบบใหม่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง สิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามคือต้องจัดระบบห้องสมุดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของโรคระบาด (โควิด-19) เนื่องจากโรคดังกล่าวยังไม่มีตัวยารักษาให้หายอย่างเด็ดขาด เหตุการณ์เช่นนี้มีส่วนทำให้แรงจูงใจในการเรียนรู้ลดลง หากไม่มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม แต่ผู้เรียนต้องร่วมสร้างบรรยากาศ

ที่ดีในการเรียนรู้ด้วย เพราะในที่สุดแล้วคน ๆ หนึ่งจะต้องรับผิดชอบขวนขวายในการเรียนรู้ของตัวเองไปตลอดชีวิต

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). ข้อมูลไวรัสโคโรนา. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2563, จาก <https://ddc.moph.go.th/>

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กองบรรณาธิการ 101world. (2020). โรคใหม่สร้างโลกแห่งการเรียนรู้ใหม่ : อนาคตการศึกษาไทยยุคหลัง COVID-19. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2563, จาก <https://www.the101.world/future-of-thai-education-after-covid19/>

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2563, จาก <http://1th.xyz/kAkoUn>

The Development of Tourism Based on Local Economic in Pujon Kidul Village

Nuttapol Lertsirisakulchai, Kaewketsaya Songthan, Pannipa Muangmontre ¹

Received 6 August 2020; Received in revised form 27 August 2020; Accepted 31 August 2020

Abstract

The Development of career for driving local economy is very important in economic development. As Pujon Kidul Village is a village of natural and cultural tourism. Promotion of professional development is therefore another catalyst for tourism in the area of community products. Objectives of the study to Study career promotion development to drive local economy in Pujon Kidul and to find obstacles in community career development. The research method in this study is Qualitative research methods were secondary data. In describing research in this regard, career development to drive the local economy Indicators for the successful Development of career for driving local economy in Pujon Kidul Village. Must follow the following indicators: 1. Territorial Diagnosis and Institutional Mapping 2. The process of growing sensitivity 3. Create a local/Regional forum. In addition to the aforementioned indicators What will be a major local economic driver is The emergence or creation of new businesses such as milk processing, Apple chips product, Café shop and other tourism businesses, in addition to generating income from tourist attractions. Community products or products are also very important to bring business and community success together. And drive the local economy to grow People in the community live well. Have a better life too.

Keywords: The Development of Tourism, Based on Local Economic

¹ College of Local Administration, Khon Kaen University

Email: nuttapol_k@kkumail.com

INTRODUCTION

Pujon Kidul is a village in Pujon Subdistrict, Malang Regency, East Java Province, having a land area of 27 km². In Pujon Kidul village there are 3 hamlets namely Maron, Tulungrejo, and Krajan. The total population of Pujon Kidul village is around $\pm$ 4,121 inhabitants with a population density of 200. Pujon Kidul Village is one of the tourist destinations in East Java, having unspoiled tourism potential that is suitable for refreshing and educational tourism. Activities undertaken in educational tours such as picking vegetables, animal husbandry, studying alternative energy, milk processing, and Outbound / Fun Games. Pujon Kidul Village has a variety of traditional arts that can be enjoyed by tourists, namely the art of Kuda Lumping, Pencak Silat, and Sanduk Dance. Pujon Kidul village also has special culinary and souvenirs that can be offered to tourists such as special food, dairy products, handicrafts, and agro products that can be enjoyed together with their respective families (Kota Batu, 2020)

The area of Pujon Kidul village, in general, is very suitable for agricultural and plantation land because of its geological characteristics in the form of black soil which is classified as fertile land. Based on data from Pujon Kidul Village, some suitable plants are corn, fruits such as apples, tomatoes, and carrots. The economic situation is closely related to the source of people's livelihood and as the heart of human life. Everyone is always trying to get a job following their respective fields and everyday life. Of the total population of 4,146 people, with a total workforce of 1,875 people, the economic activities of the Pujon Kidul village are still dominated by the agricultural sector and animal husbandry, given that the area of the village of Pujon Kidul is 65% of the rice fields which are the land for community livelihoods. The daily life of the Pujon Kidul village community is farming, farming, agricultural labor, and raising livestock (cows, goats, chickens, ducks), fisheries, buildings, construction workers and trade and others. While the local economic potential is owned by the village of Pujon Kidul, namely agriculture, plantations, springs and also livestock. Pujon Kidul village has a large agricultural land that can be used as an opportunity for the community to be able to use it. potential as a source of economic community. But also, some people work as Civil Servants, private employees, tailors, and so on (Pujonki Tourism Village, 2017).

Tourism development has also been developed in Maron Hamlet, Pujon Kidul Village by developing competitiveness against other tourism objects for community empowerment both internally and universally. The tourism object that can be offered by the people of Pujon Kidul Village to the eyes of the world community, especially in Maron Hamlet, is through Coban Rondo Nature Tourism with the beauty of the flow of water accompanied by the singing of birds to welcome the tourists present, the beauty of the Mountain Mountains that can hypnotize the power of people's views from the density of work every day, Educational Tourism with various methods opens up our discourse about the importance of preserving this nature.

This activity is an effort to realize the development program of Pujon Kidul Tourism Village (Maron sub-village) as a center and pilot of the Tourism Village in Pujon Kidul. This step was taken to improve the community's economy in the future (Hastuti, 2013). But it is specifically used as a Home Stay to serve tourists. Discussion about tourism including the Tourism Village is related to many things that will be able to be sold to tourists and produce for tourism service providers and the general public in it because there will be various things that can be sold to tourists such as culture or regional arts that can be served, traditional food and drinks typical community, handicrafts as souvenirs, as well as the beauty and uniqueness of nature (Wibowo, 2010). But most important, as a key to developing rural tourism and tourism is the willingness and readiness of the community to openly accept and welcome tourists and must start trying to practice the concept of the Tourism Village itself. And all components of society must support the development and serve with a neat and clean appearance for tourists (E. Kastenholz, 2011)

REVIEW OF LITERATURE

Research on the development of tourism based on the local economy, actually those who have done it, such as research conducted by Septiofera, Djambur, Arika (2016), using qualitative descriptive methods and data collection through interviews. And the analysis in their research, they focus on how community participation with tourism development in the village of Pujon Kidul. The researchers then concluded that the division of society in the development of tourist villages in the village of Pujon Kidul was still relatively low. there are several inhibiting factors, including low motivation, low Human

Resources, there are still many who experience difficulties in politics and regulations in terms of licensing special food manufacturing, but there are still supporting factors that can enhance the development of this tourism. the village, which still has good care and communication between people.

The study was conducted by Christian Rimbun (2018) who used descriptive qualitative research, data collection by observation, interviews, and documentation. And data analysis uses an interactive data analysis model. His research technique focuses on how tourism promotion activities in paddy cafe, paddy cafe is one of the tourist destinations in the village of Pujon Kidul. where they get the final result which according to them promotional activities in pujon kidul is still not optimal when seen from the effectiveness of promotional tools and media used. The difference between this research and the above research is the focus on the problem of local economic development, how can it be seen that Pujon Kidul is one village that can wisely utilize the natural resources in its village, the village government and its people can turn it into something that can produce coffers? rupiah coin purse which will automatically improve the economy in the village.

Theory Martin Gasser, Carmela Salzano, Roberto Di Meglio And Alfredo Lazarte-Hoyle Local Economic Development encourages local ownership of development activities through a process of participation, information exchange, coordination of initiatives and investment of time and resources by local stakeholders. Local Economic Development interventions are based on certain basic steps, including:

1. Territorial Diagnosis and Institutional Mapping

The purpose of territorial diagnosis is to gather information about an area and the resources it contains in order to understand local conditions. The implementation of institutional mapping focused on the existence, objectives and activities of local stakeholders and their dynamics. There will be some short-term economic development activities funded by bilateral donors and the United Nations, NGOs and social mobilization (cooperatives, community-based organizations). Relevance and benefits Territorial diagnosis & Institutional Mapping have become increasingly clear through several stages of the Local Economic Development process, because the information collected provides the basis for immediately undertaking activities that have a rapid impact, as well as those activities that have more socially and environmentally sustainable impacts for medium term and long

term. However, data collection needs to be done continuously, because of changes in circumstances and changes in the scale of development and new actors who are more influential in the area.

2. The process of growing sensitivity

At this stage it involves efforts to increase the awareness of stakeholders about how much their actions can influence other actors, what adjustments need to be made and how closely the existing synergies can help the achievement of shared development goals. the main objective of this phase is to increase public awareness and understanding of issues affecting socio-economic development in the region, as well as foster a sense of belonging to the Local Economic Development process. It is hoped that dialogue will be held between key stakeholders on economic issues and major public policies that can produce solutions to common problems and opportunities. This effort is expected to produce a crystallization of vision for economic recovery and setting priorities for investment and target groups. Another important hope of this phase is that local stakeholders can slowly have this development process.

3. Create a local / regional forum

Creating a local / regional forum is a continuation of the consensus development process. The lack of dialogue forums where individuals and businesses can express their needs, can cause great tension and neglect of social problems. A forum that houses a number of influential figures who have various expertise in managing regions will facilitate efforts to identify vulnerable areas, share knowledge and skills at all levels, as well as convey information among all partners involved in the development process. Thus the forum is expected to regulate the process of preparing a coordinated action plan, which includes efforts to improve technical and managerial expertise in the public and private sectors as well as important elements needed to carry out recovery efforts that are socially and environmentally sustainable.

RESEARCH METHODS

Research in this study includes data analysis methods in the discussion process including the acquisition of data sources for data collection to be accurate and accurate. However, the participation of people in the community may have an effect on the

development of obstacles. If the local government still does not have a good management method. Specifically, this research seeks to answer leaders governing development. Includes effective methods for overcoming and solving problems and researchers have the following methods in conducting research.

1. Key Informants
2. Research Instruments
3. Data sources and data collection
4. Data analysis

1. Key informants

The main informants were the Village Chief of Pujon Kidul Kitul and the owner of dairy products.

2. Research Instruments

The study was conducted in the Pujon Kidul Tourism Village in East Java Province, Malang Regency, using qualitative research. The model describes primary data obtained from observations and interviews that provide data based on data collection. This model illustrates secondary data derived from studies of research papers in journals and online media. Including resources from Malang Regency to bring data into decision support and be more comprehensive. Interview methods used in this study were characterized as semi-structured interviews (semi-structure or guided interviews), byline interviews (Interview Guidelines) conducted in the form of in-depth interviews using in-depth interviews, interviews with informants

The observer will participate in the observation. The research, commissioned by a team who knows this area, informs about the problem, and provides useful information about this research. The instruments used in this study are as follows

2.1 Researchers

Researchers are important tools for observers, asking questions, recording and analyzing data, but because in-depth interviews are communication or conversation to collect factual data and opinions, interview questions can change. According to the situation or information received

2.2 Interview

Researchers used semi-structured interviews. (Semi-Structured Interview), before the interview, researchers will get to know to build relationships and familiarity with the main data providers. After that, we conduct in-depth interviews, namely informal interviews to find information and answer key informant questions.

2.3 Interview equipment

Researchers use a variety of tools, such as voice recorders, to update audio data in conversations and interviews, with the main data providers who advocate before each recording and interview recording form, including notepad. (Fields-Note) for researchers to use information obtained from interviews, gathering, including opinion matters.

3. Data sources and data collected

Researchers data from various data sources. From books, journals, research, theses, and web sites to study and discuss about choosing to attract interesting problems Where researchers classify data according to the collection of collecting data into 2 types as follows

3.1 Primary data is data in the form of individual experiences. Data collection is done through in-depth interviews with key informants, where purposive sampling is used to select a particular sample, the village head. This research has the following data collection process

Step 1: Plan an in-depth interview and organize the data collection process, starting with the recruitment and selection of key informants, preparation, and questions to be interviewed with key informants.

Step 2: Recruitment and selection of key informants. The researcher selects the main informant, the village head. And product owners by selecting key informants based on qualifications that meet the needs of researchers in receiving in-depth information

Step 3: Meet alone and introduce objective informants, before the researcher meets the main informant, the researcher has called in the initial information to get to know and build a good relationship to gain trust. And ready to provide complete information and then make an appointment, date, time, and convenient location for the main informant. Statistics are officially introduced, and the goals are clear again before the next interview.

Step 4: In-depth interviews with key informants Before the interview, researchers prepare and interview questions by looking for information related to the Pujon Kidul village

and the development of village tourism. Before starting the interview, the researcher asked permission to use a voice recorder and record data at the same time. Interviews are friendly, not pressure, to create peace and inconvenience in providing information and answering questions such as friends, relatives, conversations, and when. At the end of the interview, the researcher asks permission to request additional information over the telephone if the information received is not enough for analysis and conclusions research.

Step 5: Gather data from interviews by researchers starting from the transcript or transcript of the main informant and making individual documents. Then, the researchers read the document obtained from the transcript. Along with reading information obtained from journaling to find information useful for research and gathering useful information from each person for further analysis and research summary

Step 6: Data analysis and conclusions from interviews with researchers using the method of data classification (Typological Analysis) using keyword analysis (Domain Analysis) and then taking data to consider the main problem and then dividing it becomes a smaller problem, then makes an inductive summary (Analytic Induction) to summarize data that will be linked to data obtained from theoretical studies or literature reviews to obtain information that can answer research questions and research objectives.

3.2 Secondary data is data obtained from research from books, newspapers, magazines, articles, academic documents, web sites, and related research

4. Data analysis Researchers will use information obtained from in-depth interviews to collect data and analyze qualitatively by using that information to separate the problems needed to make clear and accurate boundaries. Then take information from the interview to write down the interview verbatim and read the interview repeatedly to consider the information received. And use typological analysis to classify with keyword analysis (Domain Analysis) by classifying related words into the same data set and then analyzing it as the main points and sub-points to be addressed. Then, use the information obtained to make a conclusion by writing the relationship between the main points and small issues. To use the information to interpret according to the research objectives. To link to the concepts and theories of this research and summarize the data descriptively.

DISCUSSION

About Pujon Kidul Village:

Pujon Kidul is a small village located in Malang district, East Java Province. This village is located about 29 KM from downtown Malang. After the election of Rudi Hartoko as village head in 2011. in his first nomination as village head he had the mission of "utilizing the natural potential to become a tourist village area". And sure enough, after Rudi Hartoko was elected as the village head, Pujon Kidul Village was transformed into a tourist village that was quite busy until now. there are two main focuses of the Pujon Kidul village, namely agriculture and animal husbandry. But in Pujon Kidul village there is also a cultural village, where this cultural village established a studio called "Sanggar Putra Garuda". However, this cultural village tour is still in the planning stage and is awaiting its inauguration. Since Pujon Kidul Village is led by Rudi Hartoko, Pujon Kidul Village has gradually become a village that has good development in all aspects. By utilizing local economic development, Pujon Kidul can prove extraordinary success for his village. proven pujon kidul has increased significantly, like the table below.

Table 1.1 Income from BUMDes fund establishment

Income	Before establishing a fund	After establishing a fund	
		2017	2018
	Rp.20-30 million	Rp.162 million	Rp.1 billion more

From the table above, it can be seen that before forming a village fund, receiving 20-30 million rupiah and after the village head formed a village fund (BUMDes), the village saw an increase of 162 million in 2017 and 1 billion rupiah in 2018, considered an increase in income fast. in the village of Pujon-Kidul it has a turnover of around 15 billion rupiah per year. Visitors in the village of Pujon-Kidul are usually around 700 people per day, and on weekends - more than 2,000 people. Only by relying on the local economy, Pujon Kidul can prove its success. Local economic development has several important indicators, here are some important steps that can affect local economic development:

1. Territorial diagnosis and institutional mapping

This territorial diagnosis was done by the village head who was the first person to have the idea of making Pujon Kidul village a private area, he had collected information in Pujon Kidul village and he had observed all the resources there and understood the area. Where in the village Pujon Kidul currently has two focus, namely agriculture and animal husbandry. At present both of them are the main commodities of Pujon Kidul Tourism Village. As for institutional mapping, there are several institutions that have contributed to the development of Pujon Kidul tourism villages. According to some villagers, youth organizations have a significant role in developing tourist villages, they are young people who have a high awareness of tourism villages.

2. The Process of Growing Sensitivity

This process of growing sensitivity is a phase where village officials play quite a lot here, in the village of Pujon Kidul village officials and youth youths plunge directly into the community in order to foster the sensitivity of the community of Pujon Kidul village to the tourist village. The government also conducts socialization and learning about village tourism to the community. but in this process the village officials were quite overwhelmed because actually quite a lot of villagers were less concerned with the existence of a tourist village.

3. Promote Local / Regional Forums

In the field of promotion, the people of Pujon Kidul village do not have a specific strategy, at first the promotion of the Pujon Kidul tourism village only through the internet and social media, but when quite a lot of television stations cover the Pujon Kidul tourism village, with their coverage being broadcasted indirectly, this could be indirectly promising free promotional event.

CONCLUSION

From the research, it can be concluded that the development of tourism based on local economic in Pujon Kidul village. The village emphasizes management of two important principles: agriculture and animal husbandry, including the culture and traditions of the village.

Based on the discussion above, to develop a tourism village based on the local economy there must be strong cooperation between village officials and all their citizens, because without strong cooperation, anything will never achieve its success.

And some important steps in the development of tourism based on the local economy, can be summarized as follows:

1. Territorial diagnosis and institutional mapping

The territorial diagnosis has been done very well by the village head of Pujon Kidul as the originator of the idea of a tourism village, the diagnosis has been carried out on target, so that now the Pujon Kidul can achieve success. As for institutional mapping, there are several institutions such as the private sector and SMEs that have contribute to the development of the Pujon Kidul tourism village.

2. The Process of Growing Sensitivity

Pujon Kidul village officials have been quite successful in the process of growing the sensitivity of village communities, until now villagers have begun to care about the existence of a tourist village. Although there are still some residents who remain apathetic about the village tourism, therefore the village officials still need to do more in-depth socialization to the people of Pujon Kidul village.

3. Promote Local / Regional Forums

Promotion of rural tourism in Pujon Kidul is mostly done through the internet and social media, inviting influencers at a large event held in Pujon Kidul village as an effort to promote Pujon Kidul village to the outside community.

However, the government must be able to revitalize local culture and change the participation of communities / residents in communities, especially tourism villages. Culture, rehabilitation, and the importance of real estate services while showing their potential, will be useful for community tourism development, such as village mapping as an effective tool for studying and solving problems in Village development.

REFERENCES

- A. Wibowo. 2010. “Pengembangan Desa Wisata Sebagai Model Pemberdayaan Masyarakat di Desa Brayut, Kecamatan Sleman, Kabupaten Sleman, Provinsi Daerah Istimewa Yogyakarta,” Universitas Sebelas Maret.

- Christian Rimbun. 2018. “**Analysis tourism promotion activities in cafe sawah village tourism pujonkidul**”. Retrieved from <http://administrasibisnis.studentjournal.ub.ac.id/index.php/jab/article/view/1296/1630>. January, 2020.
- Desa Wisata Pujonki. 2017. “**An electronic information system for Pujon Kidul village**”. Retrieved from <https://www.sie.pujonkidul.desa.id/>. January, 2020.
- E. Kastenholz and J. Lima. 2011. “The integral rural tourism experience from the tourist’s point of view – A qualitative analysis of its nature and meaning” **Tour. Manag.** Stud. vol. 7, 62–74.
- Hastuti, S. Purwantara and K. Nurul. 2013. “**Model Pengembangan Desa Wisata Berbasis Kearifan Lokal Sebagai Strategi Pengentasan Kemiskinan di Lereng Merapi Kabupaten Sleman Daerah Istimewa Yogyakarta**”. Universitas Negeri Yogyakarta.
- Kota Batu. 2020. “**Portal Resmi Pemerintah Kota Batu**”. Retrieved from <https://www.batukota.go.id/>. January,
- Netralnews. 2020. **Village Funds Significantly Boost Real Revenues of Pujon Kidul Village**. Retrieved from <https://en.netralnews.com/news/business/read/26772/village.funds.al.revenues.of.pujon.kidul.village>.
- Septiofera, Djambur, Arika. 2020. “**Analysis of community participation in the development of tourist village (study in pujonkidul village, pujon district, malang district)**”. 2016. Retrieved from <http://administrasibisnis.studentjournal.ub.ac.id/index.php/jab/article/view/1296/1630>.
- Yothin Sawangdee. 2020. “**Qualitative Research**”. Mahidol University. Retrieved from https://www.rlc.nrct.go.th/ewt_dl.php?nid=1079. March.

ย้อนวิเคราะห์แนวโน้มการฟ้องคดีต่อศาลปกครองของคณะสงฆ์
RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE ACCUSATION TREND OF MONK
PARTY TO ADMINISTRATIVE COURT.

พงษ์มนัส ดีอด¹

Pongmanut Deeod²

รับบทความวันที่ 7 สิงหาคม 2563; แก้ไข 27 สิงหาคม 2563; ยอมรับบทความ 31 สิงหาคม 2563

บทคัดย่อ

ศาลปกครองถือได้ว่าเป็นศาลที่พิจารณาคดีเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ทางปกครองที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือละเมิดต่อกฎหมาย ซึ่งประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานทางปกครองมีอำนาจในการฟ้องขอให้สิทธิในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้พิจารณาได้ โดยการศึกษาย้อนวิเคราะห์แนวคำพิพากษาศาลปกครองของคณะสงฆ์ถือได้ว่ามีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปรากฏการณ์และสาเหตุของการฟ้องร้องคดีของคณะสงฆ์ต่อศาลปกครอง รวมทั้งสาเหตุของการฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครอง ทั้งนี้การฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครองของคณะสงฆ์ในที่มีความหมายรวมถึงการที่พระสงฆ์ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา และรวมทั้งวัด ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นผู้ยื่นฟ้องเป็นโจทก์และจำเลยด้วย โดยใช้แนวคำสั่งของศาลปกครอง และแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 – พ.ศ. 2563 รวมเป็นระยะเวลา 20 ปี ซึ่งจากการศึกษาพบว่าตลอดระยะเวลา 20 ปีดังกล่าว การฟ้องคดีต่อศาลปกครองของคณะสงฆ์มีแนวโน้มที่ลดลง และคณะสงฆ์มีการใช้สิทธิทางศาลปกครองเพื่อยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองเป็นจำนวนมากที่สุด โดยอาศัยสิทธิในการยื่นฟ้องตามมาตรา 9 อนุมาตราหนึ่งเป็นจำนวนมากกว่าอนุมาตราอื่น เนื่องมาจากโดยคดีส่วนมากของทางคณะสงฆ์เป็นการฟ้องคดีพิพาทที่เกี่ยวกับการจัดการที่ดินและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ที่ดิน ส่งผลให้มีความเกี่ยวข้องกับมาตรดังกล่าว ทั้งนี้พบว่าในประการแรกที่คดีของคณะสงฆ์มีจำนวนน้อยลงอาจเกิดขึ้นจากมีกระบวนการยุติธรรมทางเลือกหรือการพิจารณาที่เป็นการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องศาล อีกทั้งประการที่สองปัญหาที่

¹ อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

E-mail.com: Pongmanut.dee@gmail.com

²Professor of Mahamakut Buddhist University Isan Campus

มีการใช้สิทธิในการยื่นฟ้องข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการจัดการที่ดินและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ที่ดินเนื่องมาจากที่ดินวัดถือได้ว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินส่งผลเกิดเมื่อมีการบริจาคแล้วเกิดปัญหาการใช้ที่ดินต่าง ๆ ตามมาได้อีกหลายประการ

คำสำคัญ: ศาลปกครอง, คณะสงฆ์, พระสงฆ์

Abstract

The administrative court is considered to be a court for considering the case about the operation of the administrative staff that illegally operates their works which population or government officers or administrative department has a right to make an accusation to the administrative court for consideration by studying retrospective analysis of the judgment from the administrative court, which aims to study the occurrence and causes of the accusation of the monk party to the administrative court, including the causes of accusation to the administrative court. However, the accusation of the monk party to administrative court also includes the fact that a monk, who is considered to be a normal person, and a temple who is a juristic person, complainant, and defendant by using a judgment guideline and synthesis guideline from the administrative court from 2000 to 2020, which is 20 years in total. According to the study from those twenty years as mentioned, the trend of the accusation of monk party to administrative court has been decreased, and monk party has utilized the right from the administrative court for the most by using a right for making an accusation in accordance with section 9, subsection 1 rather than other subsections since most cases from monk party are disputation about land management and the problems from land usage which leads to the correspondence of that section. Nevertheless, it can be seen that the first reason for the reduction of the monk party's case is that there is an alternative justice process of the consideration that is reconciliation before making an accusation to the court. Moreover, the second reason is that the problem of right usage for making an accusation about land management and the problems from land usage is caused

from the fact that temple land is considered to be a public national property which is constructed from donations and many problems from land usage can occur afterward.

Keywords: administrative court, monk party, monk

บทนำ

ศาลปกครองถือได้ว่าเป็นศาลอีกระบบหนึ่ง ที่แยกออกมาต่างหากจากศาลยุติธรรม โดยมีอำนาจในการพิจารณาคดีหรือข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องระหว่างบรรดาหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ที่มีข้อพิพาทด้วยตนเอง หรือเป็นกรณีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่กับประชาชน ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ โดยไม่ใช่คดีหรือข้อพิพาทระหว่างประชาชนด้วยกันหรือกรณีที่เป็นเรื่องส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ อีกทั้งตุลาการศาลปกครองมีความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายมหาชนที่สามารถปรับข้อเท็จจริงเข้ากับข้อกฎหมายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแก่กรณี ทั้งนี้เนื่องจากคุณสมบัติของตุลาการศาลปกครองประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่หลากหลายสาขา ที่ถือเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้อย่างเต็มที่ (ฤทัย หงสิริ, 2558)

ทั้งการพิจารณาของศาลปกครองมีลักษณะที่พิเศษกว่าศาลยุติธรรมเนื่องมาจาก ศาลยุติธรรมใช้การพิจารณาความแพ่งและอาญาที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ระหว่างเอกชนด้วยกันที่จะต้องเท่าเทียมกันตามกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตามหากเป็นลักษณะเช่นนี้ในคดีปกครองย่อมทำให้ประชาชนเกิดความเสียเปรียบเนื่องจากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ย่อมมีอำนาจตามกฎหมาย เช่นมีกฎหมายที่มอบอำนาจในด้านข้อมูลข่าวสาร กฎหมายด้านอำนาจที่จะสามารถออกกฎ คำสั่งทางปกครองได้ พร้อมทั้งมีบุคลากรและทรัพยากรที่พร้อมกว่าประชาชน ดังนั้น ในการพิจารณาของศาลปกครอง จึงใช้ระบบไต่สวน กล่าวคือ ให้อำนาจแก่ตุลาการศาลปกครองในการพิจารณาอย่างเหมาะสม เช่น สามารถรับฟังพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุอื่นนอกเหนือจากที่ระบุในพยานหลักฐานของคู่กรณีตามที่ศาลเห็นสมควร

อนึ่งในการปกครองของคณะสงฆ์ทุกภาคส่วน จะต้องดำเนินการตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบมหาเถรสมาคมคำสั่งมหาเถรสมาคม หรือพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช เพื่อความเรียบร้อยดีงามเป็นระเบียบในทางปกครองและการเผยแพร่พระพุทธศาสนา (จุจิรา สง่าแสง และ ประณต นันทิยะกุล, 2017) อีกทั้งพระสงฆ์ ถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของพุทธศาสนาซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มสังคมที่มีข้อปฏิบัติเคร่งครัดกว่าคนในสังคมอื่น ๆ หรือในอีกมุมหนึ่งอาจเรียกได้ว่า เป็นผู้นำชุมชนอย่างไม่เป็นทางการของชุมชน เนื่องมาจากคณะสงฆ์ได้มีการสืบทอดข้อปฏิบัติของกลุ่มต่อ ๆ กันมาเป็นเวลากว่า 2563 ปีแล้วก็ตาม

ข้อปฏิบัติต่าง ๆ หรือศีลก็ยังคงมีการปฏิบัติที่สม่ำเสมอ อีกทั้งข้อปฏิบัติยังถือว่าช่วยทำให้สังคมหรือประเทศเกิดความสงบสุข ช่วยสร้างความดีละเว้นความชั่ว และช่วยสร้างสังคมที่ให้เกิดการให้อภัยซึ่งกันและกัน (พระสุภาพ สุภาโว บัณฑิต, 2561)

อย่างไรก็ตามในมุมมองทางกฎหมายหากพิจารณาตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 มีเหตุผลในการบัญญัติพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้เพื่อให้พระพุทธานุศาสนารุ่งเรืองถาวรเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน ซึ่งจะก่อให้เกิดการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม มีความร่มเย็นผาสุกแก่ประชาชนและเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ พร้อมกันนี้ความหมายของ คณะสงฆ์ หมายถึง บรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าจะปฏิบัติศาสนกิจในหรือนอกราชอาณาจักร จากมุมมองดังกล่าวในการปกครองคณะสงฆ์ให้ถือว่าพระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการปกครองคณะสงฆ์และไวยาวัจกร เป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญา (ราชกิจจานุเบกษา, 2505) ซึ่งตำแหน่งในการปกครอง ได้แก่ เจ้าคณะใหญ่ รองเจ้าคณะใหญ่ ผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่ฝ่ายขวา ผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่ฝ่ายซ้าย ปลัดขวา ปลัดซ้าย รองปลัดขวา รองปลัดซ้าย ผู้ช่วยปลัดขวา ผู้ช่วยปลัดซ้าย เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส (ราชกิจจานุเบกษา, 2520) ซึ่งจะเห็นได้ว่านอกจากพระสงฆ์ในตำแหน่งการปกครองจะมีหน้าที่รักษาพระธรรมวินัยและเพื่อความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ทั้งนี้ยังมีหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายด้วย ซึ่งการเป็นเจ้าหน้าที่ในการกฎหมายนั้นจะเห็นได้ว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสียกล่าวคือ หากเป็นเจ้าหน้าที่จะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายมากกว่าบุคคลธรรมดา แต่หากเจ้าพนักงานได้มีการกระทำความผิดจะต้องรับโทษหนักขึ้น (ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, 2560) อีกทั้งเจ้าหน้าที่นั้นยังถือได้ว่ามีอำนาจในทางปกครองที่จะต้องมีหน้าที่ในการผูกพันทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายซึ่งหากเป็นการฟ้องร้องเรื่องสิ่งต่าง ๆ ที่ออกจากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐที่ถือว่าการกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของบุคคลส่งผลให้ฟ้องต่อศาลปกครองได้ (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2554)

อย่างไรก็ตามอีกฐานะหนึ่งของคณะสงฆ์หรือพระสงฆ์ก็ถือได้ว่าเป็นบุคคลธรรมดา ที่มีอำนาจในการฟ้องร้องต่อศาลปกครองหากถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐกระทำการละเมิดต่อกฎหมายหรือออกคำสั่งทางปกครอง กฎ ที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายจะเห็นได้ว่าคณะสงฆ์หรือพระสงฆ์นั้นอาจมีฐานะเป็นผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้จากประเด็นดังกล่าวที่กฎหมายได้มีการบัญญัติให้พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งในทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้น จึงทำให้เกิดเป็นประเด็นที่น่าสนใจสำหรับผู้วิจัยในเรื่องของปรากฏการณ์แนวโน้มของคณะสงฆ์ในการฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครอง และสาเหตุของการฟ้องคดีต่อศาลปกครองเป็นอย่างไร ต่อบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา โดยใช้แนวคำสั่งของศาล

ปกครองสูงสุด และแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเป็นฐานในการศึกษา เนื่องจากแนวคำสั่งของศาลปกครอง และแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเป็นเครื่องมือสามารถบันทึก เหตุการณ์ และสาเหตุของการฟ้องร้องคดี ซึ่งสามารถใช้เป็นองค์ความรู้ที่จะหาแนวทางการป้องกันการฟ้องร้องคดีหรือยุติธรรมทางเลือกต่อไปได้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปรากฏการณ์และสาเหตุของการฟ้องคดีของคณะสงฆ์ต่อศาลปกครองไทย พร้อมเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปรากฏการณ์และสาเหตุของการฟ้องร้องคดีของคณะสงฆ์ต่อศาลปกครอง รวมทั้งสาเหตุของการฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครอง ทั้งนี้การฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครองของคณะสงฆ์ในที่นี้มีความหมายรวมถึงการ การที่พระสงฆ์ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา และรวมทั้ง วัด ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นผู้ยื่นฟ้องเป็น โจทก์และจำเลยด้วย โดยใช้แนวคำสั่งของศาลปกครอง และแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 – พ.ศ. 2563 รวมเป็นระยะเวลา 20 ปี เป็นฐานในการศึกษาและอภิปราย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ใช้แนวคิดการวิเคราะห์ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดเรื่องที่สามารถนำมาฟ้องคดีต่อศาลปกครองและเป็นคดีปกครอง เป็นกรณีตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งสามารถแยกประเด็นการฟ้องร้องคดีศาลปกครองออกได้เป็น 6 กรณี กล่าวคือ 1) กรณีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีความจำเป็น 2) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร 3) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งปกครอง หรือคำสั่งอื่น 4) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง 5) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้

บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด 6) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง โดยการบัญญัติขอบเขตของการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

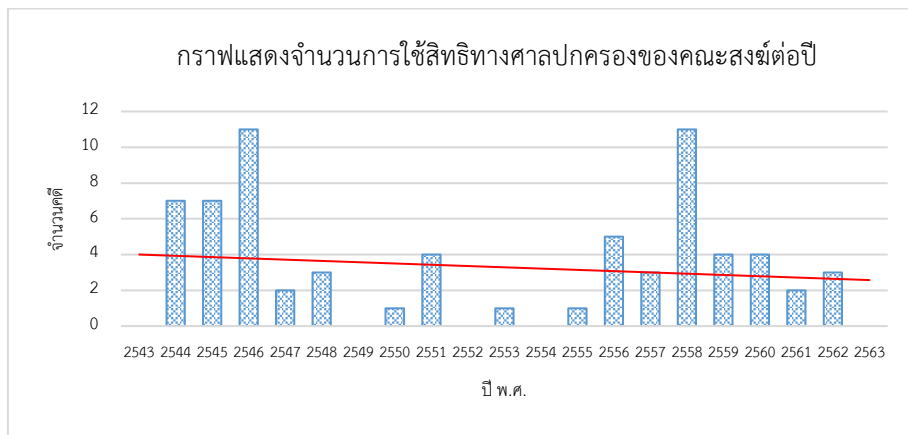
ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) และนำเสนอผลการศึกษาในแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analytical Approach) โดยศึกษาจากบทบัญญัติกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด งานวิจัยตลอดจนบทความที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

1. ปรากฏการณ์แนวโน้มการใช้สิทธิทางศาลเพื่อฟ้องคดีต่อศาลปกครองของคณะสงฆ์

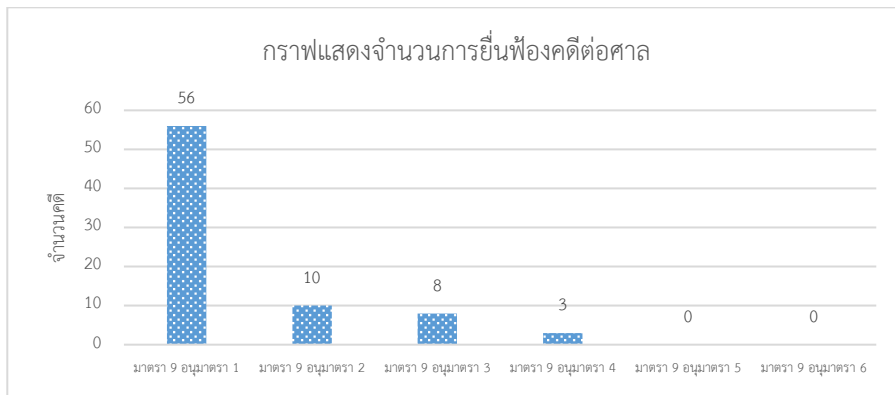
พบว่าสำหรับในคำสั่งของศาลปกครองและแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 – พ.ศ. 2563 ที่เป็นการใช้สิทธิทางศาลของคณะสงฆ์นั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 80 คดี ซึ่งสามารถจำแนกคดีในการฟ้องร้องคดีได้เป็นตามแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงจำนวนการใช้สิทธิทางศาลปกครองของคณะสงฆ์

จากจำนวนแผนภาพที่ 1 หากนำจำนวนดังกล่าวมาแยกประเภทการใช้สิทธิในการฟ้องร้องต่อศาลปกครอง ตามมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่เป็นการกำหนดบทบัญญัติสิทธิพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งของศาลปกครอง ซึ่งสามารถแสดง

ได้ตามแผนภาพที่ 2 แสดงจำนวนการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

แผนภาพที่ 2 แสดงจำนวนการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา 9

จากการศึกษาสาเหตุของการฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครองโดยใช้หลักเกณฑ์การรับพิจารณาในเรื่องของอำนาจพิจารณาพิพากษาและอำนาจในการออกคำสั่งของศาลปกครอง พบได้ว่าการพิจารณาคดีเกี่ยวข้องกับศาลปกครองผู้มีอำนาจในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสามารถจำแนกได้ดังนี้

ตามมาตรา 9 อนุมาตรา 1 ผู้มีสิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จะต้องเป็นการพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ โดยในหมวดหมู่ดังกล่าวนี้เป็นการยื่นฟ้องในคดีพิพาท โดยตัวอย่างคดีที่มีปัญหาข้อพิพาทในการฟ้องกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็นคดีข้อพิพาทเกี่ยวกับปัญหาที่ดินกับหน่วยงานของทางราชการ เช่น คำสั่งที่ 272/2558 คำสั่งที่ 500/2558 คำสั่งที่ 413/2559 คำสั่งที่ 109/2560 คำสั่งที่ 99/2546 คำสั่งที่ 522/2558 คำสั่งที่ คส. 13/2562 คำสั่งที่ คส. 64/2558 คำสั่งที่ 588/2549 คำสั่งที่ 680/2546 คดีหมายเลขแดงที่ อ. 83/2547 คดีหมายเลขแดงที่ อ. 722/2561 และ คำสั่งที่ 15/2544 เป็นต้น ซึ่งเป็นการคณะสงฆ์หรือหน่วยงานของวัดเป็นผู้ฟ้องหน่วยงานราชการอันเนื่องมาจากหน่วยงานราชการออกโฉนดที่ดินมีข้อผิดพลาดหรือมีลักษณะเป็นพื้นที่ที่มีความทับซ้อนกับที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

ส่วนกรณีการฟ้องคดีตามมาตรา 9 อนุมาตรา 2 เป็นการฟ้องคดีเกี่ยวเนื่องมาจาก คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ซึ่งโดยการฟ้องร้องคดีโดยใช้สิทธิในการยื่นคดีตามมาตรา 9 โดยหลักแล้วเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการฟ้องเกี่ยวกับการบริหารงานภายในองค์กรของคณะสั่งเนื่องจากผู้ฟ้อง (พระ) เห็นว่าตนเองได้รับความเสียหายเนื่องจากไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับการจัดลำดับศักดิ์ทางคณะสงฆ์ และปัญหาข้อเท็จจริงรองลงมาคือการฟ้องเกี่ยวกับคณะสงฆ์เห็นว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินการละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งปรากฏตามคำสั่งที่ 52/2559 คำสั่งที่ 457/2546 คำสั่งที่ 569/2547 คำสั่งที่ คร. 14/2560 คำสั่งที่ 759/2559 คำสั่งที่ 569/2547 และคำสั่งที่ 643/2546 เป็นต้น

ส่วนคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ซึ่งในคดีการใช้สิทธิยื่นฟ้องตามมาตรา 9 อนุมาตรา 3 นี้โดยภาพรวมแล้วนั้นคณะสงฆ์เป็นคดีที่เกี่ยวกับฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเนื่องมาจากกรณีที่เจ้าหน้าที่ของดำเนินการล่าช้าอันเนื่องมาจากกำหนดไว้ตามที่กฎหมายกำหนด ตัวอย่าง คำสั่งที่ 697/2560 คำสั่งที่ 675/2551 คำร้องที่ คร. 43/2562 คำสั่งที่ คร. 118/2562 คำสั่งที่ 197/2548 เป็นต้น

อีกทั้งคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ซึ่งเป็นคดีของคณะสงฆ์ซึ่งถือได้ว่าเป็นหน่วยงานของรัฐได้ทำการฟ้องบริษัทเอกชนที่ทำหน้าที่ในการรับก่อสร้าง อันถือได้ว่าเป็นประเภทของสัญญาทางปกครอง และมีกรณีหนึ่งที่คณะสงฆ์ได้ถูกฟ้องอันเนื่องมาจากมีการทำสัญญาจ้างบุคคลธรรมดาซึ่งถือได้ว่าเป็นเอกชนเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ ตัวอย่าง คดีหมายเลขแดงที่ อ. 1300/2559 คำสั่งที่ คร. 47/2560 ส่วนประเด็นการฟ้องคดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด และคดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองยังไม่ได้มีการใช้สิทธิทางศาลในการฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครอง

จะเห็นได้ศาลกรณีของคณะสงฆ์ที่ใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลปกครองนั้นโดยส่วนมากแล้วนั้นเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของราชการอันเนื่องมาจากเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม ดังนั้นการฟ้องคดีต่อศาลปกครองเป็นอีกกรณีหนึ่งซึ่งทำให้ผู้ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากหน่วยงานราชการหรืออันเนื่องมาจากการกระทำทางปกครองของรัฐย่อมส่งผลให้ความเป็นธรรมในสังคมต่อไปได้

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาในครั้งนี้การศึกษาลงถึงแนวโน้มการฟ้องคดีต่อศาลปกครองของคณะสงฆ์ โดยใช้วิธีการศึกษาจากคำพิพากษาของศาลปกครอง โดยจะพบได้ว่า

ในประเด็นแรก การฟ้องคดีของคณะสงฆ์มีแนวโน้มตลอดระยะเวลา 10 ปี มีแนวโน้มที่ลดลงจะเห็นได้ว่าอาจเกิดขึ้นมาจากในประเด็น รูปแบบของการฟ้องศาลปกครองมีการใกล้เคียง การเจรจาฟ้องศาลปกครองหรือ การระงับข้อพิพาททางเลือก (Alternative Dispute Resolution: ADR) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม (2558) ซึ่งได้ทำการศึกษารื่อง ศาลปกครองกับแนวทางการระงับข้อพิพาททางเลือก (ADR) โดยถือเป็นการประนีประนอมยอมข้อพิพาททางเลือกซึ่ง วิธีดังกล่าวมีด้วยกันหลายวิธี เช่น การเจรจา การไกล่เกลี่ย การประนีประนอม ยอมความ เป็นการเปิดโอกาสให้คู่กรณีสมัครใจหาโอกาสและหาทางออกเพื่อยุติปัญหาร่วมกันเพื่อเป็นการสร้างความพึงพอใจแก่คู่กรณี จะเห็นได้ว่าลักษณะของการระงับข้อพิพาทดังกล่าวถือได้ว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการทำสัญญาข้อพิพาทกันนอกศาลปกครองที่ถือได้ว่าเป็นวิธีหนึ่งเพื่อเป็นการลดการระงับข้อพิพาทในกรณีของฟ้องศาลปกครอง อีกทั้งองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการทำคดีที่ฟ้องต่อศาลน้อยลงอาจเกิดขึ้นมาจากหลายปัจจัยซึ่ง สุชาญ พันธ์นิยะ (2560) ได้ทำการศึกษารื่อง การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายยุติธรรมทางเลือกด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลชั้นต้นไปปฏิบัติ โดยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลทำให้การฟ้องคดีต่อศาลลดน้อยลงนั้นเกิดขึ้นมาจากปัจจัยด้านผู้ประนีประนอม ปัจจัยด้านคู่ความ ปัจจัยด้านกระบวนการไกล่เกลี่ย และปัจจัยทัศนคติของผู้ปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดการฟ้องคดีต่อศาลน้อยลง

ประเด็นที่สอง จำนวนการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 พบได้ว่าคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองที่มากที่สุดเป็นกรณีการใช้สิทธิตามอนุมาตรา 1 ผู้มีสิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จะต้องเป็นการพิจารณาพิพากษาเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ แต่อย่างไรก็ตามสถิติในการดำเนินคดีหรือการพิจารณาคดีของศาลปกครองจำนวนที่มีการยื่นฟ้องต่อศาลมากที่สุด โดยข้อมูลจากระบบสารสนเทศศาลปกครอง (2563) พบว่าคดีที่มีการใช้สิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเป็นจำนวนมากได้แก่

เป็นคดีที่ใช้สิทธิในการยื่นฟ้องต่อศาลปกครองตามอนุมาตรา 2 ในคดีที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องคดีเกี่ยวเนื่องมาจาก คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร จะเห็นได้ว่าการฟ้องคดีของศาลปกครองโดยทั่วไปนั้นเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามภารกิจของเจ้าหน้าที่อื่นเนื่องมาจากการทำงานเป็นการล่าช้า ไม่เป็นทำส่งผลให้ผู้รับบริการคือประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำดังกล่าว แต่การฟ้องคดีของคณะสงฆ์นั้นโดยส่วนมากเป็นการฟ้องตามสิทธิอนุมาตรา 1 ซึ่งมีลักษณะรูปคดีที่ฟ้องคือ เกี่ยวกับข้อพิพาทในที่ดินของทางวัด จากการย้อนวิเคราะห์แนวโน้มการฟ้องคดีต่อศาลปกครองของคณะสงฆ์จึงทำให้เห็นแนวโน้มแนวความเป็นไปได้ของการฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครองเป็นลักษณะการเปิดมุมมองให้เห็นอีกด้านหนึ่งที่คณะสงฆ์สามารถใช้สิทธิในทางศาลเพื่อฟ้องหาข้อยุติธรรม

ข้อเสนอแนะ

ด้านคณะสงฆ์ควรที่จะมีการยุติข้อพิพาทโดยใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกหรือไกล่เกลี่ยเจรจา นอกศาลเพื่อส่งผลดีต่อทั้งฝ่ายผู้ฟ้องเองเนื่องจากประหยัดค่าใช้จ่ายและประหยัดด้านเวลาในการดำเนินคดี ส่วนผลดีด้านของผู้ถูกฟ้องนั้นทำให้รู้สึกมีความปลอดภัยทางด้านร่างกายและจิตใจไม่ต้องถูกผู้อื่นฟ้องร้องให้เป็นคดีความกัน

ด้านศาลปกครองควรที่จะมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนหรือคณะสงฆ์ใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกในการเจรจาไกล่เกลี่ยอันเนื่องจะให้ได้แนวโน้มในการฟ้องคดีแม้ว่าจำนวนคดีจะน้อยลงก็ตามแต่ยังถือว่าแนวโน้มที่น้อยลงอาจเกิดจากหลายปัจจัยเช่น การดำเนินคดีตัดสินที่ล่าช้า หรือประชาชนหรือคณะสงฆ์กลัวการฟ้องคดีต่อศาล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม. (2561). ศาลปกครองกับแนวทางการระงับข้อพิพาททางเลือก (ADR). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2563, จาก http://admincourt.go.th/admincourt/upload/webcms/Academic/Academic_030216_112543.pdf.
- ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ. (2560). กฎหมายอาญา ภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.
- พระสุภาพ สุภาโว บัณฑิตราช. (2561). บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลยางค้อม อำเภอฟิปปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช. มหาจุฬานาครทรรศน์, 5(3), 645-671.

- ระบบสารสนเทศศาลปกครอง. (2563). สถิติคดีปกครอง. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2563, จาก <http://www.admincourt.go.th/admincourt/site/03stattotal.html>.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2505). พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ 2505. เล่ม 79/ตอนที่ 115/ฉบับพิเศษ หน้า 29/31 ธันวาคม 2505.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2520). กฎกระทรวงฉบับที่ 3 ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ 2505. เล่ม 94/ตอนที่ 59/ฉบับพิเศษ หน้า 1/1 กรกฎาคม 2520.
- รุจิรา สง่าแสง และ ประณต นันทิยะกุล. (2559). การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 ตามแนวคิดการบริหารจัดการคณะสงฆ์. EAU HERITAGE JOURNAL Social Science and Humanity, 7(1), 100-112.
- ฤทัย หงสิริ. (2558). ศาลปกครองและการดำเนินคดีในศาลปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร : เนติบัณฑิตยสภา.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2554). กฎหมายปกครองภาคทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : นิติราษฎร์.
- สุชานุช พันธนิยะ. (2560). การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบาย ยุติธรรมทางเลือkdด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลชั้นต้นไปปฏิบัติ. วารสารสังคมบูรณาการ, 4(1), 250-273.

คุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชนในเขตเทศบาลนครของแก่น : กรณีศึกษา

เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

THE QUALITY OF WORKING LIFE PEOPLE IN MUEANGKHONKAEN DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE.

อนุวัตร เจือจันทร์¹

Anuwat Chuanchan²

รับบทความวันที่ 17 สิงหาคม 2563; แก้ไข 27 สิงหาคม 2563; ยอมรับบทความ 31 สิงหาคม 2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะคุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 318 คน นำมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 318 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 42.45 เป็นเพศชาย ร้อยละ 57.55 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 9.12 อายุ 26 - 35 ปี ร้อยละ 51.57 อายุ 36 - 45 ปี ร้อยละ 34.59 อายุ 46 - 51 ปี ร้อยละ 4.09 อายุ 52 - 59 ปี ร้อยละ 0.63 และ อายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 0.00 มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 8.81 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 24.84 อนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 5.66 ปริญญาตรี ร้อยละ 60.38 ปริญญาโท ร้อยละ 0.63 และ ปริญญาเอก ร้อยละ 0.31 มีสถานภาพ โสด ร้อยละ 8.49 สมรส ร้อยละ 86.48 และ หย่าร้าง ร้อยละ 5.03 มีเงินเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 8.81 10,001 - 35,000 บาท ร้อยละ 89.94 35,001 - 75,000 บาท ร้อยละ 0.94 และ

¹ โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม

Email: tiger.chuchan@gmail.com

² Samliam Municipal School

75,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 0.31 มีระยะเวลาการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 8.81 5 – 10 ปี ร้อยละ 89.94 และ มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 0.31 2) คุณภาพชีวิตของประชาชน เทศบาลตำบลสำราญ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตของประชาชน เทศบาลตำบลโนนทัน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.82$) 2) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 3.96$) 3) ด้านการใช้และพัฒนาความสามารถ อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 3.71$) 4)ด้านความมั่นคงและการเจริญเติบโตในงาน อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 3.43$) 5) ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานกับด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับ ($\bar{X} = 3.74$)

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, ปัญหาชีวิต, เทศบาลนครขอนแก่น

Abstract

This research has the aims to study; 1) the people's quality of life in Mueang Khonkaen district, Khonkaen province., 2) the suggestions to develop the people's quality of life in Mueang Khonkaen district, Khonkaen province. The researcher collected the data from 384 respondents, and analyzed the data by percentage, mean, and standard deviation statistics.

The results were as follows: 1) Most of the respondents, 50.52 percent, were female, and 49.48 percent were male. The respondents, 24.48 percent, were age between 31 - 40 years old, 23.94 percent were age between 21 - 30 years old, 22.40 percent were age 51-60 years old, 16.67 percent were age above 61 years old, and 3.39 percent were age under 20 years old. The respondents, 36.72 percent, were graduated primary school, 23.70 percent were graduated secondary school, 23.70 graduated higher than bachelor's degree, 12.50 percent were graduated diploma, and 11.72 percent were graduated higher secondary school. The respondents, 27.86 percent, were farmers, 25.72 percent were labors, 15.28 percent were freelance, 13.54 percent were merchants, 3.67 percent were student, and 8.33 percent were state servants and state enterprise. Lot of the respondents, 43.75 percent, were married, 30.99 percent were single, 12.24 percent were separated, and 4.33 percent

were divorced. The respondents, 53.91 percent, have earned 10,001bath/month, 37.76 percent have earned 10,001 - 20,000 bath/month, 7.29 percent have earned 20,001 - 30,000 bath/month, and 4.43 percent of the respondents have earned higher than 30,001 bath/month. 2) The overall people's quality of life in Silan Municipal sub-district, Mueang khonkaen district, Khonkaen province was at highest mean level ($\bar{X}$ = 4.22), the aspect of physic ($\bar{X}$ = 4.14), the aspect of psychology ($\bar{X}$ = 4.24), the aspect of community relation ($\bar{X}$ = 4.26), and the aspect environment ($\bar{X}$ = 4.23)

Key words: Quality of life, problems of life, Khon Kaen Municipality

บทนำ

คุณภาพชีวิตในการทำงานถือได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งอันเนื่องมาจากส่งผลทั้งต่อตัวของพนักงานและตัวองค์กร คุณภาพชีวิตการทำงานจึง กลายเป็นประเด็นสำคัญ ในการพัฒนาองค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน (ฤทธิธณ สันทนวิรัตน์, 2553) อีกคุณภาพชีวิตที่ดียังส่งผลต่อการทำงานให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำให้องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานทางราชการและหน่วยงานเอกชนสามารถมีประสิทธิภาพการทำงานตามไปด้วย (World Health Organization, 2004) ทั้งนี้ภาครัฐและภาคเอกชนจึงการเปลี่ยนแปลงการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มุ่งเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มคุณค่าให้กับส่วนราชการ ให้พัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพิ่มขึ้นเป็นหลักการหนึ่งที่สำคัญ นั่นคือการมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการ โดยกำหนดให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ส่วนราชการและจังหวัด ตลอดจนผู้บริหาร ผู้บังคับจะต้องรับผิดชอบดูแลเสริมสร้างคุณภาพชีวิตข้าราชการเพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (ปณิต มีแสง, 2553)

คุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง สภาพการทำงานโดยรวมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีความสุขจากการทำงาน โดยที่จะต้องมามีปฏิสัมพันธ์กับด้านอื่น ๆ ทั้ง 6 ด้าน อันได้แก่ 1. ด้านผลตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม 2. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ 3. ด้านการใช้และพัฒนาความสามารถของพนักงาน 4. ด้านความมั่นคงและโอกาสในการเจริญเติบโตในงาน 5. ด้านความสัมพันธ์ภายในองค์กร 6. ด้านความสมดุลในชีวิตกับการทำงาน ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (วิสิทธิ์ ทองผาสุก, 2551: วิภาส ทองสุทธ์, 2552)

พร้อมกันนี้เทศบาลนครขอนแก่น เป็นเขตเมืองที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 3 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจาก เทศบาลนครอุดรธานี และเทศบาลนครราชสีมา และใหญ่เป็นอันดับที่ 11 ของประเทศไทย (เทศบาลนครขอนแก่น, 2563) อีกทั้งเทศบาลนครขอนแก่นยังถือได้ว่ามีจำนวนประชากรที่สูงสุดในจังหวัดขอนแก่น เป็นเมืองทางเศรษฐกิจ (วิภาวี กฤษณะภูติ, 2561)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อที่จะได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรเทศบาลนครขอนแก่นมิให้ประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะคุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และมีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการศึกษาจากเอกสาร ผลงานวิชาการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 318 คน เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วผู้วิจัยมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในเครื่องมือที่ได้รับคืนมา อีกทั้งแจกแบบสอบถาม และตรวจให้คะแนนแต่ละฉบับเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และนำผลการแจกคะแนนมาหาค่าทางสถิติ ถัดจากนั้นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดไปดำเนินการลงรหัสข้อมูล และคัดลอกรหัสแบบฟอร์มสำหรับการลงรหัส โดยประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ใช้สถิติต่าง ๆ โดยสรุปผลโดยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) แสดงตารางร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) การแปลความหมายของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 – 0.99 หมายถึง มีความคิดเห็นไม่ต่างกันมาก ส่วนหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตั้งแต่

1.00 ขึ้นไป หมายความว่ามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมาก การแปลผลค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ 5 ระดับ (Likert, R., 1974) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 แสดงว่าเห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 แสดงว่าเห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 แสดงว่าเห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 แสดงว่าเห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แสดงว่าเห็นด้วยน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องทัศนคติต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชน: กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ช่วงกล่าวคือ 1. ข้อมูลทั่วไปและ 2. คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยสามารถได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	135	42.45
หญิง	183	57.55
รวม	318	100.00
อายุ		
อายุต่ำกว่า 25 ปี	29	9.12
26 – 35 ปี	164	51.57
36 – 45 ปี	110	34.59
46 – 51 ปี	13	24.48
51 – 60 ปี	64	4.09
52 – 59 ปี	2	0.63
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	0	0.00
รวม	318	100.00

ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	26	8.18
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	79	24.84
อนุปริญญา/ปวส.	18	5.66
ปริญญาตรี	192	60.38
ปริญญาโท	2	0.63
ปริญญาเอก	1	0.31
รวม	318	100.00
สถานภาพ		
โสด	33	8.59
สมรส	32	8.33
หย่าร้าง	52	13.54
รวม	384	100.00
ระดับเงินเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	28	28.81
10,001 – 35,000 บาท	286	89.74
35,001 – 75,000 บาท	3	0.94
75,000 บาทขึ้นไป	1	0.31
รวม	318	100.00
ระยะเวลา		
ต่ำกว่า 5 ปี	19	5.97
5 – 10 ปี	286	89.94
มากกว่า 10 ปี	13	4.90
รวม	318	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 318 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.55 รองลงมา เป็นเพศชาย ร้อยละ 42.45 อีกทั้งบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 26 – 35 ปี ร้อยละ 51.57 อายุ 36 - 45 ปี ร้อยละ 34.59 อายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 9.12 อายุ 46 - 51 ปี ร้อยละ 4.09 อายุ 52 - 59 ปี ร้อยละ 0.63 และ อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 0.00 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 60.38 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 24.84 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ

8.18 อนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 5.66 ปริญญาโท ร้อยละ 0.63 และ ปริญญาเอก ร้อยละ 0.31 ระดับเงินเดือน 10,0001 – 35,000 บาท ร้อยละ 89.74 ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 28.81 35,001 – 75,000 บาท และ ร้อยละ 0.94 75,000 บาท ร้อยละ 0.31 และระยะเวลาการทำงานของบุคลากร 5-10 ปี ร้อยละ 89.94 เงินเดือน ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 5.97 และ มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 4.90

ตอนที่ 2 คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รายด้าน

ที่	ข้อความ	ระดับคุณภาพชีวิต		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม	3.82	0.53	มาก
2	ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	3.96	0.34	มาก
3	ด้านการใช้และพัฒนาความสามารถของพนักงาน	3.71	0.55	มาก
4	ด้านความมั่นคงและโอกาสในการเจริญเติบโตในงาน	3.45	0.51	มาก
5	ความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานกับด้านอื่น ๆ	3.73	0.39	มาก
รวม		3.74	0.39	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.74 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.40 - 4.19 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานกับด้านอื่น ๆ ด้านการใช้และพัฒนาความสามารถของพนักงาน และ ด้านความมั่นคงและโอกาสในการเจริญเติบโตในงาน

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม รายข้อ

ที่	ข้อความ	ระดับคุณภาพชีวิต		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ท่านได้รับค่าตอบแทนเพียงพอสำหรับใช้จ่ายตามสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน	3.88	0.60	มาก
2	ท่านได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับปริมาณงานที่ได้รับผิดชอบ	3.07	1.05	ปานกลาง
3	ท่านได้รับค่าตอบแทนที่ได้รับเหมาะสมและเป็นธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน	4.02	0.66	มาก
4	ท่านพอใจกับค่าตอบแทนสวัสดิการอื่น ๆ ที่ได้รับ เช่น ค่าครองชีพ โบนัสประจำปี	4.31	0.62	มากที่สุด
5	ท่านได้รับค่าตอบแทนในการประเมินผลงานเพื่อปรับขึ้นเงินเดือนประจำปี	3.83	0.72	มาก
รวม		3.82	0.53	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณภาพชีวิตทำงานของประชาชนใน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.82 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ว่า ท่านพอใจกับค่าตอบแทนสวัสดิการอื่น ๆ ที่ได้รับ เช่น ค่าครองชีพ โบนัสประจำปี อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 - 5.00 รองลงมา อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.40 - 4.19 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ท่านได้รับค่าตอบแทนที่ได้รับเหมาะสมและเป็นธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันท่านได้บริโภคอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ท่านได้รับค่าตอบแทนเพียงพอสำหรับใช้จ่ายตามสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน ท่านได้รับค่าตอบแทนในการประเมินผลงานเพื่อปรับขึ้นเงินเดือนประจำปี และสุดท้าย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมาค่าเฉลี่ย 2.60 - 3.39 คือ ท่านได้รับค่าตอบแทนต่อตำแหน่งในการประเมินผลงานเพื่อปรับขึ้นเงินเดือนประจำปี

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ รายข้อ

ที่	ข้อความ	ระดับคุณภาพชีวิต		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานที่ทำงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยมีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีกลิ่น ไม่มีเสียงรบกวนในขณะปฏิบัติงาน	3.69	0.57	มาก
2	หน่วยงานมีเครื่องใช้สำนักงานอุปกรณ์และวัสดุใช้ในงานต่าง ๆ ที่เพียงพออยู่ในสภาพดี พร้อมใช้งาน เหมาะสมกับการทำงาน และมีความทันสมัย	4.00	0.46	มาก
3	หน่วยงานมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เช่น การเล่นกีฬา และ สันทนาการ	4.03	0.45	มาก
4	หน่วยงานมีการตรวจสุขภาพของบุคลากรอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	3.95	0.55	มาก
5	หน่วยงานมีความรักษาความปลอดภัยในการทำงาน	4.14	0.42	มาก
รวม		3.96	0.34	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชนในเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.96 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ หน่วยงานมีความรักษาความปลอดภัยในการทำงาน หน่วยงานมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เช่น การเล่นกีฬา และ สันทนาการ หน่วยงานมีเครื่องใช้สำนักงานอุปกรณ์และวัสดุใช้ในงานต่าง ๆ ที่เพียงพออยู่ในสภาพดี พร้อมใช้งาน เหมาะสมกับการทำงาน และมีความทันสมัย หน่วยงานมีการตรวจสุขภาพของบุคลากรอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และ สถานที่ทำงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยมีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีกลิ่น ไม่มีเสียงรบกวนในขณะปฏิบัติงาน

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการใช้และพัฒนาความสามารถของพนักงาน

ที่	ข้อความ	ระดับคุณภาพชีวิต		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	หน่วยงานส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้			

ที่	ข้อความ	ระดับคุณภาพชีวิต		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
2	สามารถในการปฏิบัติงาน	4.08	0.50	มาก
3	ท่านมีโอกาสศึกษาดูงานหรือเข้ารับราชการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความสารถอย่างต่อเนื่อง	4.03	0.49	มาก
3	หน่วยงานมีแหล่งความรู้ข้อมูลข่าวสารที่ท่านสามารถคนคว้าได้อย่างสะดวก	3.44	0.81	มาก
4	เมื่อท่านมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานสามารถขอคำแนะนำปรึกษาได้จากเพื่อนร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา	3.25	0.95	ปานกลาง
5	ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้แสดงศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่	3.77	0.68	มาก
รวม		3.71	0.55	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชนเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านการใช้และพัฒนาความสามารถของพนักงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.71 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ หน่วยงานส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้สามารถในการปฏิบัติงาน ท่านมีโอกาสศึกษาดูงานหรือเข้ารับราชการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความสารถอย่างต่อเนื่อง ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้แสดงศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่ หน่วยงานมีแหล่งความรู้ข้อมูลข่าวสารที่ท่านสามารถคนคว้าได้อย่างสะดวก รองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.60 – 3.39 คือ เมื่อท่านมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานสามารถขอคำแนะนำปรึกษาได้จากเพื่อนร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านความมั่นคงและโอกาสในการเจริญเติบโต

ที่	ข้อความ	ระดับคุณภาพชีวิต		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ท่านได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่การงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	4.13	0.57	มาก
2	ท่านได้รับมอบหมายงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงาน	3.81	0.68	มาก

ที่	ข้อความ	ระดับคุณภาพชีวิต		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
3	ท่านได้ปฏิบัติงานที่มีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น	3.64	0.71	มาก
4	งานที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นงานที่มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถ	2.91	0.68	ปานกลาง
5	หน่วยงานมีหลักเกณฑ์การพิจารณาปรับเลื่อนตำแหน่งอย่างเป็นธรรมและมีความเสมอภาค	2.77	1.05	ปานกลาง
รวม		3.45	0.51	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชนใน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านความมั่นคงและโอกาสในการเจริญเติบโต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.45 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ท่านได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่การงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ท่านได้รับมอบหมายงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงาน ท่านได้ปฏิบัติงานที่มีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น รองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.60 – 3.39 คือ งานที่ท่านรับผิดชอบอยู่เป็นงานที่มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถ และ หน่วยงานมีหลักเกณฑ์การพิจารณาปรับเลื่อนตำแหน่งอย่างเป็นธรรมและมีความเสมอภาค

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานกับด้านอื่น ๆ

ที่	ข้อความ	ระดับคุณภาพชีวิต		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ท่านพอใจกับระยะเวลาในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	3.81	0.53	มาก
2	ท่านมีเวลาสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจหรือทำกิจกรรมที่ต้องการ	3.96	0.34	มาก
3	การทำงานของท่านไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต	3.71	0.55	มาก
4	ท่านมีเวลาพักผ่อนกับครอบครัว	3.45	0.51	มาก
5	ท่านมีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานได้	3.73	0.39	มาก
รวม		3.73	0.39	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานกับด้านอื่น ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.73 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ท่านมีช่วงเวลาสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ หรือทำกิจกรรมที่ต้องการ ท่านพอใจกับระยะเวลาในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ท่านมีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานได้ และ การทำงานของท่านไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชนใน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สามารถให้เห็นมุมมองอีกมุมมองหนึ่งต่อการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน of ประชาชน ทั้งนี้ สามารถที่จะอภิปรายการศึกษาได้ดังนี้

ด้านคำตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พอใจกับคำตอบแทนสวัสดิการอื่น ๆ ที่ได้รับ เช่น ค่าครองชีพ โบนัสประจำปี ได้รับคำตอบแทนที่ได้รับเหมาะสมและเป็นธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน ได้บริโภคอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ได้รับคำตอบแทนเพียงพอสำหรับใช้จ่ายตามสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน ท่านได้รับคำตอบแทนในการประเมินผลงานเพื่อปรับขึ้นเงินเดือนประจำปี ซึ่งไม่สอดคล้องกับ มงคล ลาวรรณา (2551) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของ บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน of บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยด้านคำตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านการบูรณาการทางสังคมอยู่ในระดับน้อย โดยจะเห็นได้ว่าปัจจัยทางด้านคำตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมถือได้ว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้ ประชาชนเกิดความสุข

ถัดมาด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลนครขอนแก่นมีความรักษาความปลอดภัยในการทำงาน หน่วยงานมีการจัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เช่น การเล่นกีฬา และ สันทนาการ มีเครื่องใช้สำนักงานอุปกรณ์และวัสดุใช้งานต่าง ๆ ที่เพียงพออยู่ในสภาพดี พร้อมใช้งาน เหมาะสมกับการทำงาน และมีความทันสมัย มีการตรวจสุขภาพของบุคลากรอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และสถานที่ทำงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยมีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีกลิ่น ไม่มีกลิ่น ไม่มีเสียงรบกวนในขณะปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สุ

เนตร นามโคตรศรี. (2551) ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ด้านที่คุณภาพชีวิตในการทำงานมากที่สุดคือ ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคม รองลงมาคือ ด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ

ด้านการใช้และพัฒนาความสามารถของพนักงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลนครขอนแก่นส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้สามารถในการปฏิบัติงาน ให้มีโอกาสศึกษาดูงานหรือเข้ารับราชการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความสารถอย่างต่อเนื่อง ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้แสดงศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่ หน่วยงานมีแหล่งความรู้ข้อมูลข่าวสารที่ ท่านสามารถค้นคว้าได้อย่างสะดวก เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานสามารถขอคำแนะนำปรึกษาได้จาก เพื่อนร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งไม่สอดคล้องกับศศิกันต์ โกมินทร์ (2555) ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ชลบุรี 2 ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในสังกัดสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ชลบุรี 2 มีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก 4 ด้านคือด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้านประชาธิปไตยในองค์กร ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตงานกับชีวิตด้านอื่น ๆ และด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ส่วนคุณภาพชีวิตการทำงานในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม และผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร ในสังกัดสำนักงานสรรพสามิต พื้นที่ชลบุรี 2 มีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

ด้านความมั่นคงและโอกาสในการเจริญเติบโต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากร เทศบาลนครขอนแก่น ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่การงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ได้รับมอบหมายงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงาน ได้ปฏิบัติงานที่มีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น งานที่รับผิดชอบอยู่เป็นงานที่มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถ และหน่วยงานมีหลักเกณฑ์การพิจารณาปรับเลื่อนตำแหน่งอย่างเป็นธรรมและมีความเสมอภาค ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ศิริประภา นະราแก้ว (2553) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง 5 ด้าน ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ

โอกาสพัฒนาศักยภาพก้าวหน้าและมั่นคงในงาน ความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว และความภาคภูมิใจในองค์กร ส่วนความคิดเห็นในระดับปานกลางมี 3 ด้าน ได้แก่ รายได้และผลตอบแทน สัมพันธภาพในองค์กร และธรรมเนียมในองค์กร พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับสูงทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อมั่นอย่างสูงในการยอมรับเป้าหมาย และค่านิยมองค์กร ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงานเพื่อประโยชน์ขององค์กร และความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะดำรงความเป็นสมาชิกสภาพในองค์กร พนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน แต่พนักงานที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สายงานที่สังกัดต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานแตกต่างกันและพนักงานที่มีเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและสายงานที่สังกัดต่างกัน มีระดับความผูกพันต่อองค์กรต่างกัน

ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานกับด้านอื่น ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากร เทศบาลนครขอนแก่น มีช่วงเวลาสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจหรือทำกิจกรรมที่ต้องการ มีความพอใจกับระยะเวลาในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน มีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานได้ และการทำงานของท่านไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งไม่สอดคล้องกับวาริณี โพธิราช (2558) ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร การเสริมสร้างพลังในงานและคุณภาพการให้บริการของพยาบาลระดับปฏิบัติการ โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร การเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงานของพยาบาลระดับปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่คุณภาพการให้บริการของพยาบาลระดับปฏิบัติการตามการรับรู้ของหัวหน้าพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับสูง คุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร การเสริมสร้างพลังในงาน คุณภาพชีวิตการทำงานไม่มีความผูกพันกับคุณภาพให้บริการของพยาบาลระดับปฏิบัติการ

สรุปและเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของประชาชนในเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตทางด้านสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานกับด้านอื่น ๆ ด้านการใช้และพัฒนาความสามารถของพนักงาน และ ด้านความมั่นคงและโอกาสในการเจริญเติบโตในงานตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความต้องการที่มากที่สุดของประชาชนมีความต้องการ

ทางด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีทำให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการทำงานของประชาชน เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่นโดยสามารถแบ่งออกเป็นข้อๆต่าง ๆ ได้ดังนี้ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ควรจะมีโบนัสหรือว่าค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับพนักงานดีเด่น ส่วนด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ควรให้มีการจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ให้มีอากาศที่ปลอดโปร่ง ถัดมาด้านการใช้และพัฒนาความสามารถของพนักงาน ควรให้มีการฝึกอบรมกับพนักงานด้านการทำงานด้านต่าง ๆ อีกทั้งด้านความมั่นคงและโอกาสในการเจริญเติบโตในงาน ควรมีการจัดโครงการเพื่อให้พนักงานได้มีการพัฒนาในการทำงานมากขึ้น เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เทศบาลนครขอนแก่น. (2563). **ข้อมูลประชากร**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2563, จาก <http://www.kkmuni.go.th/2017/pages/30>

ฤทธิธ สันทนวิวัฒน์. (2553). **ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานกองช่างของเทศบาลในเขตตำบล กลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

วาริณี โพธิราช. (2558). **คุณภาพชีวิตการทำงานของลูกจ้างในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิภาวี กฤษณะภูติ. (2560). สภาพการพัฒนาหมู่บ้านสู่หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดขอนแก่น. *Humanities and Social Sciences*, 35(2), 117-141.

วิสิทธิ์ ทองผาสุก. (2551). **คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมการฉีดพลาสติกกรณีศึกษา : บริษัท มิทานิ (ไทยแลนด์) จำกัด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.

ศิริประภา นระแก้ว. (2553). **คุณภาพชีวิตแรงงานภายใต้ มทร. 8001-2546**. สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญา มหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุนทร นามโคตรศรี. (2553). คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
ด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาอิสระ หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี.

Likert, R. (1974). **A method of constructing an attitude scale**. Scaling: A sourcebook for
behavioral scientists, 233-243.

World Health Organization. (2004). **The world health organization quality of life
(WHOQOL)-BREF (No. WHO/HIS/HSI Rev. 2012.02)**. World Health Organization.

การประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 เพื่อการทำงาน : กรณีศึกษา

อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

THE APPLICATION OF APARIHANIYADHAMMA 7 FOR WORK:

NONGNAKHAM DISTRICT KHON KAEN PROVINCE.

อนุวัฒน์ ศรีสะเกษ¹

Anuwat Sisaket²

รับบทความวันที่ 17 สิงหาคม 2563; แก้ไข 27 สิงหาคม 2563; ยอมรับบทความ 31 สิงหาคม 2563

บทคัดย่อ

การทำเพื่อให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นจะต้องอาศัยหลักการทำงาน โดยในทางพระพุทธศาสนาหลักธรรมที่สำคัญสำหรับการประยุกต์ใช้คือหลักอปริหานิยธรรม 7 โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ จำนวน 67 คน นำมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 67 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นหญิง ร้อยละ 65.67 เป็นชาย ร้อยละ 34.33 อายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 37.31 อายุ 21 - 30 ปี ร้อยละ 31.34 อายุ 41 - 50 ปี ร้อยละ 28.36 และอายุต่ำกว่า 21 ปี ร้อยละ 2.99 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 70.15 ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 25.37 ปริญญาโท ร้อยละ 2.99 และปริญญาเอก ร้อยละ 1.49

¹ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น

Email: Anuwat_2528@gmail.com

² Mueang Khon Kaen Police Station

ตำแหน่งพนักงานจ้าง ร้อยละ 53.73 ข้าราชการ ร้อยละ 43.28 และลูกจ้างประจำ ร้อยละ 2.99 2) การประยุกต์ใช้หลักอปินิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านพร้อมเพรียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุมและทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ หรือลบล้างข้อบัญญัติต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านเคารพนับถือผู้บังคับบัญชา และรับฟังคำแนะนำจากท่าน อยู่ในระดับมากที่สุด 5) ด้านไม่ข่มเหงหรือล่วงเกินสตรี อยู่ในระดับมากที่สุด 6) ด้านเคารพสักการะปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุและรูปเคารพต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด 7) ด้านให้ความคุ้มครองพระสงฆ์ผู้ทรงศีลและนักบวชอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: อปินิยธรรม 7, ขอนแก่น, ประสิทธิภาพ, ประสิทธิผล

Abstract

This research has aims to study : 1) the application of Aparihaniyadhamma to administrated in Kood Tart Sub - district Administration, Nongnakham district, Khon Kaen province, and 2) the suggestion to promote the application of Aparihaniyadhamma to administrate Kuthart Sub - district Administration, Nongnakham district, Khon Kaen province. The researcher collected the data from 67 sampling respondents by questionnaires, and analyzed the data by percentage, mean, and standard deviation statistics.

The result was as follows: 1) The respondents, 65.67 percent, were female, and 34.33 percent of the respondents were male. Most of the respondents, 37.31 percent, were age between 31 - 40 years old, 31.34 percent were age between 21 - 30 years old, 28.36 percent were age between 41 - 50 years old, and 2.99 percent of the respondents were age under 21 years old. Lot of the respondents, 70.15 percent, were graduated bachelor's degree, 25.37 percent were graduated lower than bachelor's degree, 1.49 percent were graduated master degree and doctoral degree. The respondents, 53.73 percent, were labors, 43.28 percent were civil servants, and 2.99 percent were permanent company officers. 2) The overall opinion of officers' in the application of Aparihaniyadhamma to administrate Kuthart Sub - district Administration, Nongnakham district, Khon Kaen province was at highest

mean level: to hold regular and frequent meetings; to meet together in harmony, disperse in harmony, and do their business and duties in harmony; to introduce no revolutionary ordinance; to honor and respect the elders among the vijjians and deem them worthy of listening to; the women and girls of the families are to dwell without being forced or abducted; to honor and worship the Vajjian shrines; monuments and objects of worship, both central and provincial, and do not neglect those righteous ceremonies held before for them; and to provide the rightful protection, shelter and support for the Arahants.

Keywords: Aparihaniyadhamma 7, Khon Kaen, Efficiency, Effectiveness

บทนำ

อปปริหานิยธรรม 7 แปลว่า ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม ธรรมที่ทำให้เกิดความเจริญทั้งส่วนตนและส่วนรวม หรือหลักปฏิบัติที่นำความสุขความเจริญมาสู่หมู่คณะ เป็นหลักธรรมที่เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความสามัคคีของหมู่คณะ และการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ซึ่งในแต่ละข้อ คุณธรรมแต่ละข้อ เป็นเหตุให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมคุณภาพในการบริหารการปกครอง และทำให้เกิดความสุขความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า "ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ ทำให้เกิดความสุข" (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2550)

ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงของสังคมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของสังคมไทยในปัจจุบันทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคมการเมือง วัฒนธรรมเทคโนโลยี รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคนไทย การปกครองส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยทั้งระดับชุมชนและระดับประเทศ แนวคิดต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเห็นต่างกัน นั่นก็คือ การมองว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการปกครองในระดับชาติ ซึ่งก็มักเป็นฝ่ายที่นิยมระบอบรวมศูนย์หรือฝ่ายนิยมรัฐบาลกลาง (กิตติกาญจน์ หาญกุล, 2015) ซึ่งก็เห็นว่าในปัจจุบันเกือบจะไม่ค่อยเป็นที่นิยมกันแล้ว สำหรับในปัจจุบันฝ่ายที่เห็นว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแบบประชาธิปไตยโดยพื้นฐาน ผู้นำท้องถิ่นควรมาจากการเลือกตั้ง และการปกครองท้องถิ่นเช่นนี้จะมีส่วนส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยระดับชาติ ซึ่งเป็นความคิดเชิงบวกที่ได้รับความนิยมโดยทั่วไป และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยหลักการแล้ว บทบาทการปกครองส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตย (Phathong et.al, 2019) อีกทั้งในปัจจุบันผู้มีอำนาจบริหารมักจะขาดหลักธรรมเป็นเหตุแสดงถึงความไม่เข้มแข็งของผู้บริหาร ขาดความสามัคคี ในการปกครองและการบริหารจัดการ ไม่เป็นเอกภาพ ทำให้เกิดการแบ่งแยกพรรคพวก ทำให้เกิดหลักการของตนเป็นที่ตั้ง ทำให้ประเทศชาติ สังคมการเมือง (ภวัตร มิสติย์, 2563) มีปัญหาตามมาต่อการปกครองบ้านเมือง เกิดความไม่ปรองดองของผู้บริหารและจะนำไปสู่การแตกแยกของประชาชนในชาติ แบ่งฝักแบ่งฝ่าย ไม่เป็นผลดีต่อ

ประเทศชาติ ตัวปัญหาที่แท้จริงมันไม่ได้อยู่ที่ตัวคน แต่ตัวคนไม่รู้จักนำหลักธรรมมาปรับปรุงใช้ให้เข้ากับการเมืองการปกครองในแต่ละบริบทนั้นมากกว่า แต่ปัญหานั้นจะอยู่ที่ตัวบุคคล ส่วนใหญ่มักคิดกันไปว่า ไม่ควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเกี่ยวข้องกับการบริหารการปกครอง ผู้นำทางการเมืองการปกครองไม่ศึกษาค้นคว้าให้ถึง “ธรรมะ” อย่างแท้จริง ทำเพียงแค่ผิวเผินแต่ไม่นำมาปฏิบัติ จึงก่อให้เกิดปัญหาตามมา (ไพฑูรย์ นุ่มหัตต์, 2555)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการจะทำการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อจะได้ค้นคว้าหาข้อมูลจากพื้นที่จริง กับการปฏิบัติงานโดยตรงในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น มาตรวจสอบในการนำหลักธรรมอปริหานิยธรรม 7 ประการ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาในการบริหารอภิปราย และข้อเสนอแนะหาวิธี อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพในการทำงานและบริหารองค์กร ให้เกิดประโยชน์กับประชาชนภายในพื้นที่ จะได้เกิดความโปร่งใส ความสามัคคี ความพร้อมเพรียง และความสมานฉันท์ของประชาชนในระดับท้องถิ่นซึ่งอาจจะขยายไปสู่ระดับชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และมีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการศึกษาจากเอกสาร ผลงานวิชาการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยมีจำนวนบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 67 คนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วผู้วิจัยมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในเครื่องมือที่ได้รับคืนมา อีกทั้งแจกแบบสอบถาม และตรวจให้คะแนนแต่ละฉบับเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และนำผลการแจก

คะแนนมาหาค่าทางสถิติ ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมกับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนongนาคำ จังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ถัดจากนั้นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดไปดำเนินการลงรหัสข้อมูลและคัดลอกรหัสแบบฟอร์มสำหรับการลงรหัส โดยประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ใช้สถิติต่าง ๆ โดยสรุปผลโดยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) แสดงตารางร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) การแปลความหมายของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 –0.99 หมายถึง มีความคิดเห็นไม่ต่างกันมาก ส่วนหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตั้งแต่ 1.00 ขึ้นไป หมายความว่ามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมาก การแปลผลค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ 5 ระดับ (Likert, R., 1974) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.21 –5.00 แสดงว่าเห็นด้วยมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.41 –4.20 แสดงว่าเห็นด้วยมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.61 –3.40 แสดงว่าเห็นด้วยปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.81 –2.60 แสดงว่าเห็นด้วยน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 –1.80 แสดงว่าเห็นด้วยน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อศึกษาและข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนongนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนกล่าวคือ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนongนาคำ จังหวัดขอนแก่น สามารถอธิบายผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	23	34.33
หญิง	44	65.67
รวม	67	100.00
อายุ		
อายุต่ำกว่า 21 ปี	2	2.99
21 - 30 ปี	21	31.34
31 - 40 ปี	25	37.31
41 - 50 ปี	19	28.36
51 ปีขึ้นไป	0	0.00
รวม	67	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	25.37
ปริญญาตรี	47	70.15
ปริญญาโท	2	2.99
ปริญญาเอก	1	1.49
รวม	67	100.00
ตำแหน่ง		
ข้าราชการ	29	43.28
พนักงานจ้าง	36	53.73
ลูกจ้างประจำ	2	2.99
อื่น ๆ	0	0.00
รวม	67	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 25 คน ร้อยละ 37.31 อายุ 21 - 30 ปี จำนวน 21 คน ร้อยละ 31.34 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 19 คน ร้อยละ 28.36 และอายุต่ำกว่า 21 ปี จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.99 อีกทั้งอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 25 คน ร้อยละ 37.31 อายุ 21 - 30 ปี จำนวน 21 คน ร้อยละ 31.34 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 19 คน ร้อยละ 28.36 และอายุต่ำกว่า 21 ปี จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.99 ส่วนระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 47 คน ร้อยละ 70.15 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 17 คน ร้อยละ 25.37 ปริญญาโท

จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.99 และปริญญาเอก จำนวน 1 คน ร้อยละ 1.49 และตำแหน่งพนักงานจ้าง จำนวน 36 คน ร้อยละ 53.73 ข้าราชการ จำนวน 29 คน ร้อยละ 43.28 และลูกจ้างประจำ จำนวน 2 คน ร้อยละ 2.99

ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น รายด้าน

ที่	ข้อความ	ระดับการประยุกต์ใช้		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์	4.46	0.31	มากที่สุด
2	ด้านพร้อมเพรียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุมและทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมกัน	4.45	0.32	มากที่สุด
3	ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ หรือล้มเลิกข้อบัญญัติต่าง ๆ	4.37	0.46	มากที่สุด
4	ด้านเคารพนับถือผู้บังคับบัญชา และรับฟังคำแนะนำจากท่าน	4.41	0.35	มากที่สุด
5	ด้านไม่ข่มเหงหรือล่วงเกินสตรี	4.51	0.28	มากที่สุด
6	ด้านเคารพสักการะปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุและรูปเคารพต่าง ๆ	4.45	0.35	มากที่สุด
7	ด้านให้ความคุ้มครองพระสงฆ์ผู้ทรงศีลและนักบวชอื่น ๆ	4.49	0.36	มากที่สุด
รวม		4.45	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.45 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.25

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านไม่ข่มเหงหรือล่วงเกินสตรี ด้านให้ความคุ้มครองพระสงฆ์ผู้ทรงศีลและนักบวชอื่น ๆ ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ด้านเคารพสักการะปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุและรูปเคารพต่าง ๆ ด้านพร้อมเพรียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุมและทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมกัน ด้านเคารพนับถือผู้บังคับบัญชา รับฟังคำแนะนำจากท่าน และด้านไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ หรือล้มเลิกข้อบัญญัติต่าง ๆ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์

ที่	ข้อความ	ระดับการประยุกต์ใช้		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ท่านเข้าร่วมการประชุมภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ	4.63	0.52	มากที่สุด
2	ท่านได้ปรึกษาหารือกับบุคลากรภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ	4.30	0.49	มากที่สุด
3	ท่านได้พูดคุยสื่อสารกับบุคลากรภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ	4.52	0.50	มากที่สุด
4	ท่านได้ประสานงานกับบุคลากรภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ	4.48	0.50	มากที่สุด
5	ท่านได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ	4.39	0.52	มากที่สุด
รวม		4.46	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.46 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.31

เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ของด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ท่านเข้าร่วมการประชุมภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ, ท่านได้พูดคุยสื่อสารกับบุคลากรภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ, ท่านได้ประสานงานกับบุคลากรภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ, ท่านได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ และท่านได้ปรึกษาหารือกับบุคลากรภายในองค์กรอยู่เป็นประจำ

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านพร้อมเพรียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุมและทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมกัน

ที่	ข้อความ	ระดับการประยุกต์ใช้		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ท่านไม่เคยละทิ้งการประชุมโดยไม่มีเหตุอันสมควร	4.51	0.53	มากที่สุด
2	ท่านได้ลงมติเห็นชอบในการประชุมต่าง ๆ โดยพร้อมเพรียงกัน	4.43	0.53	มากที่สุด
3	ท่านได้เข้าร่วมการประชุมก่อนเวลาและตรงเวลาเสมอ	4.34	0.57	มากที่สุด
4	ท่านได้เข้าร่วมทำกิจกรรม โดยพร้อมเพรียงกัน	4.66	0.51	มากที่สุด

ที่	ข้อความ	ระดับการประยุกต์ใช้		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
5	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชุม/โครงการ/กิจกรรมกับทางองค์กร	4.31	0.53	มากที่สุด
รวม		4.45	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านพร้อมเพรียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุมและทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมกัน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.45 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32

เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ของด้านพร้อมเพรียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุมและทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ท่านได้เข้าร่วมทำกิจกรรมโดยพร้อมเพรียงกัน, ท่านไม่เคยละทิ้งการประชุม โดยไม่มีเหตุอันสมควร, ท่านได้ลงมติเห็นชอบในการประชุมต่าง ๆ โดยพร้อมเพรียงกัน, ท่านได้เข้าร่วมการประชุมก่อนเวลาและตรงเวลาเสมอ และท่านได้มีส่วนร่วมในการประชุม/โครงการ/กิจกรรมกับทางองค์กร

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติ หรือลบล้างข้อบัญญัติต่าง ๆ

ที่	ข้อความ	ระดับการประยุกต์ใช้		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	องค์กรของท่านไม่บัญญัติระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามความต้องการของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง	4.48	0.59	มากที่สุด
2	องค์กรของท่านไม่บัญญัติระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามความต้องการของกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่ง	4.31	0.61	มากที่สุด
3	องค์กรของท่านไม่บัญญัติระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามอิทธิพลใดอิทธิพลหนึ่ง	4.39	0.60	มากที่สุด
4	องค์กรของท่านไม่บัญญัติระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดย ไม่คำนึงถึงความถูกต้อง	4.36	0.62	มากที่สุด
5	องค์กรของท่านไม่บัญญัติระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดย ไม่คำนึงถึงความชอบธรรม	4.33	0.73	มากที่สุด
รวม		4.37	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ หรือล้มเลิกข้อบัญญัติต่าง ๆ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.37 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46

เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ของด้านไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ หรือล้มเลิกข้อบัญญัติต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ องค์การของท่านไม่บัญญัติระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามความต้องการของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง, องค์การของท่านไม่บัญญัติระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามอิทธิพลใดอิทธิพลหนึ่ง, องค์การของท่านไม่บัญญัติระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง, องค์การของท่านไม่บัญญัติระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงความชอบธรรม และองค์การของท่านไม่บัญญัติระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามความต้องการของกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่ง

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านเคารพนับถือผู้บังคับบัญชา และรับฟังคำแนะนำจากท่าน

ที่	ข้อความ	ระดับการประยุกต์ใช้		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ท่านเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา	4.48	0.56	มากที่สุด
2	ท่านรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำของผู้อื่น	4.28	0.49	มากที่สุด
3	ท่านได้ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย	4.45	0.61	มากที่สุด
4	ท่านได้ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา ด้วยความเคารพเชื่อฟัง และให้เกียรติผู้บังคับบัญชา	4.43	0.50	มากที่สุด
5	ท่านได้ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา เพื่อให้บรรลุไปตามนโยบายขององค์กร	4.43	0.56	มากที่สุด
รวม		4.41	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านเคารพนับถือผู้บังคับบัญชา และรับฟังคำแนะนำจากท่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.41 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.35

เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ท่านเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา, ท่านได้ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย, ท่านได้ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา เพื่อให้บรรลุไปตามนโยบาย

ขององค์กร, ท่านได้ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ เชื่อฟัง และให้เกียรติผู้บังคับบัญชา และท่านรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำของผู้อื่น

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านไม่เข้มแข็งหรือล่องเกินสตรี

ที่	ข้อความ	ระดับการประยุกต์ใช้		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	องค์กรของท่านให้เกียรติสตรี	4.48	0.50	มากที่สุด
2	องค์กรของท่านให้ความสำคัญคุ้มครองสตรี	4.51	0.50	มากที่สุด
3	องค์กรของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้บริหารภายใน องค์กร	4.48	0.50	มากที่สุด
4	องค์กรของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้มีบทบาทและ หน้าที่ภายในองค์กร	4.76	0.43	มากที่สุด
5	องค์กรของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมภายใน องค์กร	4.31	0.47	มากที่สุด
รวม		4.51	0.28	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านไม่เข้มแข็งหรือล่องเกินสตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.51 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.28

เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ องค์กรของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้มีบทบาทและหน้าที่ภายในองค์กร, องค์กรของท่านให้ความสำคัญคุ้มครองสตรี, องค์กรของท่านให้เกียรติสตรี, องค์กรของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้บริหารภายในองค์กร และองค์กรของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมภายในองค์กร

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านการพลักการะปุนยีสถาน ปุนยีสัตถุและรูปเคารพต่าง ๆ

ที่	ข้อความ	ระดับการประยุกต์ใช้		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	องค์กรของท่านได้สนับสนุนความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ	4.45	0.50	มากที่สุด
2	องค์กรของท่านได้ส่งเสริมกิจกรรมหรือโครงการ เกี่ยวกับบุญประเพณีของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ	4.52	0.50	มากที่สุด
3	องค์กรของท่านได้ปลูกฝังจิตสำนึก ให้ประชาชนรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	4.31	0.53	มากที่สุด
4	องค์กรของท่านให้ความสำคัญและปกป้องรักษาปูชนียสถานที่สำคัญของชุมชนนั้น ๆ	4.45	0.56	มากที่สุด
5	องค์กรของท่านได้รักษาศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น	4.51	0.59	มากที่สุด
รวม		4.45	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านการพลักการะปุนยีสถาน ปุนยีสัตถุและรูปเคารพต่าง ๆ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.45 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.35

เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ องค์กรของท่านได้ส่งเสริมกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับบุญประเพณีของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ , องค์กรของท่านได้รักษาศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น, องค์กรของท่านให้ความสำคัญและปกป้องรักษาปูชนียสถานที่สำคัญของชุมชนนั้น ๆ , องค์กรของท่านได้สนับสนุนความเชื่อถือศรัทธาของ ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ และองค์กรของท่านได้ปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านให้ความคุ้มครองพระสงฆ์ผู้ทรงศีลและนักบวชอื่น ๆ

ที่	ข้อความ	ระดับการประยุกต์ใช้		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	องค์กรของท่าน ได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาด้วยปัจจัยสี่	4.43	0.50	มากที่สุด
2	องค์กรของท่านได้นำหลักธรรมของพระพุทธศาสนา มาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	4.49	0.61	มากที่สุด
3	องค์กรของท่านได้ดำรงรักษาพระพุทธศาสนา	4.43	0.53	มากที่สุด
4	องค์กรของท่านได้ปกป้อง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่พระพุทธศาสนา	4.54	0.53	มากที่สุด
5	องค์กรของท่านได้ปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	4.57	0.50	มากที่สุด
รวม		4.49	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ด้านให้ความคุ้มครองพระสงฆ์ผู้ทรงศีลและนักบวชอื่น ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.49 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36

เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ องค์กรของท่านได้ปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา, องค์กรของท่านได้ปกป้อง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่พระพุทธศาสนา, องค์กรของท่านได้นำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม, องค์กรของท่านได้ดำรงรักษาพระพุทธศาสนา และ องค์กรของท่านได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาด้วยปัจจัยสี่

อภิปรายผลการวิจัย

การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ ดังนี้

ด้านหมั่นประชุมกันเนื่องนิยต์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุได้มีการประชุม การปรึกษาหารือ การพูดคุย การประสานงานกันอยู่เป็นประจำ เพื่อแก้ไขปัญหา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ นุ่มหันธ์ (2555) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมในการเมืองการปกครองไทย : กรณีศึกษาองค์กร

บริหารส่วนตำบลแข่งช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยมของ องค์การบริหารส่วนตำบลแข่งช้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ หลักที่ 1 การประชุมอย่างเนืองนิตย์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแข่งช้าง มาประชุมอย่างแข็งขันทุกครั้ง หลักที่ 2 ประชุม ทำกิจกรรม และ เลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน ซึ่งผู้บริหาร บุคลากรไม่เคยขาดประชุม และเข้าร่วมประชุมตรงเวลา และ หลักที่ 3 ให้ความเคารพปฏิบัติ ตามธรรมเนียมประเพณีที่ดีของรัฐที่เคยปฏิบัติมา ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ข้อบัญญัติขององค์กร ยึดถือหลักปฏิบัติที่ทำสืบต่อกันมา

ส่วนถัดมาด้านพร้อมเพรียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุมและทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ ได้มีการประชุม เลิกประชุม และทำกิจกรรมที่ควรทำโดยพร้อมเพรียงกัน การลงมติเห็นชอบร่วมกัน ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการ ประชุม โครงการ กิจกรรม ของทางองค์กร ทำให้เกิดความสามัคคีภายในองค์กรนั้น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เสนอ อัครมันตา (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักการบริหารนิยม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี” พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สภาพทั่วไปของการบริหาร จัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี มีการบริหารงานตามหน้าที่การบริหาร การวางแผน ยุทธศาสตร์ การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การบริหารงาน การประสานงาน การติดตามรายงานผลและ การจัดทำงบประมาณ

พร้อมกันนี้ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ หรือลบล้างข้อบัญญัติต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุไม่ได้ออกบทบัญญัติ หรือไม่ลบล้าง ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์กร หรือกฎระเบียบข้อบังคับอื่น ๆ ตามความต้องการของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือตาม ความต้องการของกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่ง หรือตามอิทธิพลใดอิทธิพลหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและชอบ ธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวกา แดงเรือง (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักบริหาร นิยมของเทศบาลตำบลหนองผึ้ง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37 รายด้าน พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักบริหาร นิยมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการไม่บัญญัติหรือลบล้าง ข้อบัญญัติตามอำเภอใจ ด้านการประชุมกันเนืองนิตย์ ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี ด้านการ ส่งเสริมและรักษาวินัยประเพณีอันงาม ด้านการเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา ด้านการพร้อมเพรียงกัน ประชุม และด้านการอารักขา คุ้มครอง ปกป้อง อันชอบธรรม

ด้านเคารพนับถือผู้บังคับบัญชา และรับฟังคำแนะนำจากท่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุได้มีการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา เพื่อให้บรรลุไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรและนโยบายขององค์กร เพื่อให้บรรลุพันธกิจขององค์กร และให้บรรลุภารกิจที่ผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายให้ ด้วยความเคารพ เชื่อฟัง และให้เกียรติผู้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยงค์ พรหมมา (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา, ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี, ด้านการส่งเสริมและรักษาวินัยธรรมประเพณีอันดีงาม, ด้านการอารักขาคุ้มครองปกป้องอันชอบ, ด้านการพร้อมเพียรกันประชุม, ด้านการประชุมกันเนื่องนิยต์ และด้านการไม่บัญญัติหรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ

ส่วนด้านไม่ข่มเหงหรือล่วงเกินสตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุได้มีการเปิดโอกาสให้สุภาพสตรีมีส่วนร่วมและบริหารภายในองค์กร โดยมีบทบาทหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กร ในสัดส่วนที่สมเหตุสมผล และได้รับความคุ้มครอง โดยชอบธรรมตามกฎหมาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการปรีชา ดิग्ฆาโม (มหา) (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลัก อปริหานิยธรรม ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และด้านการให้ความคุ้มครองคนมีคุณธรรมให้อยู่ในชุมชนอย่างปลอดภัยโดยวัดจาก ความคิดเห็นของประชาชนผู้มาใช้บริการเป็นสำคัญ

ถัดมาในด้านเคารพสักการะปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุและรูปเคารพต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุได้มีการส่งเสริม และรักษาวินัยธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น การปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนรักษาศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ละอองดาว ไทไชเซอร์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การนำหลักอปริหานิยธรรมไปใช้ในการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไป

หาค่าสุด คือ ด้านมีความเคารพต่อสถานที่ภายในโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านให้เกียรติต่อเพศสตรี, ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม, ด้านไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อระเบียบโรงเรียน, ด้านหมั่นประชุม เป็นเนืองนิตย์, ด้านมีความเคารพนับถือต่อผู้บังคับบัญชา และด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้มาเยือนตามลำดับ

และด้านให้ความคุ้มครองพระสงฆ์ทรงศีลและนักบวชอื่น ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุนั้น การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ด้วยการถวายปัจจัยสี่ ด้วยการสนับสนุนการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วม กิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา การสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา แสนทิวสุข (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารงานบุคลากรตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรตาม หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ, ด้านการวางแผนอัตรากำลัง, ด้านวินัยและการรักษา วินัย, ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง และด้านการออกจากราชการตามลำดับ

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 เพื่อการทำงานกรณีศึกษาอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยพบได้ว่าหลักธรรมดังกล่าวในอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารโดยภาพรวมเป็นจำนวนมากที่สุดในการบริหารองค์กร ($\bar{X} = 4.45$, $S.D. = 0.25$) ทั้งนี้ ทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านไม่ชมเชยหรือล่อลวงสตรี, ด้านให้ความคุ้มครองพระสงฆ์ทรงศีลและนักบวชอื่น ๆ ด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์, ด้านเคารพสักการะปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุและรูปเคารพต่าง ๆ, ด้านพร้อมเพรียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุมและทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมกัน, ด้านเคารพนับถือผู้บังคับบัญชารับฟังคำแนะนำจากท่าน และด้านไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ หรือล้มเลิกข้อบัญญัติต่าง ๆ

หากพิจารณาข้อเสนอแนะจะพบว่าในด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ควรเข้าร่วมการประชุมอยู่เป็นประจำ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อให้เกิดความสามัคคี ถกมาในด้านพร้อมเพรียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุมและทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมกันไม่ควรละทิ้งในการประชุม เข้าร่วมการประชุม โดยพร้อมเพรียงกัน มีกิจกรรมให้ความรู้กำหนดวันและเวลาการประชุมให้ชัดเจน ส่วนด้านไม่

บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ หรือล้มเลิกข้อบัญญัติต่าง ๆ ไม่ควรบัญญัติและล้มเลิกบัญญัติอื่น ๆ โดยความชอบของตนเอง หากจะล้มเลิกบัญญัติพิจารณาเห็นสมควรตามมติขององค์กรในการบัญญัติหรือล้มเลิกบัญญัติ อีกทั้งด้านเคารพพันธบัตรผู้บังคับบัญชา และรับฟังคำแนะนำจากท่าน ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เคารพเชื่อฟัง รับฟังคำแนะนำและคำสั่งของผู้บังคับบัญชา พร้อมกันนี้ด้านไม่ข่มเหงหรือล่วงเกินสตรีให้สตรีมีบทบาทหน้าที่เท่าเทียมกับบุรุษ ไม่ข่มเหงสตรี ให้เกียรติสตรี ให้ความสำคัญคุ้มครองสตรี และด้านเคารพหลักการปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุและรูปเคารพต่าง ๆ สนับสนุนความเชื่อความศรัทธาของประชาชน ให้ความสำคัญและปกป้องรักษาปูชนียสถาน และบุญประเพณีต่าง ๆ ให้คงอยู่ และด้านให้ความสำคัญคุ้มครองพระสงฆ์ ผู้ทรงศีลและนักบวชอื่น ๆ ควรนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเผยแผ่ในองค์กร ให้การอุปถัมภ์พระสงฆ์ นักบวชในการปฏิบัติกิจวัตรและดำรงพระพุทธศาสนา ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ปกป้องท่านบำรุงรักษาพระพุทธศาสนา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกาญจน์ หาญกุล. (2558). กระบวนการสร้างคนรุ่นใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคมในศตวรรษที่ 21. **วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์**, 41(2), 59-75.
- ประยงค์ พรหมมา. (2556). **การบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์. พุทธศาสนตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2550). **ธรรมบุญชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ.
- พระอธิการปรีชา ดิคุหาโน (มาทา). (2560). **ประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์. พุทธศาสนตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ นุ่มหั่นต์. (2555). **การประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการเมืองการปกครองไทย: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่**. รายงานการวิจัยอิสระ. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ภวัต มิสติย์. (2563). **การศึกษาความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับต้นมหาวิทยาลัยราชภัฏ. มนุษยสังคมสาร (มสส.) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**, 18(1), 51-67.

ละอองดาว โทไชเซอร์. (2558). การนำหลักการบริหารนิยมไปใช้ในการบริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหาร

สวนจังหวัดกาฬสินธุ์. สารนิพนธ์. ศีลศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย.

เวธิกา แดงเรือง. (2560). การบริหารงานตามหลักการบริหารนิยมของเทศบาลตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี

จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์. พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เสนอ อัสวมนตา. (2557). รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักการบริหารนิยม ขององค์การบริหารส่วน

จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์. พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Likert, R. (1974). **A method of constructing an attitude scale.** Scaling: A sourcebook for behavioral scientists, 233-243.

Phathong, P., Serirangsan, T., Dockthaisong, B., & Suwanabol, I. (2019). วัฒนธรรมทางการเมือง: แนวคิดสู่การพัฒนาสังคมไทย. **Journal of Graduate MCU khonkaen Campus**, 6(2), 14-27.

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ

วารสาร MBUISC Journal มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและงานวิจัย สร้างความรู้และองค์ความรู้ในสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ พุทธศาสนา ปรัชญา และการศึกษา เป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และบุคคลทั่วไปกำหนดการตีพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ ออกราย 4 เดือน คือ เล่ม 1 มกราคม – เมษายน / เล่ม 2 พฤษภาคม - สิงหาคม / เล่ม 3 กันยายน - ธันวาคม

บทความวิชาการและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ในวารสาร MBUISC Journal นี้ จะต้องได้รับการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewers) ซึ่งปกติจะมี Double Blind (ผู้พิจารณา 2 คน) ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อและการสมัครสมาชิก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น เลขที่ 9/37 หมู่ที่ 12 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000

บรรณาธิการ ดร.อภิชาติ เหม้อยไธสง โทร. 082-8565085

ส่วนที่ 1 ประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสาร MBUISC Journal ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1.1 บทความพิเศษ บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่างเข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความทางวิชาการ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการ มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาหรือประชาชนทั่วไป

1.3 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน

1.4 บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้นิพนธ์มาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิวิจารณ์ เปรียบเทียบกัน

1.5 ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความทบทวนความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำรา หรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติ และระดับนานาชาติ

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสาร MBUI SC Journal ต้องผ่านระบบลงทะเบียนออนไลน์ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/mbui> และรอการตรวจสอบจากกองบรรณาธิการ

การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้นิพนธ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับกองบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

การเตรียมบทความ

บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH Sarabun New) ขนาดอักษร 14 จัดกันหลังตรง และมีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษ (A4) พิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษ ด้านซ้าย และด้านขวา ขนาด 3.81 ซม. ด้านบน ขนาด 4.5 ซม. และด้านล่าง ขนาด 4.01 ซม. พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 12 หน้ากระดาษพิมพ์ (A4) โดยนับรวมภาพประกอบและตาราง

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 2 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อหรือข้อมูลของผู้เขียนบทความ และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double - blind peer review)

ส่วนที่ 2 บทคัดย่อ (Abstract)

บทคัดย่อควรมีความยาวไม่เกิน 350 คำ โดยแยกต่างหากจากเนื้อเรื่อง บทความวิจัย/วิชาการ ต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งบทคัดย่อควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ไม่ต้องอ้างอิงเอกสาร รูปภาพ หรือตาราง และ ให้มีเพียง 2 ส่วนเท่านั้น คือ

- 1) **วัตถุประสงค์** ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา
- 2) **ผลการวิจัยพบว่า** ควรประกอบด้วยผลที่ได้รับจากการค้นคว้า ศึกษา และผลของค่าสถิติ (ในกรณีมีการวิเคราะห์)
- 3) **คำสำคัญ** ควรมีคำสำคัญไม่เกิน 3 คำ ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษาและจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และคั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (Semicolon) (:))

ส่วนที่ 3 เนื้อเรื่อง ควรประกอบด้วย

3.1 การเตรียมต้นฉบับสำหรับการเขียนบทความวิจัย ประกอบด้วย

3.1.1 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนกล่าวนำโดยอาศัยการปริทรรศน์ (Review) ข้อมูลจากรายงานวิจัย ความรู้ และหลักฐานต่าง ๆ จากหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา และกล่าวถึงเหตุผลหรือความสำคัญของปัญหาในการศึกษาครั้งนี้

3.1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการวิจัย รวมถึงรวบรวมหลักการ วิธีการ โดยมีรายละเอียดว่าจะต้องศึกษาอะไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิจัยได้อย่างชัดเจน

3.1.3 วิธีดำเนินการวิจัย (Methods) เป็นการกำหนด วิธีการ กิจกรรม รายละเอียดของการวิจัย การศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

3.1.4 สรุปผลการวิจัย (Results) เป็นการแสดงผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ในข้อ 3.1.2 ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง และแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือ แผนภูมิ ตามความเหมาะสม

3.1.5 อภิปรายผลการวิจัย (Discussion) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์ของผู้นิพนธ์ นำมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของผู้อื่น เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

3.1.6 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) การแนะแนวการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

3.1.7 กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (Acknowledgement) เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัย และหมายเลขของทุนวิจัย

3.1.8 เอกสารอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ () แทรกในเนื้อหา ซึ่งมีรูปแบบการเขียนอ้างอิงที่นิยมแพร่หลายโดยมีกฎเกณฑ์การอ้างอิงที่ออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้มีความชัดเจนในการลงรายการงานเขียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการปฏิบัติ

3.2 การเตรียมต้นฉบับสำหรับการเขียนบทความวิชาการ ประกอบด้วย

3.2.1 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนกล่าวนำโดยอาศัยการปริทรรศน์ (review) ข้อมูลจากรายงานวิจัย ความรู้ และหลักฐานต่าง ๆ จากหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา และกล่าวถึงเหตุผลหรือความสำคัญของปัญหาในการศึกษาครั้งนี้

3.2.2 เนื้อหา (Content) เรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการจะให้อ่านได้รับทราบ เนื้อหาที่ดีต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนและน่าสนใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพทางความคิดของผู้เขียนเป็นสำคัญ

3.2.3 สรุป (Summarizing) เป็นวิธีการเขียนบทความที่ผู้เขียนจะต้องเขียนให้เหลือเฉพาะส่วนที่มีความสำคัญ เป็นการกลั่นกรอง การรวบรวมหรือการลดข้อความให้เหลือส่วนที่สำคัญเท่านั้น

3.2.4 เอกสารอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) ซึ่งมีรูปแบบการเขียนอ้างอิงที่นิยมแพร่หลาย โดยมีกฎเกณฑ์การอ้างอิงที่ออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้มีความชัดเจนในการลงรายการงานเขียนต่าง ๆ ที่เป็นรูปแบบเดียวกัน

3.3 การเตรียมต้นฉบับสำหรับการเขียนบทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย

3.3.1 ชื่อเรื่องของหนังสือ (Title) ให้ระบุทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

3.3.2 ชื่อผู้เขียนหนังสือ (Author) ให้ระบุชื่อเต็มทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษพร้อมระบุสถาบัน หรือหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัด

3.3.3 ชื่อผู้วิจารณ์ (Name of Reviews) ให้ระบุชื่อเต็มทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษพร้อมระบุสถาบัน หรือหน่วยงานของผู้วิจารณ์สังกัด

3.3.4 เนื้อหาการวิจารณ์ (Reviews Content) ในการเขียนเกี่ยวกับหนังสือวิจารณ์ เนื้อเรื่องจะเป็นส่วนแสดงความคิดเห็นและรายละเอียดในการวิจารณ์ โดยนำเสนอเรื่องราวจุดเด่น จุดบกพร่องของเรื่อง โดยทำการวิจารณ์หรือวิพากษ์อย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผลตามหลักวิชาการ

3.3.5 สรุป (Summarizing) เป็นวิธีการเขียนสรุปความคิดเห็นทั้งหมดที่วิจารณ์รวมถึงให้ข้อคิดหรือข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่าน

3.3.6 เอกสารอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) ซึ่งมีรูปแบบการเขียนอ้างอิงที่นิยมแพร่หลาย โดยมีกฎเกณฑ์การอ้างอิงที่ออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้มีความชัดเจนในการลงรายการงานเขียนต่าง ๆ ที่เป็นรูปแบบเดียวกัน

ส่วนที่ 4 ภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตารางสำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

กำหนดการออกวารสาร	ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน ของทุกปี
	ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม ของทุกปี
	ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม ของทุกปี

อัตราค่าสมาชิก	ปีละ 240 บาท
----------------	--------------

ตัวอย่างรูปแบบการเขียนบทความ

การตั้งค่าน้ำกระดาษ A 4

ระยะขอบ

ด้านบน 4.50 ซม.	ด้านล่าง 4.01 ซม.
ด้านซ้าย 3.81 ซม.	ด้านขวา 3.81 ซม.

ชื่อเรื่อง ภาษาไทย..... (TH Sarabun New 18 pt. หน้า)

ภาษาอังกฤษ..... (TH Sarabun New 18 pt. หน้า)

ชื่อผู้พิมพ์ ภาษาไทย¹

ชื่อผู้พิมพ์ ภาษาอังกฤษ²

(TH Sarabun New ขนาด 16 pt. ปกติ)

บทคัดย่อภาษาไทย (TH Sarabun New ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun New ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

คำสำคัญ: (หัวข้อ TH Sarabun New ขนาด 14 Pt. หน้า) (เนื้อหา TH Sarabun New ขนาด 14 Pt. ปกติ)

Abstract (TH Sarabun New ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun New ขนาด 16 pt. ปกติ).....

¹รายละเอียดของผู้พิมพ์ภาษาไทย..... (เนื้อหา TH SarabunPSKขนาด 12 Pt. ปกติ) หน่วยงานที่สังกัด เบอร์โทรศัพท์.....
Email: ...

²รายละเอียดของผู้พิมพ์ภาษาอังกฤษ..... (เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 12 Pt. ปกติ) หน่วยงานที่สังกัด เบอร์โทรศัพท์.....
Email: ...

Keyword: (หัวข้อ TH Sarabun New ขนาด 14 pt. หน้า) (เนื้อหา TH Sarabun New ขนาด 14 pt. ปกติ)

บทนำ (Introduction) (TH Sarabun New ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun New ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

วัตถุประสงค์ (TH Sarabun New ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun New ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

วิธีการศึกษา (TH Sarabun New ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun New ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

ผลการศึกษา (TH Sarabun New ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun New ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

สรุปและอภิปรายผล (TH Sarabun New ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun New ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

เอกสารอ้างอิง (References) (TH Sarabun New ขนาด 16 pt. หน้า)

.....
.....(เนื้อเรื่อง TH Sarabun New ขนาด 16 pt. ปกติ).....
.....

การอ้างอิงและบรรณานุกรม ใช้รูปแบบการอ้างอิงตามคู่มือการพิมพ์ของสมาคมจิตวิทยาอเมริกา (APA Style) เพื่อให้การอ้างอิงท้ายบทความไปในรูปแบบมาตรฐานสากล กองบรรณาธิการจึงได้กำหนดการอ้างอิง ดังต่อไปนี้

1) การอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้รูปแบบ ชื่อ ปี ส่วนการอ้างอิงท้ายบทความใช้ตามรูปแบบ ของ APA (American Psychological Association) ดังตัวอย่าง

เมื่อกล่าวถึงความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น (wisdom) มีหลายทัศนะ คือ ข้อมูลที่สั่งสมต่อ ๆ กันมา (Newfeldt & Guralnik, eds, 1988) หรือพื้นฐานความรู้ ความสามารถ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) ส่วนภูมิปัญญาท้องถิ่นในทัศนะของนักสังคมศาสตร์ได้ให้ความหมายที่ สอดคล้องกันคือ เป็นระบบความรู้ ระบบคิด หรือวิถีคิดของชาวบ้านที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมและสืบทอดต่อกันมา (เอกวิทย์ ณ กลาง, 2544 : รัตนะ บัวสนธ์, 2533 และอนันท์ กาญจนพันธุ์, 2528)

ในระบบสังคม การควบคุมทางสังคมจะเป็นเสมือนกลไกให้สมาชิกในสังคมได้ประพฤติ ในสิ่งที่สังคมคาดหวัง ลาปีเออร์ (Lapierre, 1954) ได้กล่าวถึงการควบคุมทางสังคมมุ่งไปในแง่ของการวิเคราะห์พฤติกรรม ได้แก่ สถานภาพ กลุ่ม บรรทัดฐาน ค่านิยม การทอดทิ้งทางสังคม การควบคุมแบบเผด็จการ การควบคุมแบบประชาธิปไตย วิกฤตการณ์ทางสังคม และความเชื่อทางสังคม โดยให้แต่ละคนมุ่งประพฤติและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสังคมที่ได้กำหนดขึ้น

ตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรม

งามพิศ ศรีบัว. (2542). ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมจากการปลูกยาสูบของเกษตรกร

อำเภอบ้านแพน จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา (เน้นมนุษยศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิชัย พานิชย์สวาย, สุมน ไวยบุญญา, พชรพร ศุภกิจ, และรัตนกร หลวงแก้ว. (2562). ผลของการใช้บทเรียน PISA ที่มีต่อความสามารถด้านทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา.

วารสารการวิจัยพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 12(3), 133-160.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2551). นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551 - 2553). สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2551, จาก <http://www.nrct.net>

อคิน รพีพัฒน์, หม่อมราชวงศ์. (2526). Persistence within change: Thai society in the nineteenth and twentieth centuries. ใน ณรงค์ พ่วงพิศ และ พลศักดิ์ จิรไกรศิริ (บรรณาธิการ), สังคมไทยใน 200 ปี (หน้า 19 - 58). กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.

อภิชาติ เหม้อยไธสง. (2559). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.

Bloom, B. S., D. Max., J. Edward., H. Walker and R. David. (1956). Taxonomy of Educational Objectives Handbook Cognitive Domain. New York: Mckay.

เฉพาะเจ้าหน้าที่
เลขที่สมาชิก.....

ใบสมัครสมาชิก วารสาร MBUIISC Journal

ชื่อ – สกุล (นาย/นาง/นางสาว).....

สถานที่จัดส่ง

☐ บ้าน ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....

☐ ที่ทำงาน ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....

นักศึกษาระดับ

☐ ปริญญาเอก มหาวิทยาลัย.....

☐ ปริญญาโท มหาวิทยาลัย.....

☐ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัย.....

☐ อาจารย์

☐ บุคคลทั่วไป

ค่าสมัครสมาชิกรายปี ☐ ปีละ 240 บาท

ชำระเงินโดย

☐ เงินสด จำนวน.....บาท /ใบเสร็จเลขที่.....

☐ อื่น ๆ

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

วันที่...../...../.....

“ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา”
Academic Excellence based on Buddhism

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

9/37 ม.12 บ้านโนนชัย ถนนราชวิถี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000